debreceni

független Ujság

politikai napilap

VASÁRNAP, 1937 JANUÁR 3. XXXIII. ÉVFOLYAM 2. SZÁM.

16 fillér

DEBRECEN IPAROSAIHOZ!

Debrecen iparossága ma választja meg azokat a férfiakat, akik érdekeit képviselik a város törvényhatósági bizottságban. A választás fontos, hiszen az iparos érdekképviselők bármikor szót emelhetnek a törvényhatósági bizottság közgyűlésein ennek a nagy, érdemes és saját hibáján kívül hallatlan válsággal küzdő társadalmi osztálynak az érdekében. Az iparosok képviselői szavazatukkal is támogathatnak minden olyan indítványt és akciót, amely az iparosság érdekében áll, de még fontosabb joguk, hogy józan érvekkel rábírhatják Debrecen város közönségét, hogy az iparosság életérdekeinek megvédésére indítványokkal forduljon a társtörvényhatósághoz, sőt egyenesen a kormányhoz és az országgyűléshez. Ily nagy érdekek képviselőinek valóban méltóknak kell lenniök tisztükre, bennük valóban összpontosulnia kell az egész debreceni iparosság bizalmának. Tisztüket helyesen és az egész debreceni iparosság jóvoltára, előhaladására, az életüket, existenciájukat fenyegető válságból való megmentésére csak úgy tölthetik be, ha mindkét követelménynek megfelelnek. Epen ezért helyeselhetjük, hogy az iparosság körében erős választási agitáció folyt s minden párt, kihasználva az adott lehetőségeket, minden oldalról megvilágította a választás ügyét az iparostömegek előtt.

Nem tudjuk azt, hogy mennyire haladt előre ez a felvilágosító munka, mely párt javára dönt az iparosság — ezt a kérdést a választás fogja tisztázni. Ugy érezzük azonban, hogy ezen a választáson a sors ujjmutatása a debreceni iparosság számára kiválasztotta azt a pártot, amely küldetésszerű hivatással jött a kisipar tömegeinek rendbeszedésére, érdekeik hathatós képviseletére. Ez a párt az Egyesült Demokrata Kisiparosok Szövetsége. Ezt a pártot a sors jelölte ki épen a legnehezebb órákban arra, hogy egy táborba gyüjtse a debreceni iparosságot és szélsőséges kilengések után a polgári gondolat középútján az egyetlen járható úton vezesse jobb jövő felé.

A debreceni iparosság az ipartestületi választáson nemrég szélsőséges irányzat mellett tömörült többségében. Azok, akik az ipartestületi választásokon aranybegyeket ígértek a debreceni iparosságnak, azóta bebizonyíthatták, hogy ígéreteikből mennyit képesek beváltani. Bebizonyíthatták, hogy mire képesek s ahogy szétnézünk a debreceni közgazdasági életben, azt kell látnunk, hogy azóta egyetlen lélekzetvételnyit nem javult a debreceni iparos sorsa. Az ország fővárosában az elmúlt nyár a munka és a haladás korszaka volt. Egyremásra folytak az építkezések, amelyek köztudomás szerint minden áparág igazi táplálói. — Nézzenek szét a debreceni iparosok városunkban, hogy mit hozott nekik ez a nyár. Budapesten a pezsgő gazdasági élet úgyszólván megszüntette a munkanélküliséget. A debreceni iparos vajjon ismét jólétnek, vagy legalább munkának örvendhet-e? A kérdésre a feleletet minden iparos maga adja meg.

Azt hisszük, egy év tanulságai alapján nyugodtan lehet állítani, hogy az iparosságnak nem kegyeskedő, nepszagú fejbólintásokra, hanem erős összetartás adta erővel tele s bátor, igazmondó képviselőkre van szüksége. — Egy év tanuságai alapján most már lehet látni, hogy nem a társadalmi széthúzás, hanem a társadalom egész rokonszenvének kivívása szükséges ahoz, hogy a debreceni iparos számára jobb helyet vívjunk ki a nap alatt.

És az a párt, amely ismét a józan magyar polgári gondolat táborába hozhatja össze az iparosságot, az a párt, amely az egész debreceni társadalom segítségét tudja elhódítani az iparoskérdésekért való küzdelemre, az a párt nem lehet más, mint a Szendrey Sándor vezetése alatt álló Egyesült Demokrata Kisiparosok Szövetsége! Szavazzon erre minden iparos, aki magának, iparostársainak munkát, kenyeret és jobb jövőt akar!

Egymásnak szaladt egy taxi és egy magánautó a Kossuth ucca sarkán

Az utasoknak nem történt bajuk, a taxiban ülő Török Vera művésznő szerencsésen kiugrott

Szerencsés kimenetelű autókarambol történt szombaton este a Kossuth ucca és Piac ucca kereszteződésénél. Egy autótaxi, amelyet Virág Károly soffőr vezetett, az állomásról robogott a Bikaszálloda felé. Ugyanakkor a Kossuth uccáról kifordult Balogh Sándor táncatanár autója, amelyet az autótulajdonos soffőrje hajtott.

A két autó már nem tudta elkerülni az összeütközést és a taxi nekihajtott a magánautó hátsó részének. Mindkét autó többször megfordult, a táncatanár autója kivágódott az úttest szélére, a taxi pedig felrohant a járdára és közvetlenül egy lámpaoszlop előtt megállt.

Pillanatok alatt nagy tömeg csoportosult az autók körül és hamarosan kiderült, hogy az autó utasai csodálatos véletlen folytán nem szenvedtek sebesülést. Az autók is csak könnyebben rongálódtak meg. A rendőr azonnal feljegyezte az adatokat, de ekkor furcsa jelenet történt. A taxisoffőr megszólalt:

— Az autómban volt egy utas, meg sem néztük, hogy azzal mi történt.

Mindenki ijedten sietett a taxi felé, de az autó teljesen üres volt.

— Egy hölgyet szállítottam az állomásról az Arany Bika felé — mondta a soffőr —, de vagy kiesett az autóból, vagy kiugrott és elszaladt. Annyi biztos, hogy a kofferje is hiányzik.

Az est folyamán aztán sikerült megállapítani, hogy

az autó titokzatos »eltűnt« utasa Török Vera, a Csokonai-színház művésznője.

Munkatársunk beszélt Török Verával, aki a karambolról a következőket mondotta:

— Az este érkeztem vissza a fővárosból, ahol egyhetes szabadságomat töltöttem. Taxin mentem a Bikához, de sajnos, az út egy részét gyalog kellett megtennem. A karambolnak minden részletét pontosan láttam. Láttam, hogy jön felénk egy elegáns autó, láttam azt is, hogy az összeütközés elkerülhetetlen. Belekapaszkodtam az ülésbe, hogy ki ne zuhanjak, ha egymásnak rohanunk. A következő pillanatban nagy durranás,

a taxi elkezdett pörögni, én pedig mindjobban kapaszkodtam az ülésbe. Az autó ajtaja kinyilt, a taxi pedig még mindig forgott, cikk-cakkba kanyarodott és ha nem fogom erősen az ülést, egészen biztosan kizuhanok az úttestre, mint ahogy a kofferom is kiesett.

Egyszerre csak látom, hogy a taxi irányt változtat, a pörgés megszünik és a kerekek felrohannak a járdára. Egy nagy lámpaoszlop emelkedett előttünk, pontosan annak tartott az autó. Ha ennek nekimegyünk — gondoltam —, azt már nem fogjuk ilyen könnyen megúszni. De

az autó az utolsó pillanatban megállt. Én meg kiugrottam belőle, felkaptam a földről a böröndömet és elsiettem.

Még csak szaladni sem kellett, egészen nyugodtan mentem, senki sem vett észre. Az utassal senki nem törődött, csak az autókat szaladgálták körül, hogy mi bajuk történt. Ennyi volt az egész és most megyek a szobámba, kipihenni a fáradalmakat és — az izgalmakat.

Eckhardt Tibor a diktatúrás kísérletek és a reformpolitika bukásáról s az igazi reformokról

Budapest, január 2. A Független Kisgazdapárt képviselő- és felsőházi tagjainak és a vidéki pártvezetőség kiküldöttének részvételével üdvözölték az újév alkalmából Eckhardt Tibort, aki nagy politikai beszédben fejtette ki üdvözlése után a Független Kisgazdapárt jövő évi programját.

— A nemes tradiciókban, a lelkekben a magyarság milliói már elbuktatták a diktatúrára való törekvéseket — mondotta — és ennek a bukása 1936-ban be is következett. Nem csalódtam tehát ebben és hangsúlyozhatom, hogy

egy végleg lezárt, soha vissza nem térő politikai kísérlet bukása következett be.

— Hogy mégis foglalkozom vele, ezt okulás szándékából teszem, mert le kell vonni a tanulságokat a jövőre, nehogy hasonló veszéllyel kelljen neki még egyszer megküzdeni.

— Néhány esztendő távolságából nézve — folytatta Eckhardt Tibor, **még sötétebbnek látom a vészfelhőket.**

Kérdem, mi történt volna ebben az országban, ha Magyarország kormányzója hal meg előbb és nem a miniszterelnök. A forradalom, az anarchia, a megsemmisülés jött volna akkor. Szívünk teljes melegével adjunk hálát a jó Istennek, hogy teljes erőben és egészségben tartotta meg nekünk Magyarország kormányzóját és azt a fohászt küldjük szívünkből az Egek Urához, hogy még sokáig maradjon meg teljes erőben nekünk, mert

az ő becsületes magyar lelke és nem az intézményes rendelkezések azok ma, amik Magyarország számára az alkotmányos fejlődést biztosítja.

(Hosszantartó éljenzés és taps.) De ez a körülmény kötelességeket is ró reánk és a legsürgősebben meg kell teremteni az alkotmányjogi reformokat, amelyek a fejlődést intézményesen, személyektől függetlenül biztosítják a jövőre. A másik konzekvencia, amit le akarok vonni, az, hogy milyen szerencse volt nemcsak az egyesekre, de a nemzetre is, hogy a diktatúrás kísérlet sem sikerült. Abban a percben, amikor a Darányi-kor-

mány vette át az ügyek intézését, innen az ellenzéki oldalról a legsegítőbben álltam melléje, mert

az ő kormánya a hazatérést jelentette az alkotmányos élethez és ezt valamennyiünknek egy szívvel, lélekkel kell elősegítenünk.

— A harmadik konzekvencia, amit le akarok vonni, hogy okulva a mult tapasztalataiból, azokkal szemben, akik a multban tévedtek, sem gyűlöletet, sem haragot tartani a jövőben nem szabad.

A politikai élősködőket pedig el kell taposni. (Óriási taps.)

— Amikor a legnagyobb harcokat vívtuk a diktatórikus eszmék ellen, én a parlamentben kijelentettem, hogy tudom azt, hogy a másik oldalon a kormánypárt soraiban sok elvbarátom ül nekem, akiket csak a hibás politikai rendszer választ el tőlünk. Ma, mikor a megértés lett úrrá a politikai életben, ezt megelégedéssel ismételem meg és megállapítom, hogy igazam volt.

— A »reform« szót ki kell irtani — elavult. De át kell építeni a magyar közéletet.

A népi erőket kell érvényes részhez juttatni. Az elmult idők politikai harcaiban megismertük ennek a falusi intelligenciának a teljes értéktelenségét. (Óriási taps.)

— Hadat kell üzennünk annak a felfogásnak, mintha ennek az intelligenciának bármiféle elhivatottsága volna arra, hogy a magyar föld józan népét vezesse.

A nyiltszavazásos rendszer ezt az egész társadalmi réteget alkalmatlanná tette arra, hogy a maga politikai szerepét betölthesse. Az utolsó húsz esztendő alatt a falusi tisztviselőnek ki kellett szolgálni a legellentétesebb politikai irányzatokat.

— Aki ilyen bűvészmutatványokat végig tudott csinálni, az elvesztette politikai ítélőképességét. Ha a magyar intelligenciát vissza akarjuk vezetni az általam is szükségesnek tartott vezető, irányító szerepre,

elsősorban a magyar köztisztviselőréteget kell függetlenné tenni százszázalékig.

Ki kell szabadítani a türhetetlen politikai béklyókból, a politikai rabszolgaságból, amely jellemtelenségekre kényszerítette és szembeállította az intelligenciát a gondozására bízott néppel. Ennek a társadalmi rétegnek vezetőszerepet nem adhatunk.

A falu népe különbnek bizonyult a multban vezetőinél.

— A legutóbbi diktatórikus törekvés is a falu népén bukott meg.

Ezután Eckhardt Tibor a nem haladó, hanem maradó konzervativ politikáról szólott, amely

hajlandó volt a diktatúrát is támogatni csak azért, hogy a népi politika elgondolásait elgáncsolja.

— Mi ezidőszerint az önzetlen ellenzéki politika álláspontján állunk. Pontosan ugyanazon az állásponton vagyunk, amit Gömbös Gyula kormányánál is megpróbáltunk érvényesíteni.

Eckhardt Tibor ezután arról az incidensről is beszélt, amely Klein Antal és Kozma Miklós belügyminiszter közt támadt.

— Olvastam — mondotta — Klein Antal beszédének hiteles szövegét és

mindazt, amit ő mondott, magaévá teszem és magáévá teszi a Független Kisgazdapárt is.

— Ezt a kérdést, ha már a belügyminiszter nyilatkozott, és nem gondolta meg nyilatkozatát, figyelmébe ajánlom, hogy gondolja meg ebben az ügyben, utóbb mit fog majd cselekedni.

— Az összeférhetetlenségi bizottsággal ezt a kérdést elintézni nem lehet, mert a bizottság nem alkalmas ennek az elbírálására.

— A belügyminiszter volt üzleti kapcsolatainak kutatása könnyen járhat azzal az eredménnyel, hogy megnehezíti visszatérését a belügyminiszternek azokba a vállalatokba, amely vállalatokat ő igazán a közérdek szempontjából is érdemes módon felvirágoztatott és az azokhoz való visszatérése kétségtelenül a párt tetszésével is találkoznék.

Megfeneklett a német cirkáló által elfogott spanyol kormányhajó

Berlin, jan. 2. A német kormány erélyes lépésre határozta el magát, hogy elégtételt vegyen a „Palos" német gőzösnek a baszk hatóságok részéről történt elkobzása miatt. Mint ismeretes, a bilbaoi hatóságok a „Königsberg" német cirkálóhajó felszólítására szabadon engedték ugyan az elkobzott hajót, a rakományt azonban, továbbá a gőzös egyik spanyol utasát nem voltak hajlandók kiadni.

A német kormány utasítására a „Königsberg cirkáló most elfogott és vontatókötélre vett egy spanyol gőzöst, amely a valenciai kormány szolgálatában áll.

London, január 2. Barcellonából érkezett jelentések szerint az egyik pilóta táborban, ahol a népfrontkormány pilótái tartózkodnak, súlyos események történtek. Több lezuhant repülőgép pilótáinak angol és francia bajtársai, akik szintén a madridi kormány szolgálatában állanak, a táborban gyűlést tartottak és ott heves kifakadások hangzottk el a népfrontkormány ellen.

A gyűlés hírére a vörös milicia egy különótménye körülzárta a pilótatábort és

gépfegyvertűzzel kergette szét a lázadóhangulatú pilótákat, akik közül ötöt a golyók halálra sebeztek.

A spanyol harcterekben különben tovább folyik a harc.

A Königsberg német cirkáló által állítólag lefoglalt spanyol kormányhajó ügyében Berlinből azt közölték, hogy a cirkáló megállásra szólította fel a gőzöst megtorlásul a Palos német hajó jogellenes visszatartása miatt.

A spanyol hajó menkülési kísérlete közben megfeneklett és személyzete elhagyta a hajót.

A Königsberg cirkáló ezután folytatta útját.

Aláírták az angol-olasz Földközi-tengeri egyezményt

London, jan. 2. A Reuter-iroda értesülése szerint az angol-olasz Földközi-tengeri egyezmény lényegében a következő 3 pontot tartalmazza:

1. A statusquo kölcsönös biztosítást. 2. A Földközi-tengeri hajózási forgalom szabadsága, beleértve az átmenő forgalmat is. 3. Kölcsönös biztosítéka annak, hogy az egyezmény nem irányul harmadik hatalom ellen.

Róma, jan. 2. Az egész olasz sajtó hosszú cikkben foglalkozik a most aláírt olasz-angol úriemberi megállapodással. A Giornale d'Italia vezércikkében ezeket írja:

Az olasz-angol megállapodás mindenekelőtt a viharos mult kölcsönös felszámolását jelenti. London és Róma igen bölcsen összetudták egyeztetni érdekeiket Európa általános érdekeivel. A megállopodás fenntartja az eddigi helyzetet a Földközi-tengeren, vagyis biztosítja a szabad hajózást s a szabad átmeneti forgalmat.

A Lavoro Fascista megállapítja, hogy a Róma—Berlin tengelyt most kiegészíti a Róma—London tengely s ez utóbbi nagymértékben hozzájárul az angol—olasz viszony javulásához.

Róma, jan. 2. Sir Erice Droumond angol nagykövet megjelent Ciano gróf külügyminiszternél s közölte vele, hogy Eden külügyminiszter megbizta, fejezze ki megelégedését a ma aláírt egyezmény megkötése alkalmából. Eden reméli, hogy az egyezményt a két kormány további együttműködése fogja követni a nemzetközi béke és biztonság érdekében. Ciano gróf köszönetet mondott a szeretetreméltó közlésért s kérte a nagykövetet, hogy hozza Eden külügyminiszter tudomására, hogy a fasiszta kormány teljes mértékben osztozik ebben a megelégedésben s ebben a vélekedésben.

Január 3-án, vasárnap választják meg a debreceni iparosok törvényhatósági bizottsági kiküldötteit

Megirtuk már, hogy a Közigazgatási Bíróság Debrecen város törvényhatósági iparos érdekképviseleti tagjainak a választását megsemmisítette, ezért ezeket újra kell választani. **A választás január hó 3-án, vasárnap lesz.** A választás során 4 kisiparos rendes tagot, egy gyáriparos rendes tagot, két kisiparos póttagot és egy gyáros póttagot kell választani.

A választás délelőtt 9 órától este 8 óráig megszakítás nélkül tart. Ezen a határidőn tul szavazatot elfogadni nem szabad.

A szavazás a Közigazgatási Hatóság (Kossuth ucca 20.) földszintjén lesz s a választók 4 szavazatszedő küldöttség előtt szavaznak, még pedig nevük kezdőbetüi szerint a következőképen:

I. sz. szavazatszedő küldöttség (működik a 28-as számú szobában). Itt szavaznak azok, **akiknek a neve A—F betükkel kezdődik.**

II. sz. szavazatszedő küldöttség (működik a 29-es számú szobában). Itt szavaznak azok, akiknek neve **G—K betüvel kezdődik.**

III. sz. szavazatszedő küldöttség (működik a 41-es számú szobában). Itt szavaznak azok, akiknek a neve **L—R betüvel kezdődik.**

IV. sz. szavazatszedő küldöttség (működik a 45-ös számú szobában). Itt szavaznak azok, akiknek a neve **S—Zs** betüvel kezdődik.

A szavazók az Ujházy Ede ucai kapun mennek be. Akik az I-es és II-es számú szavazatszedő küldöttség előtt szavaznak, azok balra mennek, akik a III-as és IV-es számú szavazatszedő küldöttség előtt szavaznak, azok jobbra mennek. A folyosókon egyirányú közlekedés lesz, tehát az I-es, II-es sz. szavazatszedő küldöttségnél leszavazók távoznak a Rendőrségi palota Kossuth uccai főkapujánál, a III-as, IV-es sz. szavazatszedő küldöttség előtt szavazók pedig távoznak a Rendőrségi palota Blaha Lujza uccai kapuján.

A szavazást választási bizottság irányítja, amelynek elnöke Varjassy Imre kovácsmester, kamarai tag. A választási bizottság a Közigazgatási Hatóság 37-es számú hivatali szobájában tartózkodik. (Telefon 2100).

KÉT LISTA VETTE FEL A KÜZDELMET

Két liszta vette fel a küzdelmet. Az egyik lisztát az „Egyesült demokrata kisiparosok" támogatják. Ez a liszta a következő: Kisiparos jelöltek: Szendrey Sándor ácsmester, Orbán Lajos gumijavító, Bihari Gábor lakatos és mérlegkészítő, Waldmann Géza mészárosmester, Fésüs Gyula sütőiparos, Nagy József kőművesiparos; gyáriparos jelöltek: ifj. Harsányi Imre malomigazgató, Pikó József timármester.

A másik lisztát a kormánypárti fajvédő „Nemzeti alapon álló iparosok" intézőbizottsága ajánlja, ennek jelöltjei következők: kisiparos jelöltek: Pataki József autószerelő, Seress Sándor könyvkötő, Buray Imre címfestő, Szabó Károly hentes, Nagy József szűcs, ifj. Medgyesi János csizmadia; gyáriparos jelöltek: Bartha István kövező; Galamb Ferenc pék.

Merénylet a bukaresti érsek ellen

Bukarest, január 2. Péntek este két dinamitpatron robbant fel Pamnicur Valcealana gör. keleti érsek székházában. A dinamittöltényeket a nagy fogadóteremben helyezték el. Felrobbanásuk tetemes kárt okozott. A székház személyzete között nagy rémület támadt. Maga az érsek is az épületben tartózkodott a robbanás pillanatában. A nyomozás megindult, letartóztatás azonban még nem történt. Azt hiszik, hogy politikai bosszú művéről van szó, mert az érsek nyiltan rokonszenvezett bizonyos szélsőjobboldali csoportokkal s így többször ellentétbe keveredett a képviselőház több tagjával, sőt még a helyi papság tagjaival is.

Szép keret
Szép kép
Képkeret
Szentkép
Keretező-
boltban
Piac u. 89

Szükmarku és szegényes a város jövő évi programja

100 évre irányozzon elő a város vezetősége a külső csatornahálózat kiépítését — Epitkezési munka nelkül állott az „uj korszak" egy éve alatt Debrecen

Báró Vay László főispán interjut adott a debreceni kormánylapban az újév alkalmából s ezzel az interjuval foglalkoznunk kell, nem csak, mert megmagyarázza a debreceni politikai helyzet kialakulását, hanem mert a közvélemény előtt szélesebb körben is ismertetni kell a város jövő évi programját.

— »A mai közszellem — mondja a főispán — közelebb áll az igazi Debrecen hivatásához, mint az elmult korszak, amely kirobbantotta ezt az átalakulást. Olyan állapot volt az az előbbi, amelyről Debrecen közvéleménye úgy érezte, hogy nem felel meg leikületének az a közszellem, amelyet a hivatalos város kifelé képviselt. Mióta a polgárság maga tiszta helyzetet teremtett Debrecenben, felszabaduitak azok a nemzeti hatóerők, amelyek jó szolgálatokat fognak tenni a városon keresztül az országnak is. Kétségtelen az, hogy amig ez a tisztulási folyamat végbement, bizonyos stagnálásnak kellett lenni. Örvendetes azonban, hogy ez az átmenet rövid ideig tartott és ma már éles körvonalakban bontakozik ki a különbség mult és jelen között.«

Ezt a különbséget a nyilatkozó főispán — aki Debrecen jövőjének megalapozását, az építőmunka megindulását dr. Kölcsey Sándor hivatalbalépésétől számítja — abban látja, hogy:

1. megkezdik a csatornahálózat külső övezetének kiépítését, pótolni óhajtván az elmult idők mulasztásait. E célból minden évben 150.000 pengőt vesznek fel az OTI-tól kölcsön s részletekben terjesztik ki a hálózatot. 15 év alatt igy 2.500.000 pengő erejéig végzik el a csatornahálózat kiterjesztését;

2. az OTI-tól felvesznek 180.000 pengőt a szennyvízszűrőtelep kijavítására;

3. hűtőházat »terveznek létesíteni« félmillió pengős beruházással;

4. reméli a nyilatkozó, hogy ezt követni fogja az egymillió pengős gyógyszálló épitése.

A nyilatkozat további része az OTI-bérház, a Hangya-bérház felépítésében reménykedik s utal a Kollégium jubileumával kapcsolatos építkezésekre, amelyekhez ugyan a városnak semmi köze nincs.

Cikkének Debrecenre vonatkozó részét azzal zárja a főispán, hogy az új közszellem s a polgármester »munkájának megbecsülését nem olcsó és népszerű sajtópropagandától várja«.

A magunk részéről — amellett, hogy óvást emelünk a régi korszak és az új korszak ily különös összehasonlitása ellen — szintén úgy látjuk, hogy a mult és jelen között valóban éles körvonalakban bontakozik ki a különbség. Éles körvonalakban, mert mi bizony nagyon szegényesnek és a város lakosságának mai helyzetéhez mérten

túlzottan szükmarkúnak látjuk a város jövő évi programját.

Mit szóljunk ahhoz, ha az elmult korszak egy mulasztását az új úgy akarja kipótolni, hogy

a csatornahálózat 15 millió pengős munkáját 100 év alatt végezteti el.

Mit szóljunk ehhez a vívmányhoz, amikor a külső hálózat terveit is még a régi, különösen liberális, vagy liberálisan bűnös korszak készítette el? Számunkra ugyanúgy nem jelentős és a debreceni ipar és munkásság hallatlan nyomorát nem enyhítő vállalkozás a szennyvizszűrőtelepi s

távoli reménységnek látszik előttünk a hűtőház és a gyógyszálló terve is, hiszen ezeket már évek óta reméljük.

Számunkra csak az a tény, hogy

Debrecennek ebben az új korszakában eltelt egy év, amely alatt megállott az élet Debrecenben,

megszüntek úgy a köz-, mint a magánépítkezések s annál jobban fáj ez, hogyha halljuk a híreket arról: mily dús szüretje volt a nyáron Budapesten az építkezési munkának.

Nem kételkedünk dr. Kölcsey Sándor polgármester jóindulatában, de kénytelenek vagyunk figyelmeztetni a főispán urat arra, hogy

éppen a polgármester nem egy izben szembekerült már azzal a városházi többséggel, amely az új közszellemet az idők változása óta gyakorolja.

Kénytelenek vagyunk tagadásba venni, hogy ettől az új kortól Debrecen politikai tekintetben is oly sokat kapott volna. Méltóztassék összehasonlítani Debrecen régi képviselői karát a maival, méltóztassék összehasonlítani azt az állandó marakodást, amelytől ma hangos a debreceni közélet, a régi állapottal, amely a város fejlesztésének kérdéseiben egyetértő s állandó, hatalmas iramban előrelendülő Debrecent produkált. Bizony, amannak,

a régi Debrecennek nem kellett a sajtópropaganda, sem olcsó, sem drága. Viszont úgy érezzük hogy e mennek — hiábavaló.

És bizony — akármily »tiszta a helyzet« a jobboldali fronton (közös ez a nyilasokkal?) — nem érdemes régi sebek s szembenálló táborok felizgatásával, kihívásával újra és újra akadályt gördíteni a még meglévő, kevés egyetértési hajlandóság érvényesülése elé.

galmát. Majd igy folytatta beszédét.

— Éppen mert szivünkbe zártuk a reformáció őshazáját, Németországot, meg kell mondanunk: nagy csalódás ért bennünket, amikor a magyar területi revizióra irányuló, Isten és ember előtt jogos törekvéseinket német politikai oldalról gáncsolták. Nem is a politikai, hanem az etikai szempont fogalkoztat minket itt: egy nép, amelynek érdekeit is szolgálva, jutottunk oda, hogyan tagadhatja meg tőlünk a talpalás állás jogát?! Hiszem, hogy az incidens csak félreértés következménye volt, egy politikus nem eléggé meggondolt kijelentése; annyi bizonyos, hogy az ilyesmi az egyházi viszonyokat is érinti.

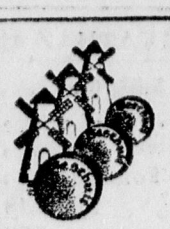
Beschuit
az ideális kétszersült gyomorbetegek részére
Kapható:
Kontsek Géza k.rt. cégnél

Amíg alszik a DARMOL dolgozik

Képsorsolás a Müpártoló Egyesület kiállitásán

A Déri-múzeumban lévő Képzőművészeti kiállításon, amely hatodikán este zárul, újév napján tartotta meg a Debreceni Műpártoló Egyesület 1936. évi sorsolását. A sorsoláson az egyesület minden tagja díjtalanul vett részt tagsági jegye számával. A hivatalosan felvett jegyzőkönyv értelmében a következő tagok nyertek: 1. Bánszki Tamás képét 100 pengő értékig 171 számmal Szathmáry Ákos. 2. Magi Zoltán képét 100 pengő értékig 141 számmal Rugonfalvi Kiss István. 3. Nagy Ferenc képét 10 pengő értékig 177 számmal vitéz Csánky Adorján. A szerencsés nyerők a kiállításon tetszés szerint választhatnak a megadott értékig annak a művésznek műveiből, akinek képét nyerték. A választást január hatodikán estig kell megejteni, a kiállításon, amely 10—1 és 4—7-ig van nyitva a Déri-múzeumban.

Edward az ujévet skót dudáján eljatszott dallal köszöntötte

Bécs, január 2. Edvárd Windsor herceg a Szilveszter-estét a enzesfeldi kastélyban töltötte. Még korán este egy enzensfeldi iskolásgyerekekből álló csoport jelent meg a kastélyban, hogy az újév alkalmából Windsor hercege előtt legjobb kívánságait kifejezze. A herceg szemmelláthatóan örül a gyerekek látogatásának. Este a kastély termeiben szilveszteri estély volt.

Éjfélkor a herceg visszavonult szobájába és az újesztendőt egy skót dudán eljátszott dallal üdvözölte. A duda, mint ismeretes, a skótok nemzeti hangszere és a herceg valósággal művésze a dudajátéknak.

Windsor hercege most már csak rövid ideig marad az enzesfeldi kastélyban. Rövidesen Kitzbühelbe utazik. Edvárd herceg Bécsben három öliönyt rendelt és azt az utasitást adta, hogy ezeket a ruhákat már Kitzbühelbe szállitsák. Mint ismeretes, a herceg az ismert téli üdülőhelyen villát bérelt.

Edvárd herceg egyébként új titkárt kapott, aki a napokban érkezett meg az enzesfeldi kastélyba.

Raffay püspök a németek revizióellenes gáncsvetéséről

Budapest, jan. 2. Mozgalmas újéve volt ezidén a protestáns egyházaknak, csaknem mindegyik egyházi vezérember elvi fontosságú nyilatkozattal válaszolt az üdvözlésekre. Legfeltünőbb Raffay Sándor dr. bányakerületi evangélikus püspök újévi beszéde. Hohenlohe Károly világi elnök és Kovács Sándor püspök üdvözölték Raffayt, aki igy válaszolt:

— Akkor volnék boldog — igy szólt Raffay püspök —, ha az újesztendő meghozná az „Actio Hungarica"-nak az „Actio Christiana"-val való szövetséget.

A legutóbbi reverzális vitáról ezt mondotta Raffay püspök: Ez az ügy alkalmat szolgáltat a kormánynak arra, hogy a kérdésbe belenyuljon és komoly bizalommal vagyok, hogy az 1937. év ezen a téren intézményes formában vissza fogja állitani a nemzet köznyugalmát.

MA, VASÁRNAP 3, 5, 7, 9 órakor
HÉTFŐN : 5, 7, 9 órakor
a nivós és nemzetközi vonatkozásban is **tökéletes magyar film**, az

Évforduló

Főszerepben: **Páger Antal, Gordon Zita, Szaplonczay Éva, Rajnay Gábor, Komár Julia, Ráday** stb.

Hungária
filmszinházban.
Jobb, mint az Aranyember.

Az Apollóban
A legjobb
STAN és PAN
bohózat:
Cigánybecsület
Percenkint megujuló kacagó orkán minden jelenet után!
Szenzációs szines kisérő műsor!
ELŐADÁSOK: MA 3, 5, 7, 9-kor
HÉTFŐN : 5, 7, 9 órakor.
Siessen jegyet váltani!

Meghalt Unamuno

Salamanca, január 2. Unamuno, a világhirű spanyol filozófus és iró rövid betegség után csütörtökön Salamancaban elhunyt. Unamuno már a spanyol nemzeti megmozdulás kezdetén csatlakozott a nemzeti kormányhoz.

Miguel de Unamuno 184 szeptember 29-én született Bilbaóban. 28 éves korában a salamancai egyetem görög tanára nyolc évvel később rektora lett. Verseket, esztétikai tanulmányokat, regényeket is irt. Élesen ostorozta a kormányhatalom és a királyság hibáit, ezért XIII. Alfonz elmozditotta a rektori székből. Kiméletlen cikkekben támadta Primo de Rivera diktaturáját, ezért 1924-ben a Kanári szigetekre deportálták, ahonnan csak a világ közvéleményének nyomására engedték ki. Politikai harcait ezután párizsi emigrációból folytatta, úgyhogy mikor XIII. Alfonz bukása után hazatért, valósággal nemzeti hősként ünnepelték. Baloldali nemzetközi körökben meglepetést keltett, hogy a polgárháború kitörésekor ellenzéki multja ellenére Franco tábornok nemzeti akciójához csatlakozott. Mostanában már sokat betegeskedett és Szilveszter estéjén 73 éves korában örök álomra hunyta szemeit.

KAPTUK: ADJUK

A JÓCSELEKEDET NYILVÁNOSSÁGA

Hozzászólás.

A Debreceni Független Ujság karácsonyi számában, Thury Levente felelős szerkesztő, fenti című cikkében teszi szóvá dr Schlesinger Sámuel főrabbinak egyik debreceni társadalmi egyesület felruházási ünnepén mondott aranyszavai kapcsán a jócselekedet nyilvánosságának túlméretezését napjainkban, amelyhez — úgy véli — ömaga is, mint újságíró segédkezet nyujt s ezért mintegy lelkiismeretfurdalást érez, amely kétségben tanácsért a Bibliához fordul. A cikk nemcsak tükre egy lelkiismeretes, hivatását mélyen átérző újságírónak, de tanuságot tesz egyben alapos teológiai felkészültségéről is.

Magam is hasonló kétségek között vergődtem, amikor ennek az egyesületnek, mint egyik szerény tagja s elnökségének súlytalan munkatársa az első felruházási ünnepségen az elmondott ünnepi beszédemet igy kezdtem meg: Jóleső lelki melegséggel köszöntjük az igen tisztelt velünk ünneplőket, akik talán csendesen, magukban és önmagukhoz azt a kérdést is intézték: „Miért kell az ilyen alkalmakat nyilvánossá tenni, hiszen sokkal szebb, erénygazdagabb az a jótékonykodás, amelynél nem tudja a bal mit csinál a jobb?" Megvallom őszintén, hogy magam is igy gondolkozom és ha tőlem kérdeznék esetről esetre az illetékesek, mi a véleményem és ez irányadó is volna és követnék is azt, úgy azt mondanám, hogy keressük fel a szerencsétlen rászorultakat otthonukban és lássuk el őket ott, zárt ajtók és ablakok mögött mindazon jóval, amellyel könnyet felszárítani, nyomort enyhíteni, felolvasztani óhajtunk. — Másrészt vannak alkalmak, amelyeknek nyilvánossá tétele buzdítólag hat, követésre méltó példáknak állíthatók oda vagy elkötelezést akarnak jelenteni a jövőre nézve, amelyhez tanunak a nyilvánosság erkölcsi alátámasztását kérik fel.

Ezt mondom ismételten most is; de ha emellett bizonyos mértékben — tisztelet-becsület a dicséretes kivételnek — hiúságot is elégítünk ki, akkor is, tegyük, meg kell tennünk, kedves jó Szerkesztő Uram, mert ha csak egyetlenegy bánatos könnycseppet sikerül az aggódó szülő, vagy ártatlan gyermek szemében örömkönnyé átvarázsolni, s ez mint ilyen hull alá s száll fel mint pára, hogy ismét mint ama harmatnak termékenyítő részese essen le, amelyről a főrabbi úr okos példázata szólt, az az érzésem, hogy Istennek tetsző cselekedetet végeztünk mégis, amely súlyosabban jöhet számításba, mint métermázsányi hiúság kielégítése ennek ellenértékéül.

Székely Simon,
tanár, a Debreceni Kereskedők és Utazók Egyesülete főtitkára.

Szakszerü modern keretezés
Berger
üvegáruházban
Piac ucca 58.

FEUER DIVATHÁZ ajánlata Hölgyeknek! Csapó ucca 26.

Svájci nadrág 5-ös, 6-os		1.18	Kézen varrott bőrkeztyü		2.98
Meleg belsős		1.78	Bélelt bőrkeztyü		3.78
Ia vastagon bélelt		1.98	Meleg keztyü	1.38	0.98
Svájci nadrág, kombinés		2.28	Divat ridikül		2.28
Svájci sapka	1.28	1.18 0.98	Divat ridikül Ia bőr	3.98	2.98
Divat blouz	3.28	2.48	Ernyő	4.98	4.18 3.78
Selyem combinés		2.48	Diszdoboz Linon batist zsebkendő		2.28
Selyem nadrág		0.98	Linon batiszt zsebkendő		0.35 0.39 0.29
Meleg harisnya	1.18	0.88			
Gyapjuval bélelt harisnya	2.10	1.48			

EMBEREK A JÁRÁSBIRÓSÁG ELŐTT

§§§

Szövetségi zenekarokba szervezték a munkanélküli amerikai magyar cigányokat

Boldogok az állami cigányok, mert jól keresnek

1929 októberének fekete péntekje az Egyesült államokban élő magyar cigányságra is rémes időket zúdított.

Akiknek ők muzsikáltak, akiktől ők a megélhetést keresték: munkanélkülieke és így kenyértelenekké váltak. Bizony nem tellett azoknak többé muzsikaszóra. Egyre ritkábbak lettek a magyar egyletek mulatságai is, borzalmas időket éltek az amerikai magyar cigányok.

Futkostak szegények fűhöz, fához segítségért, hogy éhen ne pusztuljanak. Lassan épültek ki a segítő szervek és sok időbe került, míg az angolul nem tudó cigányok — a magyarokkal együtt — kiismerték magukat, hol, milyen segélyhez lehet jutni.

Négy keserves esztendőt éltek át, míg aztán Roosevelt hivatalba lépése után újra törvényes italokat mértek az Egyesült Államokban, sörcsarnokok, vendégtők nyíltak majdnem minden uccasarkon.

A munkaviszonyok is javultak és a cigányokra jobb napok virradtak, kapós lett a magyar cigány és a legtöbben újra rendes keresethez jutottak. De nagyobb számúak voltak, mint amennyit a piac felvett, főleg a gyengébbek tovább is munkátlanul tengődtek. — A Roosevelt kormány jóvoltából azonban most már ezeknek sem kell többé koplalniok.

Az Egyesült Államokban dacára annak, hogy nagy fellendülés van, ma is milliószámra vannak munkátlanok. — A gyárak új gépei egyre több embert tesznek munkátlanokká és így odaát berendezkednek arra, hogy bizonyos számú munkátlant mindig el kell látni a köznek.

Államonként más és más módon gondoskodnak a munkátlanok légiójáról, de a szövetségi kormány is hatalmas summákat költ el az alkalmazottak eltartására.

Gondoskodnak mindenkiről, koplalni senkinek sem kell.

A szövetségi kormány különböző szervei osztják a pénzt közületeknek, magán cégeknek, sőt építkezésre magánosoknak is, hogy a munkátlanok számát csökkentsék.

Akik azonban sehol sem tudnak elhelyezkedni, azoknak munkát adnak. Havonként annyit, hogy megkeressék a legszükségesebbekre valót.

És minden munkátlant úgy foglalkoztatnak, hogy szakmájához legközelebb eső területen dolgozhasson.

Munkátlan egyetemi tanárt nem küldenek árkot ásni, hanem a munkátlanok számára szervezett iskolánkívüli tanfolyamon ad elő. Munkátlan magyar református papot a koldúsbíróságon tolmácsnak alkalmaznak. Munkátlan színészekből színtársulatokat szerveztek melyek egész minimális belépő díjak mellett tartanak előadásokat. Bizonyos előadásaikra ingyen jegyet kapnak munkanélküli sorstársaik. Láttam egy pár ilyen társulat előadását. Kifogástalan együttesek játszottak klasszikusokat, melyek Amerikában leszorultak a színházak műsoráról.

A munkátlan magyar cigányzenészeket is beszervezték és Pittsburgban és Clevelandban dolgoznak „Hungarian Gipsy Orchestra néven.

Nagy műsort kellett a cigányoknak betanulni és a Works Progress Administration vezetése alatt hangversenyeket adtak, főleg munkátlan sorstársaik szórakoztatására.

Legnevesebb a Pittsburg székhellyel szervezett hatalmas zenekar. Minden napra be van több helyre is osztva. — Naponta átlag három előadáson szerepel a banda. A város különböző pontjain, Egyik helyről a másikra autóbuszon szállítják a cigányokat.

De mennek más városokba is, végig Pennsylvania államon. A nyár végén különösen sokat foglalkoztatták őket. Amerikában farmi vidékeken minden megye megrendezi ősszel a maga kiállítását, melyeken, persze, szórakozni is kell. Ilyen megyei kiállításokon lépnek fel a magyar cigányok. Az amerikaiaknak mindenütt nagyon tetszett a magyar cigányzene. Különösen kedveli a pittsburghi együttest: Earle az állam kormányzója. Earle Bécsben volt az Egyesült Államok követe, többször megfordult Budapesten is és megkedvelte a cigányzenét. A nyáron, amikor sorra járta a megyék kiállításait — választási év volt, ilyenkor a kormányzó mindenütt megjelenik, ahol alkalma van a tömeghez beszélni — mindig meghallgatta a cigányok zenéjét.

És a cigányok boldogok és elégedettek, mert jól keresnek. Átlagban heti huszonöt-harminc dollárt keresnek, ami nagy pénz ma Amerikában is.

Annyira jól érzik magukat ezekben a szövetségi zenekarokban. — hogy most már nem akarnak visszamenni cigánybandába muzsikálni akkor se, ha arra alkalmuk nyílik.

Nem merik a kockázatos keresetért otthagyni az egyelőre biztosnak látszót.

Pedig a WPA munkát úgy állapították meg, hogy azt csak addig kaphatja mindenki, míg privát munkát nem kap valaki. A cigányok persze titokban tartják, ha valahova hívják őket bandába muzsikálni, csakhogy ne kelljen otthagyni a WPA zenekart, ahol szombaton megkapják pontosan a fizetést.

A nyáron megtörtént az, hogy Cleveland Ohioban nagyobbszabású kiállítást rendeztek a város 100 éves fennállása alkalmával és ott egy remek magyar csárdát építettek, ahová magyar cigányzenekart szerveztek. Már együtt volt a zenekar, de cimbalmost nem kaptak. A jó cimbalmosok mind a WPA zenekarban dolgoztak és nem akartak eljönni onnan. Csak úgy tudott a banda vezetője szerezni egyet, hogy megfenyegette a kiválasztottat, ha nem jön el szép szóval, feljelenti, hogy nem akar munkát vállalni.

A WPA cigányzenekar vezetője amerikai zenész, akinek sorsát egyáltalán nem kell irigyelni. Nehéz a cigányok között fegyelmet tartani, sokat veszekednek és főleg sok baj van azzal, hogy a zenekar vezetője pedáns tisztaságot és mindennapi borotválkozást követel tőlük. És azt, hogy az előadásokon nem szabad italosnak lenni. *F. F. A.*

A világ legujabb technikai vivmányainak gyüjteményes kiállitását mu'atja be az 1937. évi Budapesti Nemzetközi Vásár

(Budapesti tudósítónktól.) Rendkívül nagy konkurrenciával számol az 1937-ben a szokottnál jóval korábban, már április 30-án megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár vezetősége. Párisban világkiállítást tartanak, a milanoi vásár majdnem egyidőre esik a magyar árumintavásárral, amelyet közvetlenül követve, nagy tavaszi attrakciókat készít elő Ausztria, Németország és Európa majd minden egyes állama.

A vásár vezetősége épp ezért elhatározta, hogy ezúttal két irányban fejleszti tovább a már 1936-ban is szinte végsőkig felfokozott sikert elért budapesti vásárt.

Az első és legfontosabb törekvés az, hogy a tavalyi 2.365 kiállító után a fővárosi és vidéki magyar gyáripar, valamint a kisiparok olyan tömegkiállítását valósítja meg, amelynek vonzóereje kizárja azt, hogy akadjon komolyabb méretű vállalat, amely távol marad. Az április 30-án megnyíló vásár tehát elsősorban a magyar termelés teljesen hiánytalan bemutatásával akar az eddiginél is nagyobb hatást elérni.

Számolnak azonban azzal is, hogy a kiállító tömeglátogatottságot kíván. — Azt akarja, hogy nagy gonddal előkészített kiállítását az egész ország, sőt a számba jövő exportpiacok kereskedelme is hiánytalanul keresse fel. Ezt a célt támassza elő a vásár azzal, hogy a tisztára gazdasági jelentőségű ipari bemutató mellett látványos „csodavásárt" is rendez. Olyan vásárt, amelynek technikai ujdonságai csodaszámba menő attrakciói felvehetik a versenyt a külföld világkiállításaival és egyéb különleges rendezéseivel.

Ezer terv áll tárgyalás alatt. Kilenc kormánnyal folynak tárgyalások a külföldi államok részvétele érdekében. — A sok terv közül megemlítjük, hogy Amerikából a vásárra hozzák az Egyesült Államok legfőbb szenzációját a „robot ember"-t. Három ország nagy technikai koncernjével folynak a megbeszélések, melyik mutassa be Magyarországon először, mint a vásár legfőbb szenzációját, a televiziót. De érdekesnek ígérkezik az itt először látható tankok, azok a házméretű, többemeletes, konyhával, étteremmel, hálófülkékkel, dohányzóval ellátott mammutautóbuszok, amelyeket a trnascontinentális forgalom részére épített Németország. Az üvegből készített ruhák, harisnyák, kalapok, a farok nélküli repülőgépek, a Zeppelin léghajók bemutatni kívánt gondolái és ezer egyéb újdinság, amely április 30-tól kezdve várja a budapesti vásártelületen a közönség látogatását.

IGYUNK

Csokonai ásványvizet,

megrendelhető **Szliuka István** szikvizgyárban

Telefon 21-11. TELEKI U. 100. ÉS MINDEN KOCSINÁL

Ha lámpája duplaspirállámpa

a gazdaságosabb áramfogyasztás révén

visszatérül a lámpa ára!

Háromhetes birósági szünet

A debreceni törvényszéken, úgy a polgári, mint a büntető bíróságoknál az elmult hónapok alatt rengeteg ügy került feldogozásra. Az akták száma oly nagy, hogy a rendelkezésre álló idő alatt úgyszólvan képtelenek voltak a bírák letárgyalni az ügyeket. Éppen ezért, hogy a beérkezett iratokat feldolgozhassák, három hétig, január 2-től 22-ig nem tartanak tárgyalásokat egyetlen bíróságon sem s ezt az időt a bírák a perek előzetes áttanulmányozására fordítják. A három heti szünet alatt csak a gyorsított eljárásoknál működő bírák tartanak tárgyalásokat.

Munkatársat

keres elökelő biztosító intézet helyben és a megye minden helységében. Szakmában járatlanokat kioktatunk.

Ajánlatokat:
Debrecen, postafiók 45. szám.

Uj iparosok és kereskedők

Az iparhatóság a következők részére adott ki iparjogositványt: Honig Magda és Gácz László kávé, rizs, tea, cukor, cukorka, Varga Sándor asztalos, Szláma Margit nőiszabó, Kovács Lajos ötvös, Kripkó Gyula lőzifa, szén és takarmány, Klein Regina szatócs, Gálfi József férfiszabó, Jakab Zoltán rövidáru és kötöttáru kereskedés, Horváth Sándor villanyszerelő, Guttmann Miklós fűszer, csemeg, gyümölcs, Balogh Istvánné sz. Molnár Mária kifőzés Orosz Mihályné sz. Bihari Juliánna szatócs, Pollák László mindennemű ingóságok bizományi lerakata, adásvétele, özv. Balogh Lászlóné géperejű bérkocsi,

Szökés a sárga házból

Filmtörténet * Irta: NAGY VINCE

Copyright by Magyar Szinpadi Szerzők Egyesülete.

(Folytatás.)

24.

Az elmegyógyintézetben a főápoló szobája. Este van. Gyenge villanyfény. Főápoló az ágya szélén ülve nagyot ásit. Halkan kinyilik az ajtó, Carlos volt ápolója surran be és összehajtott újságot nyujt át barátjának.

A lap első oldalán Carlos fényképe látható, aláírva: Don Rodrigez Maccavellos, az új miniszterelnök.

— Megismered ki ez? — kérdi az ápoló.

Főápoló nézegeti a képet s olvassa a tudósitást:

— Mintha már láttam volna valahol ezt a pofát.

— Hát tudd meg, ez az én elszökött bolondom, Carlos Branco.

Főápoló előbb nagyot néz, aztán elneveti magát:

— Furcsa. Azt már hallottam, hogy valaki miniszteri székből a bolondok házába kerül, de, hogy egy bolondból miniszter legyen, olyat még nem pipáltam.

— Igen ám, de micsoda botrány lesz ebből. Pár nap múlva kiderül, hogy Carlos okos dolgok helyett bolondokat fog csinálni. Akkor aztán nekem is végem van.

— Várjuk meg türelemmel az eseményeket. Hátha teljesen olyan dolgokat fog csinálni, mint hivatásos államférfiak.

25.

Képviselőház. Carlos a miniszterelnöki helyen áll s öntelten, diadalmasan beszél:

— Amikor az államfő kegyéből miniszterelnök lettem, úgy válogattam össze kormányom tagjait, hogy a volt kormánypárt és az ellenzék egyformán legyen abban képviselve.

A miniszteri székekben a négy polgárpárti összeesküvő és a négy Albapárti képviselő ül, akik annak idején Carlos lakásán jártak felkínálkozni.

— Már kormányelnöki bemutatkozásomkor bizalmat szavaztak Önök nekem. Ez jogot ad nekem arra, hogy most már ellentmondást nem türve menjek tovább kijelölt utamon. (Nagy taps.) Kijelentem, hogy a szomszédos San Philippo állam viselkedése türhetetlen. Annyi kávét termel és oly olcsón árusítja, hogy lerontja a hazai kávénk értékesítési lehetőségeit. Ezt a konkurrenciát — ha kell — háborúval is meg fogjuk akadályozni!

A képviselők egymásra néznek. Alig néhányan tapsolnak.

Barras volt minszterelnök közbeszól:

— Semmi szükség nincs háborúra! Aláírás előtt áll megegyezésünk San Philippóval arról, hogy mindkét állam csökkenti a kávétermelés mennyiségét.

Carlos az asztalra csap:

— De én nem hitvány megegyezéssel akarom az eredményt elérni, hanem ellenségeink megsemmisítésével!

Cavallero, fiatal, lelkes képviselő, Barras párthive:

— San Philippo nem ellenségünk, hanem barátunk. Egyébként is háromszor annyi lakosa van, mint nekünk, tehát háború esetén megsemmisítene minket.

Carlos dühtől tajtékozva ordit:

— Hazaárulás és lázadás, amit önök csinálnak! Nem fogok ellentmondást türni! Indítványozom, hgy Barras, volt miniszterelnököt és Cavallero képviselőt, akik nyiltan szembehelyezkednek a nemzeti közakarattal és a nemzet hivatott vezérével, fossza meg a képviselőház mandátumuktól.

Előbb dermedt csend. Aztán néhány hang „Helyes!" „Ugy van!" hallatszik. Elnök tehetetlenül néz körül. — Carlos karjait mellén összefonja. Majd parancsolóan néz az elnök felé:

— Elnök úr, tessék szavazásra feltenni indítványomat!

Elnök szavaztat. Carlos indítványa mellett alig áll fel egy-két képviselő. Carlos összefont karral, szúró, parancsoló tekintettel mered a képviselőkre. Amerre szemei lassan elhaladnak, egyenként felemelkednek a képviselők ijedt tehetetlenséggel. Csak Barras, Cavallero és körülük még vagy 8—10 ember marad ülve.

Elnök nyögdécselve kimondja a határozatot: Barrast és Cavallerot megfosztotta a képviselőház mandátumuktól. Carlos kárörömmel vigyorog Barrasék felé.

Cavallero:

— Szót kérek! Bármi történjék is velem, ki mondom: ehhez nem volt joga a képviselőháznak. Nincs olyan törvény, amely erre jogot adna.

Kivülről tompa moraj hallatszik be, melyből egy-egy kiáltás kivehető:

— Éljen Macchiavellos!...

Carlos vésztjóslóan fixirozza Cavellerot. Aztán rikácsolva kiabálja:

— Ha eddig nem volt rá törvény, hát most törvény erejével kimondjuk, hogy a képviselőház hatalma ezentúl korlátlan és a vele szembehelyezkedő képviselőkre bármilyen szigorú büntetést is kimondhat. (Ordítva.) Álljanak fel, akik megszavazzák ezt az indítványomat!

Kivülről megerősödve hallatszik be a tüntető tömeg ordítása:

— Éljen Macchiavellos!...

Carlos a dühroham paroxizmusával fixirozza egyenként a képviselőket. — Azok rémülten felugrálnak. Most már Barras hívei közül az előbb ülve maradt 8—10 képviselő közül 5—6 szemlesütve szintén felemelkedik. Carlos győzelmesen harsogja:

— Tehát ezzel rendben vagyunk!... Most még két indítványom van: Barrast és Cavallerot lázadó viselkedésük miatt vetesse börtönbe a képviselőház! Más k indítványom: a haza megmentése és az esetleges gyors cselekvés szükségessége érdekében ruházza a képviselőház az állami teljhatalmat, a törvényhozás, kormányzás és büntetés jogát egy személyre, a miniszterelnökre!

Megüvegesedő szemekkel mered a képviselőkre. Kivülről szinte tombolásszerüen hallik az ordítás: Éljen Macchiavellos!... A képviselők megrökönyödve hallgatják a fenyegető zajt.

Az elnök sápadtan felteszi a kérdést. Most már mindenki felál, csak Barras és Cavallero maradnak ülve.

26.

A köztársasági elnök, 60 év körüli, ősz, szakállas férfi irógasztalánál ül. — Carlos vele szemben áll, fantaszt kus tarka uniformisban, oldalán díszkard, övében nagy revorver, kezében napoleoni kalpag.

Carlos egy irást tesz könnyedén az elnök elé:

— Méltóztassék ezt a pár sornyi irást aláirni.

Elnök elolvassa az iratot, amely a lemondását tartalmazza és azt, hogy az államfői jogokat önként, kényszer nélkül Macchiavellosra, a kiváló hazafira és nagy államférfira ruházza.

Elnök tiltakozik. Neki nincs joga másra átruházni hatalmát.

Carlos tapsol. Az ajtó felpattan. — Ifjú Trabuccos tarka egyenruhában, övében törökkel, pisztolyokkal, gránátokkal belép két marcona katona kíséretében. Valamennyien puskát, revolvert szegeznek az elnök felé. Ez tanácstalanul, halottsápadtan néz körül. Carlos az erkélyajtót felnyitja. Az uccáról a tömeg ordítása hallatszik:

— Le az elnökkel!... Macchiavellos kell nekünk!...

Carlos kaján vágyorgással fordul az elnök felé:

— Nos, „elnök" uram? Aláírja-e ezt a csekélységet?

Elnök magába roskad. Aztán tollhoz nyul és aláírja a papirost.

27.

Ucca és tér. Nagy tömeg zajongva hullámzik. Elnöki palotácska erkélyén megjelenik Carlos előbbi fantasztikus egyenruhában, fején napoleoni föveggel. Mögötte titkára és tarka alabárdosok. A tömeg tombolva tapsol és bravózik. Közöttük volt Carlos ápolója, aki oldalba böki a mellette álló főápolót:

— No, megismered a mi Carlosunkat?

— Istenemre, ő az!...

— Most már csak azon imádkozzunk, hogy mi is, az ország is simán megúszuk ezt a komédiát.

Carlos kezeit csipőre téve szónokolni kezd:

— Polgárok! Testvéreim! Bejelentem nektek, hogy az elnök úr önként lemondott és örök időkre rám ruházta az elnöki jogokat. (Lobogtatja az irást. Tomboló taps és bravó.) Ezzel a hatalommal élni is fogok a ti javatokra, Transatlantic dicső népe! Leosapok kemény ökölcsel nemcsak a kis belső ellenségekre, hanem azokra a külső ellenségekre is, akik a fejlődésünknek útjában állanak! Akarjátok-e, hogy főterményünknek, a kávénak megkétszerezzem az eladási árát? (Ordítás: Akarjuk!...)

— Akarjátok-e, hogy ez az ország nagyobb és gazdagabb legyen és hogy minden állampolgárnak saját háza kávéföldje, autója és bankbetétje legyen? (Tombolás: Akarjuk!...) Hát kimondom, hogy megindítjuk a háborút San Philippo ellen és megsemmisítjük ezt a fennhéjázó országot minden kávéültetményével együtt!

A tömeg hisztériás üvöltésbe tör ki. Éljen Macchiavellos! Éljen a háború! — viharzik végig a téren.

28.

Börtöncella. Barras fonott priccsen ül. Cavallero idegesen le- s fel sétál.

Barras:

— Csak azt nem tudom, őrült-e vagy gonosztevő?

— Mindkettő egy személyben! És azok a gyáva képviselőtársaink! Mindent megszavaztak! Most már csak isteni csoda szabadithatja meg az országot ettől a fenevadtól!

Nyilik az ajtó. A börtönőr Albát betaszitja. Foglyok a félhomályban lassan felismerik egymást. Előbbiek csodálkozva kérdezik Albát, miért vetették börtönbe.

— Mert nem vagyok hajlandó leányomat férjhez adni Macchiavellos-hoz.

Cavallero megdöbbenve érdeklődik.

— De remélem, a gyönyörü Mercedes is tiltakozik ez ellen a házasság ellen.

— Sajnos, lányom szinte hipnotikus hatása alá jutott ennek a kalandornak.

— Kétségbeejtő!... Megvallom, uram, Mercedes már régen végtelenül tetszik nekem.

Börtönőr Mercedest bebocsátja az ajtón:

— A hölgy engedélyt kapott, hogy apjával pár perc g beszélhessen.

Börtönőr kimegy. Barras és Cavallero a cella sötétebb részébe vonulnak. Mercedes nem is látta meg őket. Alba és lánya egymás nyakába borulnak.

— Apám, én könyörögni fogok érted, de egyezz bele házasságunkba.

— Soha! Inkább a vérpadon halok meg!...

Cavallero előlép:

— Mercedes! Hogy tehet ilyet?... Csak a megszédült mob és egy-két hisztériás nő követheti ezt az őrült gonosztevőt...

Mercedes:

— Kérem, válogassa meg szavait és tiszteljen engem!

— Nem tisztelem. Sokkal több a tiszteletnél, amit én ön iránt érzek. Egy régen táplált mély érzés kiáltja most belőlem ön felé. Kérem, féljen ettől a kalandortól. Maga nem is szereti, csak terrorista befolyása alá került. Vakmerőségét bátorságnak látja, szemtelenségét és gonosztságát zseniálisnak. Fusson, rejtőzzön el előle. Én ram mindenkor számithat. Én innen bárhogy is, de kimenekülök és esküszöm, hogy megszabadítom magát és az országot ettől a bestiától.

Mercedes nagy érdeklődéssel hallgatta a fiatal képviselő lelkes szavait. Aztán részvéttel mondja:

— Sietek hozzá és önökért is könyörögni fogok.

Cavallero:

— Értem ne! Nem akarok azon az áron szabadulni, hogy akár csak egy kézcsókot is eltürjön tőle.

29.

Főuccán csapatok menetelnek. — Trombitaszó. Dobpergés. Elöl 20—24 rendes katonaruhás, jól felszerelt ember, utánuk négyes sorokban hizott polgárok, szikár farmerek, munkások civil ruhában. Csak katonasapka, hátizsák és vállukra vetett fegyver mutatja, hogy katonák lettek. Esetlenül, lépésta em tartva vonulnak, indulószerű éneket fújva. Szünetekben sapkáikat lengetve kiáltozzák: Éljen Macchiavellos! Le San Philippoval! Éljen a háború!

Az ucca és ablakok népe velük ordít és kendőket lobogtat.

30.

Carlos dolgozószobája. Carlos ifjú. Trabuccost titkárból a testőrség parancsnokává nevezi ki.

Ifjú Trabuccos:

— Gratulálok, uram! Amit eddig csinált, gyönyörü volt. Én sem tudtam volna különbül csinálni!

Mercedes érkezik. Trabuccos kimegy. Carlos hevesen megcsókolja a lányt.

— Most jövök apámtól. Egyelőre még hajthatatlan.

Carlos elkomorodó arccal:

— Tisztában van vele, mit kockáztat makacsságával? Nekem ugyan nincs szükségem az ő beleegyezésére, mi anélkül is megesküszünk, de aki az ország urával és parancsolójával szembeszállni merészel, annak feje könnyen porba hullhat.

Mercedes alig tudja leleplezni irtózását. Hízelegve simogatja Carlos kezét.

— Ezt csak úgy mondod, de tudom, hogy nem gondolsz semmi rosszra. — Hidd el, ha kibocsátanád, rövidesen megadná beleegyezését.

— Érted még erre is képes vagyok.

(Folytatjuk.)

Tarka sorok

JÓKEDVŰ szilveszteri mulatozás után a társaságokban jól ismert fiatalember konflison igyekezett hazafelé. Alaposan spicces volt, még az ülésen is dülöngélt, amikor egyszerre csak előrehajolt és a kocsis fülébe ordította: »Mondja barátom, maga kétfogatú?« A kocsis visszaszólt, hogy ő csak egyfogatú. Mire a fiatalember megkönnyebbülten ordította: »Szerencséje, mert ha kétfogatú, akkor elvesztett egy lovat!...«

*

EGYIK debreceni napilapban a miniszteri kinevezésekkel kapcsolatban a következő aranyos sajtóhibával megspékelt hir jelent meg: »A miniszter X. Y. irodatisztet irodaőtiszti címmel és jellemmel *ruházta fel.«*

*

BARÁTAI érkeztek vidékről a fiatal földbirtokosnak, akiknek érkezését hajnalbanyuló mulatozással ünnepelte meg. Valamennyi barátját vendégül hivta magához s igy aztán együtt indultak hazafelé. A friss korahajnali levegőben jólesett egy kis gyalogséta és lassan ballagtak az uccákon. Vidáman beszélgettek, egyszerre megdöbbenve tapasztalták, hogy vendéglátójuk nyomtalanul eltünt. Miután megállapitották, hogy csaknem minden pénzüket elmulatták és összesen alig van náluk tiz pengő, tehát még szállodába sem mehetnek, keresésére indultak barátjuknak. Keresték, sokáig keresték, már agyonfáradtak és mivel az idő hüvösebb lett: agyonfáztak, de sehol nem találták a jövendőbeli házigazdát. Végre, amikor már világos lett, a Nagytemplom-mögötti emlékkertben, a gályarabok emlékműve alatt felfedezték, amint beburkolózva bundájába, a részegek és az igazak álmát aludta. Nagynehezen hazavitték, lefektették, de azóta még fel sem kelt az ágyból; sulyos influenzát kapott a gályarabok szomszédságától.

*

BEJÖTT egy fiatal leány a szerkesztőségbe és elmondta, hogy verset hozott leközlés végett. Előadta, hogy nemrégen megismerkedett egy fiúval, nem tudja biztosan, de azt hiszi, hogy szerelmes lett bele. A fiúhoz irta a verset, amelyet, miután nem tartunk jónak, nem közlünk le, kivéve az utolsó strófát, hogy őszinte véleményt adhassunk a fiatal hölgy érzéseiről.

Az utolsó versszakasz:

Reggel, ha elszállnak az álmok,
Oly fölényes vagyok,
Csak titokban kérdem magamtól
Tán szerelmes vagyok?

Az, kezitcsókolom, szerelmes.

*

KÜLÖNÖS vadászat volt a napokban az egyik környékbeli falu mellett. A magasrangu debreceni úr kiterjedt családjának hét tagjával teljes fegyverzetben kivonult nyulat lőni, de tekintettel arra, hogy a család csupa kocavadászból állott, tanácsadás végett kirendelték maguk mellé a falu jegyzőjét. A jegyző tiltakozni próbált, de aztán abbahagyta, mert nem volt tanácsos szembehelyezkedni a magasrangú úrral s ezért vadászkosztümöt öltött, puskát szerzett és elindult. Már ott voltak együtt és lesték a nyulat, a család hét tagja és a jegyző. Végre kiugrott rejtekéből egy nyul és nekiiramodott. Nosza, megkezdődött a célbavevés. Legelőször a jegyző lőtt. A lövésnek csodálatos hatása volt. A nyul tovább futott, a hét családtag pedig felordított. Mind a heten sörétet kaptak a lábukba. A család feje, a magasrangú, bokáját fogva dühöngött: »Maga szerencsétlen, miért nem a nyulra lőtt?!... A jegyző leeresztett puskával, kétségbeesetten állt ott, alig tudott felelni: »Kérem szépen... méltóságos uram... nekem most volt először puska a kezemben!...« És a hét megsebesült kocavadászt beszállitották a debreceni klinikára, ahol sikeresen kiszedték lábukból a söréteket.

*

KÜLFÖLDÖN járt az elmult hetekben egy debreceni uri asszony. Megismerkedett egy külföldi épitészmérnökkel, aki a következőképen bókolt a debreceni hölgynek: »Ha találnék egy olyan szép és kedves asszonyt, mint maga, habozás nélkül feleségül venném.« Mire a hölgy kijelentette, hogy neki van egy huga Debrecenben, az szebb, mint ő, okos és müvelt lány. »Küldje el a fényképét!« — mondta a mérnök. Az uriasszony hazatérése után nyomban elküldte a kért fényképet, aminek olyan eredménye volt, hogy levél érkezett a debreceni uriasszony cimére, amelyben a külföldi épitészmérnök megkérte hugának kezét és azonnal át is utaltatott az útiköltségekre 2500 pengőt — tekintettel arra, hogy elfoglaltsága megakadályozza az ide utazást. Állitólag a debreceni urileány hamarosan el is indul ismeretlen, de gazdag külföldi vőlegényéhez.

(c. gy.)

Garázdálkodnak a „hilósok"

Kellemetlen szilvesztert szerzett Kovács Józsefné Maróthy György ucca 12. szám alatt lakó füszerkereskedőnek két ismeretlen fiatalember. Az ismeretlenek 20 fillérért teát vásároltak és 20 pengőssel fizettek. Mikor Kovács Józsefné már felváltotta a pénzt, az egyik vevő még egy citromot is kért és mikor ezt megkapta, az aprópénzt a 20 pengőssel együtt zsebrevágva távozott. A becsapott asszony hamar észrevette a csalást, de hiába szaladt a „jó vevők" után, ezek még gyorsabban elillantak.

A rendőrségre már több panasz érkezett hasonló csalások miatt, melyeket „hilózás"-nak neveznek tolvajnyelven. A tetteseket keresik.

Meteor vasalóval olcsón vasal

áramfogyasztás óránként 6 fillér
háztartási órával 10 kw-on felül

ára P 6·50

Nincs tüzveszély. — Tiszta. — Egészséges. — Gazdaságos.

A Debreceni Jótekony Nőegylet téli ünnepélye

Debrecen legrégibb nőegylete, a hatvanhét éves multra visszatekintő Debreceni Jótékony Nőegylet minden esztendőben nagyszabású téli ünnepélyt szokott rendezni a legteljesebb érdeklődés mellett szegényei és árvái felsegélyezésére. A Jótékony Nőegylet összejövetelei minden esetben kiemelkednek

EGY FESTŐ SIRJÁNÁL

Hajdúböszörmény, 1936 április 9.

KÁPLÁR MIKLÓS EMLÉKÉNEK

Itt állunk mind a sír előtt, a földnek vagyunk egy darabja,
mi is egy mozgó föld vagyunk, ráépitve a pillanatra,
a pillanatnak vagyunk bábjai, a pillanat rejtett testünkbe lámpát,
itt állunk mind a sír előtt, bámuljuk a pillanat változását.

A pillanat folyton tűnő secnáját festette itt fenn a földön kezed
s pocsojává tett egy új pillanat, mégis üvegtengert lát szellemed.
Te, akit altatott a Hortobágy, ittad a Délibáb telt fényeit,
az Apokalipszis új Hortobágyán láthatod János Jelenéseit!

Ó báresak lenne bennünk annyi hit, amennyi a bélpoklos hite volt,
aki általlépte Jézus határát és a föld poráig meghajolt!
Azt mondják Krisztus meghalt. Nem igaz! Ő most is él, most is hallik jaja,
csak söketek vagytok, holtsüketek! Minden darab föld új Galilea!

Te, akit altatott a Hortobágy s ittad gyermekszemmel a felleget,
tested puha felhője eloszlott s most csupa fény vagy már, csupa gyerek!
Ugy járkáltál köztünk, mint egy torony, melynek lámpása játék-lámpa volt,
úgy járkáltál köztünk, mint egy oroszlán, melynek nyakán bárány csengetyű volt.

Halott festő, képeid elperegnek, lágy színeit kiszivja majd a Nap,
tájaidat újabb táj váltja fel, nevedre a felejtés bárdja csap,
közelgnek a csend óriásai, közelg a történelem: vérözön,
düböngeni fog a moloch-idő, tiporni fog ezen a kis kövön...

Színeid lámpáját viszed magaddal! Óh könyörülj érettünk, nagy gyerek!
Szólj a föld négy sarkán a négy angyalnak, tartsák erős kezekkel a szelet!
S szólj a hatodik angyalnak: pecsétjét ne törje még fel, a föld még puha,
nincs annyi bün még. S ne fedje a Napnak fényét még szőrből készült gyászruha!

GULYÁS PÁL.

3 napig

ingyen élhet Budapesten,

ha résztvesz a

Hétfői Napló

képrejtvény pályázatán.

A főnyereményen kivül még **100 értékes ajándék.**

A versenyen kizárólag debrecenieknek venetnek részt.

Felvilágositás és rejtvényszelvény **Morvai** hirlapterjesztőnél.

Debrecen társadalmi élete eseményei közül s ez a téli ünnepély is a legteljesebb sikerrel biztat. A Jótékony Nőegylet január 9-én, szombaton este 8 órai kezdettel gazdag müsorral egybekötött teaestélyt rendez, amelyet reggelig tartó tánc követ az Arany Bika dísztermében. A kitünőnek igérkező teaestélynek a sikerén lelkes háziasszonyi gárda buzgólkodik, élén Sas Béláné elnökkel és Rásó Istvánné, Makláry Károlyné, Schmogrovits Ernőné alelnökökkel.

A gazdag, élvezetes müsort dr Vasary Béláné Nagy Szeréna, finomtollú irónő prológusa vezeti be. Kiemelkedik az estély müsorából H. Neményi Lili, a Csokonai-színház kiváló művésznője két énekszáma, amelyet Szabó Emil városi zeneiskolai tanár, zongoraművész fog kisérni. Ezen kivül Szabó Emil önálló számmal is fog szerepelni. A müsornak nagy érdekessége lesz a magyar rapszódia bemutatása, modern táncegyveleg, a tavaszi tánc gyermekszereplőkkel, két zongorás jazz-szám, végezetül a furlana és a tarantella bemutatása. A hangulatos müsor az olasz-magyar barátság kifejezésére és ápolására élőképpel végződik, melyben olaszok és magyarok vonulnak fel piros, fehér, zöld, magyar és zöld, fehér, piros, olasz zászlók alatt és megjelenitteti az olasz és magyar Genius is. A müsor egyes számai előtt konferálni fog Hódy Kató. A táncokat előkelő lányok mutatják be, még a betanitást Ch. Perczel Carola végzi.

A teajegy ára 2.— pengő, a táncosjegy ára 1.— pengő lesz. Négy személyes páholy 10.— pengő, hat személyes páholy 16.— pengő. A páholyjegyben a teajegy is bennfoglaltatik. — Jegyért Smogrovits Ernőné alelnökhöz, a vigalmi bizottság elnökéhez kell fordulni délelőtt 10—11 és délután 4 rakor, Nemzeti Bank, Déri-tér.

A rendezőség meghivókat nem bocsát ki. A vendégeket háziasszonyok hívják meg. Az intézmények, testületek tagjait a vezetőség útján személyesen hívja meg az elnökség.

Lusztig Ernő

asztalos mester
készit mü- és egyszerü butorokat portálé, üzletberendezéseket, épületmunkákat. Költségvetéssel, rajzokkal dijmentesen szolgál.
DEBRECEN, Eötvös ucca 87. szám
Telefonszám: 17—97.

HIRDETMÉNY. Debrecen sz. kir. város törzsgulyájából 1 drb létszámfeletti tenyészbika és 5 darab törzsgulyabeli korosabb, de még tenyészképes tehén 1937. évi január hó 18-án hétfőn (országos vásárkor) délelőtt 9 órakor a debreceni Baromvásártéren tartandó nyilvános árverésen eladásra kerül. Debrecen, 1937 január hó 2. — Gazdasági tanácsnok.

Megszünt iparok és kereskedések

Az elsőfokú iparhatóság a következők iparjogosítványát szüntette meg. Weisz Ferencné vendéglős, Hamburg Arnold vendéglős, Mezei György vendéglős, Czap József cipész, Szabados Mihály vendéglős, Burger Pál tüzelési és építkezési anyagok, Tóth Sándorné szatócs, Katona János fodrász, Illés János cipész, Weisz Miksáné nőiszabó, Sári Imre cipész, Tóth Sándor cipész, Kamzsai Olga nőiszabó, Müller Pinkász és Társai sapkakészítő, Jets Jenő borbély, Bökfi Károly cipész, Osváth Lajos bádogos, Kósa Mihály asztalos, Papolesi Kálmán hangszerkészítő, Bíró Berta nőiszabó, Dombi Márton cipész, Szabó Sándor, cipész, Debreceni Műbútorgyár és Fakereskedelmi Rt. asztalos, Polgári József kovács, Szilágyi cipész, Friss István csizmadia, Medgyaszay Imre csizmadia, Tóth Lajos cipész, Bleirer Nővérek női fodrász, özvegy Takács Gyuláné nőiszabó, özv. Asztalos Istvánné kádár, Deák László kocsi- és kerékgyártó, Erdei Antalné gyümölcs, főzelék, dinnye, — özvegy Schmidth Károlyné mézeskalácsos,, Szabó Margit nőiszabó, Rácz Imréné nőiszabó, özv. Wikler Mórné nőiszabó, Jónis István csizmadia Tóth Imre férfiszabó, Szőke László esztergályos, Madai Imre vendéglős, Juhász Sándor ács, Schönwald Jenő tűzifa, szén és takarmány, Eelek Jánosné kifőzés, Ujfaki László cipész, Balogh János cipész, Szűcs Lajos csizmadia, Seres Mihály csizmadia, Tőkés Lajos csizmadia, Paksi József csizmadia, Monoki Lajos kárpitos, Méhész János szobafestő, Kovács István csizmadia, D. Szabó Imre cipész, Nagy Sándor asztalos, Szabó Imre cipész, Bartha Lajos cipész, Gömöri Sándor férfiszabó, Gáspár Anna nőiszabó, Szilvási Bálint férfiszabó, özv. Kolosvári Istvánné csizmadia, Balogh Imre asztalos, Komlósi Dániel csizmadia, Brinczi Ferenc cipész, Daku Róza női kalapos, Elekes Juliánna nőiszabó, Nagy József csizmadia, Küllős Imre csizmadia, Papp Lajos fazekas, Kiss József és özv. Balogh Lászlóné géperejű bérkocsi, Stedler Gusztáv cipész, Járai Gyula hentes, Sárkány Pál kerékgyártó, Groszmann Izsák géplakatos, Kocsis Gyula cipész, Nádasdi István lakatos, Nábrádi János cipész, Tasi János cipész, Suba Sándor mázoló, Ifj. Prack Hugó Ferenc papucsos, Kolozsvári Sándor cipész, Sárkány Pál kovács, Klósz Lajosné cukrász, Friedmann Ignác férfiszabó, Győri István cipész, Fábián István férfiszabó, Izsó Károly cipész, Kövér Sándor hentes és mészáros, — Grósz Istvánné nőiszabó, Zbojeczky Eduárd cipész, Mező Imre cipész, — Szűcs Béla hentes, Balogh Lajos hentes, Hajer Henrik asztalos, Tolnai János cipész, Veress Istvánné nőiszabó, Szabó József darálómalom, Schaff Gyula vendéglős, Makai János kőmíves, Varga János képesített kőműves, Sárkány Péter képesített kőmíves, Németh József vendéglős, Tisza István kőmíves, Sugár Mihály kőmíves, Némethy József kocsma, Lókodi Gábor bádogos Bognár Ilona nőiszabó özv. Nagy Istvánné csizmadia, Jakab József csizmadia, Szűcs Gergely hentes, Fábián János csizmadia, Vass István cipész, ifjú Péntek Sándor cipész és csizmadia, Marozsán Péter cipész, Dombi Lajos kefekötő és ecsetkészítő, Gönczy Gáborné nőiszabó, Szilágyi István Kárpitos, Papp Sámuel műszerész, Páskuly Gyula csizmadia, Szilvási Bálint férfiszabó.

—

A névsorból feltünik, hogy milyen sok ember adta vissza iparát. Megdöbbentő képet ad ez a kézműipari dekonjunktúráról és arról, hogy különösen a csizmadia és a cipész ipar küzd nagy válsággal. amit az mutat, hogy a visszaadott iparok között ez a két ipar ág dominál. Ezek mellett sok szabó, s vendéglős és hentes ipar szünt meg. Lerongyolódást és éhezést jelent ez!

Asszonyoknak

Rovatvezető: Dr. Dévainé Erdős Böske

A fekete és a fehér

Az már régen tudott dolog, hogy mi nők roppant szeretjük a kétszinüséget. Mentalitásunkon kivül ez különösen legujabban a fekete és fehér kombinációban kulminál.

MEGLEPŐEN FIATALIT
a Debrecenben egyedülálló
OXIGÉNES arcfürdő
KISS BÖSKÉNÉL, Piac ucca 61.

Ez a kombináció minden évben felüti fejét, télen csakugy, mint nyáron, de talán ennyire szép és ennyire apart még egy évben sem volt, mint az idén. Képzeljék el, hogy ez a divat különösen azért örvend oly nagy lelkesedésnek, mert minden régi fekete, vagy otthon lévő fehér darabot fel lehet erre a célra használni.

A tavalyi fekete ruhánkból csináltathatunk egy földigérő szűk, oldalt felsliccelt szoknyát, ehhez egy fehér satin derekát ügyesen összedolgozva a szoknyával, mondjuk elől stilusosan jöjjön fel a szoknya és melltől spiccesen hátra a fehér satin, ami hátul erősen dekoltált és mindehhez egy kis fekete kabátkához való anyagot veszünk és kis frakkos megoldással remekül fogunk benne kinézni. De nem csunya ha ehhez a fekete szoknyához egy kis ezüst, vagy fehér payette spencert csináltatunk, a kihajtóján egy szép fekete bársony viránggal. Roppant elegáns és nagyon divatos, mert ez a kabát azután minden más esti ruhához is remek.

Füzőt, melltartót,
gyógyhaskötőt legtökéletesebb
formában és legszebb kivitelben készit
DR BÁRDOSNÉ
„Modern füzőszalon", Piac u. 77.

De ne beszéljünk mindig nagy, esti ruhákról, ez a fekete fehér variáció ugyanis megállja a kis délutáni ruhákon is a helyét. Igy például egy fekete szövet ruha, amit elegáns célokra viselünk, milyen szép a magas nyakban elől három nagyfehér bársony viránggal és más semmi dísszel. Vagy egy fekete bársony délutáni kosztüm fehér satin bluzzal, vagy egy angora pulloverrel, vagy tröttőr célra öltözzünk. A kis fekete selyem ruhánkba egy fehér ciré bubigallérral, ugyanilyen masettával és egy fehér muszlinzsebkendőt csusztatunk sikkesen az egyik zsebbe, máris tulontul divatosak leszünk. A fehér mellény beállítása sem csúnya. Különösen most vannak ezek a fehér, fémmel átszőtt anyagok, amik diszitésre egyenesen elegánsak. Egy ilyen garnitura egy régi fekete ruhát egészen ujjá tud varázsolni.

A legszebb a feketén a fehér. Olyan finom viselet nincs még egy. Sokkal finomabb, mint pl. megfordítva: fehér feketével kombinálva.

Láttam egy gyönyörü fehér posztó nagy estélyi, vagy inkább nagy vacsorázó ruhát, mert a ruha ujjas, még hozzá hosszú ujjas volt. A földig ért és sima, szűk volt a szoknyája. Az egész diszét, elől négy nagy fekete posztó gomb alkotta és a derekán egy fekete posztóból összeállított cirádás tenyérnyi széles öv volt.

Vagy az a ruha is tetszett mindenkinek, amit egy most külföldről hazajött szőke színésznő viselt: fekete szövet ruha fehér szövet teilos felsőrésszel, fekete fehér antilop övvel és fehér szövet kombinációs mansettával. Mondom, nagyon jól nézett ki, csak a fehér szövet nagyon gyorsan piszkolódik és azt a fekete szövetből vajmi kellemetlen lehet állandóan kiszedni.

Darvas Lili a Társasjátékban pl. egy fekete trikóruhát visel, rövid gloknis aljjal, két nagy fehér háromnegyedes bő ujjakkal. Gyönyörű.

Tehát előre Hölgyeim! Nézzük át a garderobunkat és állapitsuk meg, hogy melyik ruhánk alkalmas ilyen átalakításra. Majd azután, ha kész a ruha, nézzenek a tükörbe és meglátják, hogy nekem igazam volt: a fekete fehér összeállítás: apart, decens, csinos és elegáns.

Megtérül fáradsága, ha
felkeresi
Frisch József ékszerészt
Szent Anna u. 5. alatt. Törtaranyat legmagasabb árban veszek

DIVATPOSTA

Oli. Köszönöm nagyon kedves jó kívánságaikat, én is szivből kivánok boldog új évet. Ami pedig a Pestre jövetelét illeti, most aktuális lenne, mert remekül lehet olcsón vásárolni occasiót. Nagyon szép modellek kerülnek kiárusitásra. Üdvözlet.

Manci. Sötétkék kosztümjét nagyon jól el fogja tudni viselni még a tavasszal és nyáron is, ha olyan helyre megy nyaralni, ahol kiránduini is lehet. Egy halványkék pullóvert kössön hozzá, az nagyon szép lesz egy kis sötétkék gallérral. Üdvözlet.

Elegáns akarok lenni. Szürke átmeneti kabátot ráér február elején is vtnni, hiszen elébb, mint február vége, ugy sem tudja viselni. Alája egy bájos könnyü sötétkék szövetruhát ajánlok fehér kis bubigallérral, piros övvel és a zsebben egy piros muszlinzsebkendővel. Nagyon szép lesz és nagyon sikkes. Természetesen rövid ajakkal készítesse el a szoknyát. E kal készítesse el a ruhát. Sötétkék nyulszőr angol kalapot és sötétkék antilop cipőt vegyen hozzá. Üdvözlet.

Magyar és keleti szőnyegek
állandóan kaphatók kedvező feltételek mellett
Izsáknál
PIAC UCCA 68. SZÁM.

Menyasszony. A szürkek kosztüm biztos divatos lesz és ahhoz sötétkék assesoireket vegyen, mert azt inkább ki tudja asználni, mint a barnát. Csináltasson hozzá egy sötétkék könnyű szövetruhát tavaszra piros disszel és ezt drapp, piros, fehér és világoskék ruhákhoz is tudja viselni. Sötétkék, aprópettyes, vagy sima sötétkék selyemblúzt vegyen hozzá. Üdvözlet.

Kérjük olvasóinkat, leveleiket mindig rovatvezetősk címére. Budapest, Teréz körut 44. küldjék.

Konyha

HETI ÉTLAP:

Hétfő. Ebéd: Leneseleves, borjuhús rizzsel, alma. Vacsora: virsli, pörkölt burgonyával.

Kedd. Ebéd: Borju becsinált leves, mákos metélt, gyümölcs. Vacsora: rántott gomba tartárral, gyümölcs.

Szerda. Ebéd: Köményleves, borjupörkölt galuskával. Vacsora Tojásban főtt makaróni parmezánnal.

Csütörtök: Ebéd: Husleves, marhamártással, burgonya. Vacsora: vajas karfiol, tea.

Péntek: Ebéd: Almaleves, halkocsonya, burgonyapüré, gesztenye. Vacsora: tojásrántotta, uborka, sült burgonya.

Szombat. Ebéd: Karfiolleves, rizset libasülttel, gyümölcs. Vacsora: felvágott, tea.

Vasárnap. Ebéd: Velőpüréleves töltött rostélyos, párolt gomba, rakott palacsinta. Vacsora: fasirt tojással töltve, gyümölcs.

—

RECEPTEK

Turós gombóc. Finom turót egy kis tányérra szintén áttörünk négy tojás sárgájával, kis sóval, tejfellel jól elkeverjük. Aztán annyi darát adunk hozzá, hogy kemény legyen tőle. Gombócokat formálunk belőle, forró vizben kifőzzük, tálaláskor pirított morzsával öntsük le.

Burgonyapogácsa. Fél kiló lisztet fél kiló vajjal és fél kiló kifőtt és áttört burgonyával jól összegyurjuk és megsózzuk. Ujjnyi vastagra nyujtjuk, apró fánkszaggatóval kiszaggatjuk és pár óráig pihenni hagyjuk. Aztán tojássárgájával megkenjük a tetejét és lassú tűznél szép sárgára sütjük.

Teás rudacskák. 25 deka vajat habosra verünk, aztán egyenként két egész tojást keverünk hozzá és kettő, két és fél deci tejszint, ugyanennyi lisztet. Jól összedolgozzuk, késfoknyira kinyujtjuk és ujjnyi széles csikokra vágjuk. A rudacskákat a tepsiben egymás mellé rakjuk tojás fehérjével, sóval és kőménymaggal meghintjük a tetejét és lassú tüznél aranysárgára sütjük.

Finom golyók. Fél kiló lisztet fél kiló porcukorral, négy egész tojással egy kávéskanálnyi törött tahéjjal, ugyanannyi szegfüszeggel alaposan összegyurunk. Golyókat formálunk belőle, mindegyiket egy kicsit ellapítjuk és egy fél hámozott mandulát, vagy darabka birsalmasajtot rányomunk és tepsiben világosságára sütjük.

Narancsmáz. 5 deka porcukor 2 narancs héját és a levét hozzáadva sűrűre keverünk kis lábasban folytonos keverés közben, addig hagyjuk rajta, míg a massza ismét nem higul, azután a tortára öntjük és száradás végett a tortát meleg helyen tartjuk egy kis ideig.

—

Háztartási tanácsok

Ha veszünk ilyenkor ősszel mindenütt található nagy sárga faleveleket, hogy szobánkban állandóan, még télen is legyen valami virágszerű a vázában, legjobb minden levelet egyenként a vasalóval átvasalni. Igy nem fog összezsugorodni és elállegy télen át.

Ha van egy pár üveg bornunk otthon, soha nem szabad a kamrába állítanunk az üvegeket, hanem mindig csak fektetni és ha lehet, homokot hozassunk, hogy az üveg száját homokba rejtsük, mert a dugó gyakran lukacsosodik és ezáltal levegő hatol be s természetesen megromlik a bor.

Klein Ignác nagykereskedő meghalt

Debrecen kereskedő társadalmát ismét nagy veszteség érte. Csütörtökön este rövid szenvedés után meghalt Klein Ignác nagykereskedő, aki egyik legtekintélyesebb oszlopa volt a fűszerkereskedő társadalomnak.

Klein Ignácnak a Csapó ucca 3. szám alatti saját házában hatalmas méretű fűszerüzlete volt. Mint a szolid becsületes kereskedő mintaképe, nagy tekintélyt szerzett és úgy társadalmi, mint egyházi életben vezető szerepet játszott. Hosszú ideig volt elnöke az orthodox izraelita hitközségnek, míg a Chevra Kadisában fontos elöljárói tisztséget töltött be haláláig napjáig. Hűséges tagja volt azonkívül a Kereskedelmi Csarnoknak is.

Üzleti tevékenységét mintegy 10 évvel szüntette be, nem bírta beleélni magát a konjunkturás kereskedelem szeszélyes alakulásaiba. Sok csapás érte, egymásután vesztette el feleségét és három felnőtt fiát, de ő a vallásos ember türelmével viselte el a csapásokat is. Utolsó éveit családja és meghitt barátai körében csendes visszavonultságban élte le.

Klein Ignácot pénteken délután helyezték örök nyugalomra és bár váratlan halálának híre az ujságokban nem jelenhetett meg, a gyászhir gyorsan elterjedt és óriási részvét kísérte utolsó útjára. A kereskedő társadalom tagjain kívül megjelentek a hitközségek vezetői: *Ungár* Jenő és *Bernfeld* Sámuel elnökkel az élükön, a Chevra Kadisa küldöttségét *Grósz Nagy* Ferenc elnök, aki egyben a temetést is rendezte, vezette és sokan voltak jelen a Kereskedelmi Csarnok vezető és tagjai közül is.

A sírnál *Strasszer* Sámuel orthodox főrabbi és az elhunyt sógora a bereftyóujfalui főrabbi mondtak gondolatokban gazdag, nagyhatású gyászbeszédeket.

Klein Ignacot kiterjedt rokonság és többek közt veje, Hajdu Jenő, a Papirforgalmi vállalat igazgatója gyászolja.

— Vásároljon a FÜGGETLEN UJSÁG-ban hirdető cégeknél!

Alkalmi áron

vásárolt remek kelin, perzsa, szudán, gobelin, szmirna szőnyeg alapot és fonalakat

rendkivül olcsón árusitok.

Szilágyi áruház

Kistemplom mellett.

Ismeretlen ember ütött agyon a karácsony reggelén berugott fiatalembert

Szándékos emberölés címén letartóztatták a gyilkost

Beszámoltunk arról, hogy karácsony első napján Tiszacsegén egy részeg fiatalember agyonütötte *Végh* Imre 67 éves gazdálkodót *Zsögöd* Jenő vizsgálóbíró helyszíni vizsgálatot tartott, majd szándékos emberölés miatt letartóztatta *Herpák* József 23 éves gazdalegényt.

Herpák József karácsony első napján kora reggel elindult a templomba. Útközben azonban egy kis frissítőre betért a kocsmába. Egyik pohár pálinkát a másik után itta, úgyhogy aztán már nem is ment a templomba, hanem

több, mint féliter lenggyel pálinkát megivott és hazament.

Éhes volt és otthon bement a kamarába, ahol kettét akarta szelni az egyik cipót. A cipó azonban kiesett az erősen ittas ember kezéből és a földre zuhant. A zajra besietett a háziasszony, *Balogh* Jánosné, akinek lányával Herpák József vadházasságban élt. Baloghné azt tanácsolta a fiatalembernek, hogy ne cipót egyék, hanem tésztát. Ekkor ért a kamarába Balogh János, aki meglátva a földön heverő cipót, rákiáltott Herpákra:

— Az olyan ember, aki a földre dobja a cipót, nem érdemli meg még a szárazkenyeret sem!

Vitatkozni kezdtek, majd egymásnak mentek. Baloghné megijedt, amikor a verekedést látta s kiszaladt az uccára, hogy segítséget hozzon.

Éppen arra felé jött Végh Imre gazdalkodó, aki az egyik környékbeli tanyán lakott és nem is ismerte Baloghékat. Az asszony azonban kérte, hogy menjen be vele a házba és válassza szét a verekedőket.

A 67 éves Végh Imre engedett a kérésnek és bement a házba, ahol a kamarában még mindig dulakodott a két férfi.

Végh Imre Baloghnéval együtt Balogh János védelmére kelt és sikerült is Herpákot lenyomni a lisztesszákra, úgyhogy a verekedés abbamaradt, csak Baloghné ütötte egy bádogkanállal Herpák fejét. Közben Végh Imre, aki látta, hogy a verekedésnek vége, igyekezett eltünni a házból. Kisietett a kapun. Herpák látva az öregember távozását, felugrott és elkiáltotta magát:

— Na, búcsúzóul legalább egyszer belerugok ebben a vén piszokba!

Utána rohant, közben felkapta a hatalmas tölgyfaágat, amit a kerítés kapujának támasztására használtak. Hamarosan utólérte Véghet, aki a léptek zajára hátrafordult, de már arra sem volt ideje, hogy a karját maga fölé emelje védekezésül.

Herpák Gábor a tölgyfaággal teljes erejéből rásujtott a gazdálkodó fejére. A szerencsétlen ember az ütés következtében abban a pillanatban meghalt.

Herpák a vizsgálóbíró előtt teljes beismerő vallomást tett és azzal védekezett, hogy az ital hatása alatt követte el tettét. Zsögöd Jenő dr. vizsgálóbíró szombaton kihirdette előtte letartóztatási határozatát.

Anyakönyvi hirek

A debreceni anyakönyvi hivatalnál e hó 2-án, szombaton, a következő bejelentések történtek:

Születések: Vida Lajos napsz., fia Béla; Papp István gazdatiszt, fia István; Ecsedi Kálmán ács s., leánya Mária; Bálint Béla m. tisztv., fia Ákos; Kádár István napsz., fia Imre; Dudás István piaciárus, fia István; Suhajda László napsz., fia László; 1 halvaszületés és egy töryénytelen újszülött.

Házasságok: Kovács János fm.—Tóth Julia; Pocsai István cipész m.—Kocsis Ilona; Pesti Sándor máv. altiszt—Fritz Ilona; Hadar József kereskedő—Szilágyi Erzsébet; Bognár András szabó s.—Stefán Eszter; Fekete László tanító—Haraszti Lujza; Begella Ferenc csizmadia—Kiss Julia; Hunyadi Bálint fm.—Guba Róza; Fekete Béla asztalos—Magyar Regina.

Halálozások: Oláh József ref., 10 hónapos, Tómár u. 29. Klein Ignác izr., 70 éves, Jókai u. 1-b. Nisl Károly r. kath., 39 éves, Kálvin tér 2. Özv. Pere Dánielné r. kath., 78 éves, Eötvös u. 3. Vágó Béla ref., 3 éves, Teleki u. 30. Bánki Matild ref., 23 éves, Nyirbátor. Vastag Mihályné g. kath., 44 éves, Pusztadobos. Demeter Margit g. kath., 2 hónapos, Hajdúböszörmény.

Márta

és a főhadnagy úr

Irta: SZEKULA JENŐ

Mint ahogy a szél fölkapja a könnyű pelyvát, úgy tántorgott Lőcs Marci a szük közön. A kaján hold is mintha bukfenceket hányna, száguldó felhők ködszínű uszálya mögött, mint valami narancssárga játékgömb, amit ide-oda rángatnak ideges gyermekkezek. — A kémények is mintha cérnavai volnának odatűzve a mohos házfedelekre, készek leugrálni és cigánykereket hányni, mint fekete füstfehéreget pipáló tréfás koboldok. Az ucca olyan, mint a hullámos folyó, a macskafejes gránitkövezet szakadatlan gérádzott a szélben, készen arra, hogy kiszaladjon a gyalogjáró lába alól.

— Szörnyű vihar! — kiáltott fel Lőcs Marci a kalapja után kapdosva, míg ijedtem megfogódzott a lámpaoszlopban, attól való félelmében, hogy el találja veszíteni az egyensulyt és felbukik. Ez a fergeteg mindig zavart csinál. Pedig csak könnyű szellő gerjedezett zöld zsalugáteres óbudai házfalak alatt s csak a templom kivilágított óramutatója merengett mélán. — A zavar inkább Lőcs Marci fejében volt, mert hat sprccerrel többet talált meginni, mint amennyit az orvos megengedett.

Révetegül körültekinget, valami ismerős pincér után, aki eltámogatná a közeli villamosállomásig. Nem jött azonban senki. Kényelmetlen volt el menni a maga lábán a megállóhelyig. Aki látta hányagul szétvetett lábszárakkal bandukolni, nyilván valami tengerészkapitánynak nézi, aki vihartól hányatott hajó fedélzetén végzi a rendes esti sétát, vagy retlenthetetlen huszárnak, aki ebben a pillanatban szállott le a nyeregből negyvennyolc órai lovaglás után és még bizonytalanul lépked a szárazföldön. A villamosra majdnem négykézláb kapaszkodik föl és talán vissza is esne, ha az utolsó pillanatban el nem kapná gallérjánál a kalauz és föl nem ráncigálná a lépcsőkről.

— Nna! — morogja Lőcs Marci komor tekintettel. — Már megint túlkorán elcsöngettek! Nem okunak a minapi kellemetlenségből.

Hogy mi volt az a kellemetlenség, azt már el nem magyarázza, hanem be szédül a kocsi belsejébe és leroskad egy üres helyre, percek múlva már el is alszik, s ha a véletlenül bevetődő ellenőr fel nem ébresztené, nyilván elvitetné magát a végállomásig, ahol pedig semmi dolga.

Távol a Ferencvárosban lakott, de naponta elzarándokolt a Mókus uccába, togyasztva óbudai pincék pirosan gyöngyöző nedüjét. Délután hat órakor pontosan letelepedett szokott helyére, a leánder tövében zöldelő asztal mellé és integetett a pincérnek, hogy a szinjáték imnár megkezdődött és fölszolgálhatják az első fröccsöt. A szavakkal takarékosan bánt, inkább taglejtéssel, néma kézlogyintéssel adta tudtára a Józsi pincérnek, hogy mi a kívánsága. Olyan ünnepies mozdulattal emelte az első poharat ajkához, mint ókori áldozópap a szent serleget, mikor a halhatatlan isteneknek bemutatja az ital áldozatot. A bennszülött svábok eleinte idegenkedve fogadták a világ másik szögletéből idevetődött embert, később azonban megszokták, hányzott, s ha hősünk egy-két napra elmaradt, ijedt suttogás röppent a füstmarta levegőben, az x-lábú asztalok körül.

— Hol vesztegel Lőcs? — csak nem történt valami szerencsétlenség... Ejnye, talán csak nem beteg szegény?

Oraszámra tudott elüldögélni, mozdulatlanul, anélkül, hogy másra gondolt volna, mint az előtte csillogó üvegre, melynek tartalma fokozatosan apadt. Szinte matematikai pontossággal számította ki, hogy mikor kell másikat rendelni. Mindig magában ült és senkivel meg nem barátkozott, — és még mámoros fejjel sem ismerkedett össze senkivel és ez is növelte tekintélyét. Mióta idejár, összesen négy szót hallottak tőle. Nagy időközökben ismételgette, mint valami idomított madár, amelyet egyetlen mondatra tanított a gazdája:

— Józsi Még egy házmestert!

Olyan volt, mint a megtépázott madár, amely magányosan gubbaszt a sziklán, mint a fakir, aki egy helyben lóbálja a lábát, mint a szent sivatagban, aki örök némaságot fogadott. Merengéséből a Józsi pincér szokta föliasztani, mikor éjfelet huhogta el a kakukos óra:

— Főhadnagy úr Záróra van!

— Mindjárt megyek, — dohogta a törzsvendég, próbálva kiegyenesíteni meggémberedett lábszárait, ami azonban nehezen ment.

Valamikor főhadnagy volt, a lovasságnál szolgált, talán éppen a híres Limanovai huszárokmál. Éveket töltött később hadifogságában. Hivatásos tisztnek vallotta magát, mert állitólag aktiválták háború alatt, — ennek azonban nincsen nyoma. És hiába instanciázik a minisztériumban és a nyugdíjszámfejtésnél elmaradt nyugdíja és illetményei után és hiába fenyegetőzik törökkel, — követelését nem akarják elismerni, mert az iratok elveszlek valahogy. De ő örökösen számol és jegyez, önmarcangoló töprengás során, míg próbálja kiszámítani elmaradt járandóságát, amelyek évek során hatalmas tételé duzzadtak. Veszélyes volt fehér abroszt teríteni eléje, mert azt is telefirkálta végnélküli számoszlopokkal, kiszámítgatva, hogy mennyi élelmezési átalánnyal és lótáppénzzel maradtak adósok neki. A vendégősné eleinte ellenséges indulattal nézte ezt a műveletet, aggódva tiszta asztalterítőjéért, később úgy oldották meg a problémát, hogy egyáltalán nem kapott abroszt. Ezentúl már csak az újságok margójára és az étlap hátlapjára jegyezgetett.

Feneketlen kabátzsebéből egyremásra húzta ki a hirlapokat, többnyire sportújságok voltak, — állítólag maga is sporttudósító volt, a ló-sportról értekezett valamelyik hétfői hetilapban. És nem sértődött meg, ha a Józsi elvétve a címzést, néha főszerkesztő úrnak szólította.

Többen híres matematikusnak nézték, akit valamikor az akadémia is nyilván beiktat majd tajai sorába s utána emléktáblát is kap az asztala, ha életének cérnáját elnyisszantanák a végzet sötétekintetü lányai. És egyszer elmerülve megrendítő számfejtési problémáiba, éppen a lótáppénzeit számolgatta, mikor a szomszéd asztalon egy középiskolai tanár nekibátorkodva, melléje telepedett és megszólította.

— Ugy-e az Einstein problémával méltóztatik foglalkozni?

Lőcs úgy bámult a tanárra, mint a gutaütött. Fejébe szállott a vér vakmerőségre, hogy valaki különös engedély nélkül az asztalához mer telepedni és

Könyvesház

Egyedül a tömegben

Tóth Endre költeményei

„Lehet-e fenséges, ami nem egyszerű?", kérdi egy helyt Petőfi. Azt hiszem, nem lehet. De vajjon, ami egyszerű, az már fenséges is? És egyáltalán az egyszerűség már magában véve is költői-e? Ezek a kérdések tolulnak elébem, amikor Tóth Endrének, a fiatal debreceni poétának a kis verseskönyvét forgatom. És mindjárt eszembe jut rájuk válaszul napjaink legjobb lirikusának, a Petőfihez sokban hasonló Erdélyi Józsefnek a figyelmeztetése: „Sokféle az egyszerűség!"

Tóth Endre egyszerű költő. De egyszerűsége alatt és mögött ritkán érezni mélységet vagy erőt, mint Gulyás Pál vagy Erdélyi József verseiben. Sokszor egyszerű, nagyon is egyszerű szavakkal leír valamit: családja körét, vagy tájuk táját, vagy az esztendő szakaszait. Elmondja róluk, hogy milyenek, de nem mond róluk semmit. Az ilyen vers nem is annyira egyszerű, hanem inkább szimpla. A költő egyszerűségének tulajdonképpen mindig olyannak kell lennie, mint a király álruhájának, érezzük, hogy aki most daróckötésben jár, aranyba is öltözhetne, ha úgy akarná. A rejtett gazdagság, a visszatartó erő éreztetésében van az egyszerűség igazi varázsa. Tóth Endrénél nem érzem, hogy egyszerű szavai és tompa rímei helyett pompásakat és zengőket is tudna váltani.

És mégse feledjük: „sokféle az egyszerűság!", Tóth Endre egyszerűsége éppen nem a legrosszabb fajták közül való. Ezt az egyszerűséget nem a népiség nagy divata szülte, ez az egyszerűség nem hivalkodik önmagával.

Tóth Endre verse nemcsak egyszerű, hanem keresetlen és őszinte is. Nincs nem-igaz szava, még csak hamis hangsúlya sem. Az egyszerűség itt a formán túl, a lényegben van: Tóth Endrének az élethez való állásfoglalásában. — Ez az állásfoglalás nemcsak a világos és tiszta, hanem kétségtelenül költői is. Tóth Endre tele van panasszal életének kétségtelen nagy nyomorúsága, s szenvedései miatt, de panasza, fájdalma felolvad, vagy legalább megenyhül ebben a gyönyörűségben, amit a természet báján vagy a modern élet nagyszerűségén érez. Nem baj, hogy ez a költői magatartás nem új, csak átérzett legyen, s Tóth Endrénél mindig az.

De mindezeken túl van még valami ezekben a versekben. Valami titkos tűz, valami lappangó lobogás, ami — Tóth Endre ezt maga is tudja, sőt mondja is — most még csak őt magát égeti belül. Vajjon ki törhet-e burkából valaha ez a tűz, vajjon belevilágíthat-e ez a láng az olvasó szemébe is? Erre bizony nem merek sem igennel, sem nemmel válaszolni. Pedig ezen fordul meg, hogy Tóth Endre a költészetben nagyon rokonszenves, nagyon tiszta szándékú és nemeshangú próbálkozójából valaha a költészet mestere lesz-e. *Kardos Pál.*

Fényes Jenő: Őszi mesék. Versek. 1936

1. A költő negyedik verseskönyve ez. Az egész kötet a rejtelmes Ősz jegyében áll. Az őszi hervadás búja és bája leng a lapok között, az elmúlás titkai susognak a rímekben, a pusztulás, a halál fájdalma vonaglik a ritmusok táncában. Nincs ennél költőibb téma. Az őszülő lélek és az őszülő természet ódesbús harmóniája ősi és mély költőélmény. Ez az érzés tágyhajlatú híd az Élet és a Halál két partja közt. Benne van még az Élet édessége, de érzik már rajta a Halál fanyar fuvallata is. Fényes Jenő az ősi, őszi skála gazdag variánsait zengeti. „Mint turbánon a diadém, — úgy ül a lombon fönn a fény." Másutt: „Ez az ősz az enyém: senki-senki másé, — és egy messze szálló csöndes sóhajtásé." S ismét: „Oly szépek most az őszi reggelek! — Hat óra múlt, most mindjárt felkelek, — öltözködöm..." S végül: „Gyönge vagyok s minden nap csak öröl, — most értem föl és már jövök — le a hegytetőről..." Ime, együtt vannak itt az ősz diadalmas, méla, derűs és rezignált színei.

Más témái is vannak: csalódott ember keserűsége, a vallásos lélek bizodalma, a neuraszténiás idegek kínjai. De vezérmotivuma az ősz. Az Ősz, amely néha olyan mint a keserűség, néha mint a bizalom és néha mint a kínzó neuraszténia.

2. A téma még nem teszi a költőt. Élet, Halál, Szerelem, Ősz, Tavasz — örök tárgya minden poézisnek. A költő súlyát a kifejezés erején „mérjük meg". S ha Fényes Jenő négy verskötetét egymás mellé állítjuk, éreznünk kell a művészi kifejező erő állandó gazdagodását, növekedését. Az Akvarell pregnánsabb volt a Megtépett napoknál, a Csendes muzsika karakterisztikusabb az Akvarell-nél, s az új kötet, az Őszi mesék, együtt és ékesebben hozza a régi kötetek legtisztább értékeit. Miben áll ez az emelkedés? Egy konzervatív formanyelv és szólamkincs lassú, szemérmes föloldódásában. A költők általában azt a verstípust fogadják el versideáljuknak, amely ifjúkorukban felkeltette szerelmüket a költészet iránt. Innen van, hogy Fényes Jenő versei ma is ahhoz a típushoz tartoznak, amely közvetlenül az Ady megjelenése előtt uralkodott irodalmunkban. Reviczky és Szabolcska messze állanak egymástól, deha ezt a két költőt formában, szellemben eggyé lehetne gyurni; előttünk állana az a költőtípus, amelynek igézetében az Őszi mesék költője lantját egykor megpendítette. Hogy ez az ifjúkori impulzus mily mély és komoly volt, annak impozáns bizonyítéka, hogy a költőt az első csapásról az egész „nyugatos" forradalom nem bírta elsodorni. Hasztalan csábította a szabadabb erotizmus, ő megmaradt szemérmes, tartózkodó léleknek, hasztalan zengett fülébe a nyugatias radikalizmus adys dallama, ő kitartott próbált, magyar ideologiája mellett, s hiába szikráztatták meg előtte az új formák modern kaleidoszkópját, ő megmaradt szolidnak, régivágásúnak, egyszerűnek. Meg kell vallanunk, ez az attitüd, ez a hűség rokonszenvesebb sok csélcsap modernséginél. Rokonszenvesebb és ritkább. Mert annak a jelenségnek, hogy lazakötésű költőfelkek mohón és gyökértelenül fordultak mielőbb az újabb és újabb költőnapok irányába s igyekeztek a divat sodrá a kerülni, sokszor voltunk tanui. De, hogy valaki híven kitartson meghalt irodalmi szerelme mellett, az ritka és becses tünemény.

3. A konzervatív formanyelv és szólamkincs szemérmes, lassú feloldódásáról szóltunk az imént. Igen, ez emelte egyre följebb Fényes költészetét. Ez mentette meg attól, hogy belemerevedjen ama régi típusba, hogy anakronisztikus tünetté legyen. Ez tette, hogy mindig együtt szárnyal a szárnyaló idővel és modern anélkül, hogy „modern" volna. Mert ha nem is vetette magát lóhán az újuló idők árjába, de félre sem húzódott előle. Lassan, szkeptikusan és keveset engedett. Megszürte, amit az idők hoztak. Csak annyi újat szívott föl magába, amennyi eredeti poéta-képét meg nem változtatta, s csak olyat, amit rokonnak érzett önmagával. S így történt, hogy új könyve, noha szilárdan kapcsolódik régi hagyományokba, mégis mai.

4. Mai, nem mai — talán nem is fontos! Megjelöli a költő irodalomtörténeti helyzetét, de mond-e valamit, lényegeset, róla magáról? A költő csak önmagáról szólhat. A kritika csak körültopogja-tapogatja, próbálja megközelíteni a koordinátáit, de a költőt csak a költő mutathatja meg. Irjuk hát ide új könyve egyik legérettebb, legteljesebb szakaszát. Átjárt és megindított bennünket.

Az a nap szép, amely szürke,
mint a fény, ha lomb megszürte,
ha a felhők halkan szállnak,
ha nincs öröm és nincs bánat.

—l—

Club pensió
Budapest
TERÉZ KÖRUT 34 SZ.
Uri otthon központi fűtéssel legmodernebbül berendezve. Elsőrangú ellátás heti két fürdővel 7 pengőtől.
Színház és gyógyfürdő kedvezmény.

---

még hozzá oktalan kíváncsiskodással is megzavarja tótáppénzek körül forgó bonyolult számfejtési műveleteiben. Föláborodásában felelni sem tudott, csak hápogott, majd dübösen ordított a tovaságuldó pincér után.

— Józsi, fizetek!

A tanárt megrótták barátai, hogy mért háborgatja a hírneves férfiút és Lőcs asztalát már úgy nézték, mint valami szentély belsejét, ahova avatatlannak nem illik betolakodnia. Nem is vavarták többé, isteni elhagyatottságában.

Nem volt elhagyatva egészen mégsem. Az asztalról a kilátás a söntésre nyílott, ahol nagy, egészséges szépségű szőke lány trónolt a kasszában. Mártának hívták, valami távoli nőrokon, vagy keresztánya volt a vendéglősnek, Lőcs csak annyit tudott róla, hogy árvalány és Pozsonyból került az óbudai koresmába. Alig beszált életében két szót vele — a rossz nyelvek mégis azt suttogták, hogy Marci az szép felírónő kedvéért jár ide — nem rösztelve elnehezedett ember létére naponta megtenni sok mérföldes utat, ferencvárosi tanyájától a széljárta óbudai völgyekig.

Igaz volt, vagy csak kitalálták? — ki tudja, de úgy látszik, ezúttal mégis a rossz nyelveknek volt igazuk. Annyi bizonyos, hogy Lőcs Marci régebben alig ivott, lejtőrejutása attól a perctől kezdődött, mikor vadvirágos kalapban megtérve egy hegyi kirándulásról, véletlen bevetődött a Mókus uccába és tekintete megakadt a fejedelmi termetű felírónő nem közönséges szőkeségén.

— Kedvemre való gyerek — mormogta átnedvesedett tekintettel, míg sódoló pillantást vetve a kassza felé, megrendelte az első szódafröccsöt.

Azóta mindennapos vendég. Eleinte egy két spriccerrel beérte, — de fokozta az adagot és immár a tizennyolcadik házmesternél tartott. Érzelmeiről nem nyilatkozott soha senkinek, de valahogy benne volt ez a levegőben és magas trónjáról néha Márta kisasszony is megértően rámosolygott a magános vendégre. Lőcs Marc lapos pillantással felelt az édes szemezésre és titkolva megindultságát, szokatlan olvadékony hangon szólt a pincérre.

— Józsi, félliter gyorsan a piros vadkertiből.

Már régen elhatározta, hogy Mártát feleségül veszi, de valahogy húzta-halogatta a leány-kérést, mint a fakír várja menyei türelemmel, hogy a mosolygó édes gyümölcs magától hulljon az ölébe. Nem volt bátorsága és az italba keresett bátorítást és erősítést.

— Ha egyszer két spriccerrel többet iszom — dohogta — akkor szó nélkül a kasszához lépek és megkérdem tőle, hogy eljönne-e hozzám feleségül.

De ez a spriccer többet valahogy mindig hiányzott. De nem baj — gondolta — ha majd látni fogják, hogy milyen rendes és megbízható vendég vagyok és milyen szépen fogyasztok, nem fogják kéretni magukat, hanem örömrepesve hozzám adják az árvát.

Ráeszmélt arra, hogy Mártával sohasem tudna őszintén beszélni s elhatározta, hogy magától a vendéglősnétől fogja megkérni keresztlánya kezét. Hetekig tartó vergődés, töprengés és megszámlálhatatlan házmesterek benyakalása után végre elhatározásra jutott és bátor, bár kissé tántorgó léptekkel egyenesen a tulajdonosnőhöz lépett és mosolyt erőltetve bazsarózsa-arcára, előhozakodott vakmerő kívánságával.

— Ön tehát nősülni akar, Marci úr? — csippent fel a dévaság üzletasszony ijedten.

— Ugy van, — hólongat a vendég.

— És a mi Mártánkat akarja elvenni?

— Ez a legfőbb kívánságom.

— Ks gondolkozási időt kérek — rebegte a vendéglősné sóhajtván.

— Mennyi ideig kívánnak gondolkozni?

— Negyvennyolc óráig.

Elmúlott a két nap s végre megjött a szívrepesve lesett válasz. Ez azonban Lőcs Marcira nézve nem volt kedvező.

— Ön derék és kifogástalan úriember, — hebegte a vendéglősné hosszas kertelés után. — De van mégis egy nagy hibája.

— S mi az? — kérdi Lőcs csodálkozva.

— Nagyon sokat iszik.

— Ez csak azt mutatja, hogy jó vendég vagyok! — vágta oda Lőcs önérzetesen.

— Vendégnek jó. Férjnek azonban nem kívánatos.

Lőcs sokáig nem tudott mit felelni. Kék szeme elfeketedett a föláborodástól.

— Hát jó! — mormogta fenyegető hangon. — Meg fogják látni a következményeket.

A következmény abból állott, hogy három hétig feléje sem nézett a korcsmának. Tovább azonban nem bírta a Nagy böjtöt. Ha már ugyanis csalódás érte, legalább az italba keressen vigasztalást. S hogy eloszlassa a szívére nehezedő fekete bánatot, kéziszeresére emelte fel a napi boradagot.

— **Szerdán, január 6-án tartja a Kollégiumi Diákszövetség január havi összejövetelét.** Az este 6 órakor az »Angol Királynő« zöld termében kezdődő összejövetelt a szövetség ismételten Ecsedi István emlékének áldozza. Ezért kéri a rendezőség mindazon Ecsedi-tisztelőket, kiknek Ecsedire vonatkozó adatuk van, hogy azokat ismertetés céljából adják közre ezen összejövetelen. Különösebben szóba fog kerülni Ecsedi István katonaélete vitéz Bánky Gábor halápi tanító írásai alapján, Csobán Endre főlevéltáros ismertetésében. Vitéz Bánky Ecsedivel együtt katonáskodott, előadása nyomán újból életre kél a ravaruskai nyárfaerdő s a Doberdó. Egyéb katonai élményeit Baczoni Sándor ismerteti. — Szemes Károly felolvassa még Szabó Ferenc tanító érdekes levelét.

SZINHÁZ, MŰVÉSZET

A SZINHÁZ MŰSORA:

Január 3., vasárnap délután: **A NÉMA LEVENTE**, mérsékelt helyárakkal. — Este 8 órakor: **A NAGY KALAND.**

Január 4., hétfőn: **TIZPERCES ALIBI**, A) bérlet.

Január 5., kedden: **TIZPERCES ALIBI** B) bérlet.

Január 6., szerdán délután: **CSAVARGÓLEÁNY**, mérsékelt helyárakkal. — Este 8 órakor: **TIZPERCES ALIBI**, C) bérlet.

Január 7., csütörtökön: **SZÖKTETÉS A SZERÁLYBÓL**, opera elő adás, mérsékelten emelt helyárakkal.

—

CSILLÉRY ANDRÁS A CSOKONAI-SZINHÁZBAN

Szombaton este *„A nagy kaland"* előadásán megjelent a Csokonai-színházban *Csillér*y András ny. miniszter, a debreceni egyetem fogászati tanszékének vezetője, aki *Zöld* József helyettes polgármester és dr. *Balogh* Sándor kulturtanácsnok kíséretében felkereste *Horváth* Árpád igazgatót és szerencse kívánatait fejezte ki a fővárosi színvonalu előadáshoz.

—

A szinházi iroda hirei:

Vasárnap délután és este a szezon két kiemelkedően nagy sikere szerepel müsoron.

Délután tizennyolcadszor HELTAI JENŐ világhirre lendülő költői vigjátéka, a Vojnits-dijas remekmü,

A néma levente

megy **H. NEMÉNYI LILIVEL**, a prömer ragyogó szereposztásában, mérsékelt helyárakkal.

Este a rádióközvettés által országoshirüvé vált operettsláger, a Csokonai szinház eredeti ujdonsága, a remek zenéjü, szines szövegü, pompás táncokkal teli, káprázatos kiállitásu

A nagy kaland

folytatja diadalutját. A primadonnaszerepben: **H. NEMÉNYI LILI!**

Hétfőn A) bérletben prömier, a borzalmak darabja' a lélegzetelállító bünügyi dráma, a

tizperces alibi

A Londonban több mint ezerszer ment Armstrong-drámát **Sármássy Miklós** rendezi s játsza az egyik főszerepet, a többi szerepben **Sivó Mária, Thuróczy Gyula, Kőmives Sándor, D. Kovács József, Nagy Endre** adnak izgalmasan érdekes alakitásokat.

Január 7-ikén lesz az első operaelőadás, MOZART klasszikus müve, a

Szöktetés a szerályból

A világvárosi szinvonalu vendégegyüttes tagjai: **GYENGE ANNA**, a newyorki Metropolitan-opera énekesnője, **Faluss Edith**, a bécsi Volksoper v. énekesnője, **Venczell Béla**, a m. kir. Operaház örökösztagja, **Somló József**, a m. kir. Operaház tenoristája, dr **Fellner Ferenc**, a müncheni opera v. tenoristája. Vezényel: **KOMOR VILMOS.**

A prömierbérlők helyeit hétfőn este 6 óráig fenntartja az igazgatóság.

A tatárjárás egyetlen megmaradt emlékénél

Magas Tátra, január elején.

(Copright by Jób Paál. — Utánnyomás tilos.

A Magas Tátra hóval borított paradicsomából indulok útra autón *Hefty* Andor tanárral, a Kárpátegyesület tudós főtitkárával, ahol Hernád völgyének nehezen megközelíthető szorosában felkeressem azt a sziklát, amelyet *Lapis refugii*-nek ismer a história. Évszázadokkal ezelőtt *letonkő* volt a szikla neve, a régi magyar nyelvben a látókő-t jelentette, ma menedékkőnek hívják, emlékezésül azokra a szomorú napokra, amikor a világot pusztító tatárok elől ezrével menekült ide Szepesség népe.

Negyedik Béla is járt ezen a helyen, amikor hozzáfogott az elpusztult ország újjáépítéshez.

Magunk mögött hagyjuk a Magas Tátrát égbenyúló csúcsaival és keskeny siléceken tovasikló, kipirult arcú, mosolygó vendégeivel, Nagyszalókon át Poprádra visz az út, itt jobbra fordulunk káposztafalva felé, elhagyjuk a szepesi püspök kastélyát, majd a szavniki szoroson át haltot tartunk Bethlenfalvánál.

Az út, mely tovább vezet az erdők sürüjébe, már nem sebesen száguldó autó számára készült.

Csilingelő szán halad tovább az erdőkerülő házáig, ahol el kell hagynunk ezt az alkalmatosságot is, mert Lapis refugii-hoz nem lehet eljutni másként, csak gyalogszerrel, vagy télen sitalpakon.

Vadregényes ,s páratlanul szép az út. Fenyők minden fajtája a Tátra vidékének, borítják a hegy erdeit, ez a vidék valóban *őserdő* és az volt már akkor is, amikor az első ember az orozva elejtett medve bőréből késszerszámaival készített toalettet a szomszédasszonyra irigy ősanyánk számára. Hegyi patak sebes árját csillogóra fagyasztotta a tél hidege, a hó fehérsége vakító mindenfelé, mátyásmadarak szálltak a karácsonyfák ágai között és messziről ide hallatszik bőgése a szarvasbikának...

Keskeny szoroson át, keserves kapaszkodás után elérjük végre utunk célját: fenn vagyunk a menedék-kőn.

A SZIKLÁN, AHOL LŐCSE MEGSZÜLETETT

Az első benyomás: talán nincsen a világnak olyan pazar panorámája, mint amilyen itt bennünket köszönt. — Alattunk kanyarog a Hernád, nem kapott még ajándékba páncélt a téltől, távolabb, a poprádi fensíkon szerteszórva hevernek a Szepesség ősi városai, hirtelenébe tizenhatot számoltam össze közülük, látom a Branyiszkót, a horizontot észak felől a Magas Tátra fenséges panorámája zárja be és azontúl felénk integet a lőcsei Máriahegy.

Hefty professzor úr magyarázza:

— Ezen a sziklán született meg Lőcse. Amikor a tatárok kitakarodtak innen és a szepesség népe visszatért, a régi házak helyett csak felperzselt, kormos és szétdult romokat talált. Eleinte a szabad ég alatt, sátrakban tanyázott, majd öt évvel a tatárjárás után, 1246-ban felépítette Lőcsét, előre gondosan elkészített tervek szerint. Előbb a Szent Jakab templom alapjait rakták le és csak amikor hozzákezdtek Isten házának megépítéséhez, fogtak hozzá a maguk házai megépítéséhez azon a kerek dombon, amelyen Lőcse ma is szakasztott úgy áll régi házaival, mint ahogyan az Ur 1246. esztendejében felépült. Negyedik Béla kétszer járt itt, egyszer meghatottan imádkozott menedékkő tetejére épült kápolnába, másodszor pedig Podolinba igyekezett, hogy tanácskozzék Kazimirral, a lengyelek királyával.

A KARTHAUZIAK KLASTROMA A REJTELMES FENSIKON

A szikla, fenségesen és remete módjára, mintha az égből hullott volna alá, meredeken áll a Hernád völgyében. — A teteje hatalmas fensikká szélesül, ez a fensík lehet legalább két kilométer hosszú és legalább ötszáz méter széles. Északról a Hernád járhatatlan szorosa zárja el a megközelítését, délről a Kiszel patak — savanyú a vize — sziklák ölébe kanyargó szük szorosa határolja, kelet felől a Béla patak zárja el a hozzá vezető utat. Mind a két patak itt ömlik a Hernádba. Egyedül az egyik oldalon lehet csak feljutni rá annak, aki ismeri az utak labirintusait.

Köröskörül, fenn a fensikon, hatalmas sziklák...

Hogyan kerültek ide? Ki tudná megmondani?

Talán a vízözön, talán a gleccserek világa, amely végig szántotta a Tátrát, talán a köröskörül tüzet okádó kráterek torka hajította őket még olyan időben, amikor a barlangi medve is biztonságban volt a teremtés büszke koronájának, az embernek kőbaltájától.

Különös anyagból készült fal alapjainak maradványai szaladnak végig a fensikon, hogy aztán lekerüljenek a szikla meredekének alsó részére. Hihetetlen munka és energia és sok-sok esztendő kellett sozzá, hogy egy a fal itt megépüljön. Teljes épségben van meg az alapja, pedig azóta, hogy ide került, eltelt vagy háromezer esztendő. Hefty tanár úr magyarázza:

— A kelták, akik nem ismerték még a meszet, valamilyen cementszerű anyagból és ismeretlen eljárással, ezer esztendővel a Megváltó születése előtt építették ezt a védőfalat, amelynek anyaga oly erős, hogy még három évezred sem tudta tönkretenni. A Lapis refugii először talán a keltáknak nyujtott védelmet, de megfordultak itt a hunok is, nyomaikra sokfelé akadunk és rengetek monda él a vidéken Attiláról, Isten ostoráról.

A fensík legmagasabb helyén négyszögalakú régi épület romjai mesélnek a középkor építészetéről és históriájáról.

— Amikor a tatárok kitakarodtak innen és a nép vissza térhetett az eke szarvához, Isten dicsőségére és hálából szerencsés menekülésért előbb kápolnát épített itt, pontosan Lőcse alapításának esztendejében, majd öt évvel később díszes templomot a kápolna helyén. A templomból maradtak meg ezek a romok, amelyek mutatják, hogy a templomnak tizenöt méter volt a hossza és nyolc méter a szélessége. — a szentély faragott kövekből épült és meg lehet még a romokon látni a gyönyörű gótstílű ablakokat. Észak felé, talán száz méternyire vannak romjai annak a klastromnak, amelyet 1286-ban építettek a Franciaországból bevándorolt néma barátok a karthauziak.

A romokból egészen jó ki lehet venni a nagyobb termek és a kisebb cellák alaprajzait. — Hatalmas klastrom lehetett egykoron ez a zárda, amely a sziklák tetején épült. A hossza meghaladta a százötven métert és három méteres falak védték az ellenségtől.

— Százötven esztendeig imádták a karthauzi barátok a Szent Szüzet itt, pontosan ötszáz évvel ezelőtt; akkor pusztult el a templom és a kolostor, amikor a husziták törtek a Szepességre.

A GÖRGEY-EK ŐSE, JORDÁN, A SZEPESI GRÓF VEZETI EL A MENEDÉKKŐHÖZ A NÉPET

A Szepesség ősi városainak régi annalesei részletesen beszámolnak a menekkő történetéről.

— A Hernád völgyében negyvenhárom lándzsás-faluban élt a magyarság, amely honfoglalás idejében került ide és amelynek kötelessége volt lándzsával védeni a határokat, ha azokon ellenség tört be. A szepesség németjei száz évvel a tatárjárás előtt, 1130-ban vándoroltak be a Rajna vidékéről, fából készítették házaikat első városaikban és nagyon meg voltak rémülve, mikor feltünték a tatárok hordái.

— A szepesség grófjának, Jordánnak — ő a Görgeyek őse — támadt az az ötlete, hogy a menedékkő sziklaján — ezt még akkor látókőnek nevezték — kell menedéket keresni a tatárok elől. Igy is történt. A nép a fensíkra menekült, árkokat ástak itt és sövényeket készítettek, sátrakat vertek és itt várták a veszedelem elmúlását. Minthogy pedig a Lapis refugii tetejéről állandoan lehatták elhagyott falvaikat, láttá kazt is, amikor a tatárok útra keltek. Ilyenkor hazamentek, néha bevetették földjeiket, némelyeknek sikerült a gabonát le is aratni, gondoskodhattak élelemről és ha a tatárok újra megjelentek, akkor szépen visszavonultak a meredek sziklafal biztonságába. A tatárok állandóan jártak-keltek ezen a vidéken. Hol Lengyelországba törtek be, pusztítva s gyilkolva a lengyeleket, hol Sziléziában keltettek rémületet addig, amíg Liegnitznél alaposan el nem látták a bajukat. Innen takarodtak vissza Ázsiába és amikor 1243-ban már eltünték a Szepességből, Istennek hálat adva végre haza térhettek földjükre a Lapis refugii menekültjei, számban alaposan megfogyatkozva, mert a betegek, öregek és a gyerekek egy része — mintegy harmada az egész népességnek — bizony a menedékkő oldalainak barlangjaiban alussza örök álmát.

Ötven év óta, — 1886-ban tartott közgyülésen hozta meg az első ilyen tárgyú határozatát — foglalkozik a Kárpátegyesület azzal a kérdéssel, miként lehetne napvilágra hozni a Lapis refugii romjai alól a tatárjárás ottmaradt nyomait. Voltak már eddig is ásatások és a Kárpátegyesület poprádi múzeumában sok érdekes leletet talál a látogató.

Az igazi munka azonban most fog megkezdődni: a tatárok pusztításának és Lőcse alapításának kétszáz esztendős évfordulójára szeretné az egyesület rendszeres ásatással napvilágra hozni a Lapis refugii romjainak, alagútjainak, barlangjainak titkait. A történelem titkait kutató tudósok azt hiszik, hogy a Lapis refugii még sok értéket rejt magában a tatárjárás szomorú idejéből.

Paál Jób.

Egyetlen igaz barát

a Kölcsönös Segélyző-Egylet heti befizeteses könyve.

Egy törzsbelet heti 50 fillér.

HIRDETMÉNY. Értesítem a város közönségét, hogy a 396—1936. bkgy. számú határozatban „Székely" utca nevét „Székely Hadosztály" névre változtatta. Debrecen, 1936 december 19. Polgármester.

hirek

A Debreceni Független Ujság pártoktól független politikai napilap Szerkesztősége és kiadóhivatala: **Ferenc József út 49. sz. Telefon: 32-12.**
Előfizetési ár: **egész évre 20.—, félévre 10.—, negyedévre 5.—, egy hóra 1.80 pengő.** Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap **6 fillér**, vasárnap **16 fill.**

Mindentudó

Ügyeletes gyógyszertárak. Ezen a héten a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot: „Kigyó", Mihalovits Jenő, Piac u. 33. Telefon 30-95. „Magyar Korona", Péterfia u. 10. Telefon 16-06. „Csillag", Árpad tér 1. Telefon: 29-32. „Sas", Hatvan ucca 70. Telefon 11-39. „Szent Háromság", Homokkert, Szabó Kálmán ucca 14. Telefon: 17-09.

RÁDIÓMÜSOR

VASÁRNAP, JANUÁR 3.

Budapest I.

9.30: Hirek.
10: Református istentisztelet a Kálvin téri templomból. Prédikál Ravasz László dr. püspök.
11: Egyházi ének és szentbeszéd a kir. udvari várplébánia templomból. A szentbeszédet mise közben Ijjas József mondja.
12,20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos.
13.45: Hanglemezek.
14.50: „Egészségügyi Kalendárium." (Az Országos Közegészségügyi Intézet közleménye.) — Felolvassa Budinszky Sándor.
15: „A népies juhtenyésztés minőségi fejlesztése." Bócz Elek dr. gazdasági felügyelő előadása. (A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.)
15.50: A rádió szolonzenekarának műsora. Vezényel Bertha István.
16.50: „Háry János." Rexa Dezső előadása. (Közművelődési előadássorozat.)
17.20: Mathesz Károly zongorázik.
17.50: Az európai rádiótársaságok kőradásának ismertetése.
18: „Szerencsés, boldog új esztendőt az egész világnak." Az európai rádiótársaságok közös adása.
18.35: „A pletyka művészete." Harsányi Grete csevegése.
19: Berki István és cigányzenekara muzsikál.
20.10: Operettelőadás közvetítése a szegedi Városi Szinházból. „Marika hadnagya." Operett három felvonásban, öt képben. Szövegét irta Dénes Gyula. Zenéjét szerezte Sally Géza. Rendező Sziklai Jenő. — Vezényel Beck Miklós.
I. felv. után kb. 21.30: Hirek, sporteredmények.
Előadás után kb. 23.30: Közvetítés a szegedi Hági étteremből. Puresi Pepi és cigányzenekara.
0.05: Hirek.

Budapest II.

15: Az Ostende kávéház huszonnégytagu cigánygyerek zenekara.
19.05: „Angol szavak a magyar szókincsben." Fest Sándor dr. előadása.
19.35: „Séta az empire Budapesten" Bisztrai-Farkas Ferenc előadása.
20.10: Ügetőversenyeredmények.
20.15: Schubert-kamarazeneművek. — (Hanglemezek.)

HÉTFŐ, JANUÁR 4.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
7.20: Étrend.
10: Hirek.
10.20: „Az első magyar költőnő." (Petróczy Katalin.) — Irta Zalai Fodor Gyula. (Felolvasás.)
10.45: „Az ötvenéves amerikai szabadságszobor." Irta Willant Rezső. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az egyetemi templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Beszkárt-zenekar. — Vezényel Müller Károly.
Közben kb. 12.30: Hirek.
Közben kb. 13.15: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.40: „Csillogó karácsony." Karácsonyi népénekek Bárdos Lajos, Harmat Artur, Kertész Gyula, Nádasdy Kálman, Zsasskovszky József feldolgozásában. Előadja Forrai Miklós kamarakórusa. Harmóniumon kisér Péter József.
14.40: Hirek, étrend, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhirek.
16.15: A rádió diákfélórája: „Vas Gereben." Fábián István dr. előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hirek.
17: „Mire tanítsuk leányainkat?" Bánáti-Baum Mária előadása.
17.30: Hanglemezek.
18.15: „A disznókupec." Kiss Lajos néprajzi csevegése.
18.45: Palló Imre dr. magyar nótákat énekel, kisér Magyari Imre és cigányzenekara.
19.45: Zágon István vidám negyedórája.
20: A Filharmóniai Társaság hangversenyének ismertetése.
20.10: A Filharmóniai Társaság hangversenyének közvetítése a m. kir. Operaházból. Vezényel Issay Dobrowen, közreműködik Kilényi Ede (zongora).
Szüntben kb. 20.55: Hirek.
Utána kb. 22: Időjárásjelentés.
Majd: Közvetítés a Britannia szállóból. Heinemann Ede jazzenekara játszik.
23: Hirek német nyelven.
23.05: Közvetítés a Debrecen étteremből. Vidák József és cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hirek.

Budapest II.

19.10: Német nyelvoktatás. (Szentgyörgyi Ede dr.)
19.45: Rácz Aladár cimbalmozik, zongorán kiséri Rácz Aladárné.
20.10: 1. Mirzsa bácsi, 2. „A mellédző." Majthényi György elbeszélései.
21: Hanglemezek.

Debrecen 25, 20 és 10 évvel ezelőtt

1912 JANUÁR 3. SZERDA. A Wiener Tonkünstler Orchester hangversenye kapcsán értékes tárcacikket irt dr. Sebestyén Lipót a Zeneked velők Körének titkára a szimfoniai költeményről.

A Kút ucca 140 sz. a. ünnepélyesen megnyitották a népkonyhát. Ott voltak Fráter Erzsébet, Erőss Lajosné Sass Béláné, Berger Mórné, Márk Endréné, P. Nagy Zoltánné, Szallár Ferencné, Szücs Lászlóné.

1912 JANUÁR 4. CSÜTÖRTÖK. A népszámlálás adatai szerint Hajdumegye lakosainak száma 161.134 lélek. E számban Hajduböszörmény 28.159, Hajdunánás 16.783, Hajduszoboszló 16.093 lélekkel szerepel.

1917 JANUÁR 3. SZERDA. Braila és Foscani ostromát csapataink megkezdték, több községet és orosz hadállást elfoglaltak.

Dr. Tatay Zoltán aljegyzőnek a belgrádi közigazgatási t anfolyamra történt kirendelése folytán az erdélyi menekültek ügyeinek intézését Szabó Elek tb. tanácsnok vette át.

1917 JANUÁR 4. CSÜTÖRTÖK. Csapataink újabban ismét több jelentős helyet foglaltak el és a zoroszoktól több magaslatot vettek el.

A király megparancsolta, hogy Telegdy László 7 h. e. főhadnagynak a legfelsőbb dicsérő elismerés másodszor, Pauer Frigyes 7. h. e. hadnagynak és Mezőtelegdy Miskolczy Jenő 7. e. főhadnagynak a legfelsőbb dicsérő elismerés tudtul adassék.

1916 JANUÁR 3. HÉTFŐ. Rendes lapszünet.

1926 JANUÁR 4. KEDD. A Szinház felújította a Vígözvegyet. Nagy sikert arattak Kolbay Ildikó, Timár Ila, Antók Ferenc, Szigeti Jenő, Krompachi István, Tamás, Szabó Gyula.

— **Kinevezés.** Mándi Sámuel, a Duna Általános Biztositó Rt. ügyvezető titkára — a biztositási pályán eltöltött négy évtizedet meghaladó érdemdús munkássága után — folyó évben nyugalomba vonul. Utódaként a társaság igazgatósága január elsejével dr. Mándi Zoltánt a debreceni főügynökség ügyvezető titkárává, helyettesként pedig Ormos Andort nevezte ki.

x Szipál udvari fényképészmester műtermében 1 drb. 18x24-es nagyitás 3 levelezőlappal 7.— P.

— **A keresztyénség Amerikában.** Az ispotályi vallásos estélyek sorozatában ma, vasárnap, január 3-án délután 5 órakor dr. Lukács László lelkész az északamerikai keresztyénsg mai állapotáról tart előadást. A bibliaolvasást és előimát Felker János lelkész, egyetemi quaestori ellenőr, az igehirdetést, záróimát és áldásmondást pedig Kántor József v. o. lelkész látja el.

x Harisnyák, sveici kötött fehérneműek, zsebkendők, sálak nagy választékban Nagy Gyulánál, Püspöki palota.

— **Az Egyetemet és Főiskolát Végzett Magyar Nők Egyesületének debreceni csoportja** 5-én, kedden délután 7 órakor az Orvosi Kamara helyiségében összejövetelt tart, amelyen a tagok minél nagyobb számban való, pontos megjelenését kéri.

— **Dr. Sápy László** belgyógyász (Kossuth u. 39.), rendelését újból folytatja.

— **Szerdán délelőtt dr. Györki Imre panasznapot tart.** Szerdán, e hó 6-án délelőtt 9 és 10 óra között dr. Györki Imre országgyűlési képviselő panasznapot tart a Munkásotthonban (Margitfürdő).

x Hócipőket, sárcipőket tökéletesen javit Orbán gumiüzem, Piac ucca 7.

— **Debreceni timármesterek adakozása az uccagyermekek részére.** A debreceni Keresztyén Ifjúsági egyesület gondozásában levő uccagyermekek karácsonyi felsegélyezésére a debreceni timármesterek nagymennyiségü bőrneműeket adományoztak. Az adományozók névsora a következő: Bőrneműeket adtak: Kovács Ferenc elnök, Lőcsei István, Szilágyi István, Kovács István, Kovács László, ifj. Kiss József, Erdei László, Erdei Kálmán, Katona Ignác, Kiss Imre, Szücs Imre, Kálmánczi Gergely, Sárga József, ifj. Juhász Zsigmond, Vincze József, Varga Gyula, Nagy Albert, Domján Imre, Bereczki István, Kovács Lajos és Fazekas Péter. Pénzt adtak: Tóth Ferenc 2, Piros József 2, Pikó József 2, Szilágyi Lajos 2 pengőt. A nemesszivü, bőkezü adakozóknak ezúton is köszönetet mond a Keresztyén Ifjusági Egyesület vezetősége.

Modern Idei Nagyestélyi frizura Kreációk Hatvan u. 6. Tel. 34-59

— **Szenvedő beteg asszonyok** már egy kis pohár természetes *„Ferenc József"* keservizzel is könnyü, lágy bélkiürülést érhetnek el, ami igen sok esetben rendkivül jótékony hatással van a beteg szervekre.

— **A m. kir. posta nyugalmazott altisztjei** ma, vasárnap délután 4 órakor tartják szokásos összejövetelüket egyesületi székházuk külön termében.

— **Eljegyzési hir.** Dr. Neufeld Sándor ügyvéd eljegyezte Haas Ilyt, dr. Haas Andor rimaszombati ügyvéd leányát.

— **Eljegyzés** Blitzer Hajnalka és Erdös Dezső jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

— **Eljegyzés.** Weisz Erzsébet és Klein Tibor jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

— **Kardos Pál előadása a rádióban.** Kardos Pál, a debreceni zsidó gimnázium tanára, a közeljövőben előadást tart a budapesti rádióban a nyelvhelyesség kérdéseiről.

— **A Déri-múzeum** ma, vasárnap 10—1-ig nyitva. Belépődij nincsen. A múzeumi Közművelődési Könyvtár 10—12-ig van nyitva. A debreceni Műpártoló Egyesület által a Déri-múzeum mindkét kiállitási termében rendezett képkiállitás délelőtt 10—1-ig és délután 4—7-ig nyitva.

NŐI, FERFI átmeneti és télikabát szövetek P 5.50-től Petriknél, Szent Anna u. 5.

— **Az ipartestület kéményseprő szakosztálya** kedden délután 5 órai kezdettel az ipartestület helyiségében ülést tart igen fontos ügyekben.

— **Nyugalmazott Máv. főtisztviselők összejövetele.** A Debrecenben és környékén lakó nyugalmazott Máv. főtisztviselők szokásos havonkénti összejövetelüket, ebben az esztendőben az elsőt, január 4-én, hétfőn este 6 órakor tartják az Angol Királynő zöld termében. A rendezőség kéri a tagokat, hogy az összejövetelen a megszokott nagy számban szíveskedjenek megjelenni.

x Kocsik minden alakban. **Riesz kocsigyár**, Debrecen, Hatvan ucca, szaküzletében.

— **A Fiu Felső Kereskedelmi Iskola Diákszövetsége** 1937 január hó 5-én, kedden az Angol Királynő zöld termében társas összejövetelt tart. Az összejövetelen az elhunyt dr. Sásdy-Scheck Béláról, az országos elnökről emlékeznek meg. Előadást tart az olasz állampolitikáról Fux Antal igazgató ügyvezető elnök.

x Kartellen kivül villanykörte 98 fillér Knöpflernél, Hatvan u. 2. Főpostával szemben.

— **A mentők 1936. évi működése számokban.** A balesetek és szállitások száma 5743 volt. Egy napra tehát kereken 16 kivonulás esik. A mentőautók és mentőkocsik 33.524 km-t futottak, melyből a mentőautók által megtett út: 19.339 km. A baleseteknél és szállitásoknál működésben volt, illetve kivonult: a tüzoltó és mentőorvos 8, tüzoltótiszt 8, szigorló mentőorvos 3483, tüzoltó-mentő 9313, együtt 12.812. A mentőállomás felállitása óta a debreceni tüzoltóság, amely mint ismeretes, a mentői szolgálatot is ellátja: 1906-tól 1936. év végéig, kereken 30 év alatt 126.296 esetben nyujtott **segélyt, illetve vonult ki,**

— **Evangélikus imahét.** Az »Evangéliumi Világszövetség« álta] az egész földkerekségen rendezett imahét nagy közösségébe bekapcsolódnak az evangélikus gyülekezet hívei is és január 3-tól január 10-ig imahetet tartanak ők is. Január 3-án, vasárnap este 5 órakor a rendes, gyülekezeti istentisztelet keretében nyitják meg az imahetet és azután hétfőtől kezdve mindennap január 10-ig délután 5 órakor a gyülekezet tanácstermében (Miklós ucca 3. szám) lesz az imaóra. Az imaórákon Pass László alesperes-lelkész, tb. esperes az egész Világszövetség részére megállapított közös témákról fog bibliai magyarázatot tartani és a hívekkel imádkozni. Mivel tavaly meleg érdeklődés és részvét fogadta az imahetet, most is nagy örömmel fogadják a hívek ezt az egész földre kiterjedő testvéri mozgalmat

— **A Vasvári Pál Kör** farsangi teaestjére a meghívókat január hó 5-én kezdi szétküldeni a rendezőség. Meghívó igénylések eszközölhetők az elnökségnél (Központi egyetem) és a gör. kath. lelkészi hivatalban, Szent Anna u. 53. Telefon 24—04.

x **Hibás varrógépjét** teljesen rendbehozza Keszler, Széchenyi u. 1.

— **A Rajna mentének és Délnémetországnak ismertetése.** Hétfőn este 7 órai kezdettel tartja a Magyar Túrista Egyesület debreceni osztálya vetítettképes előadássorozatának negyedik előadását a Déri-múzeumban, amely alkalommal Jekucs Istvánné, az egyesület választmányi tagja fog vetítettképes előadást tartani elmult nyári tanulmányútjáról. Az előadás pontosan 7 órakor kezdődik, a már megváltott bérletjegyek érvényesek, napijegyek 20 fillérért válthatók az előadás előtt a múzeumban a pénztárnál.

— **Ifjúsági bélyeggyüjtés a KIE-ben.** A debreceni Keresztyén Ifjúsági Egyesületben január 6-án az ifjúság részére bélyeggyüjtő csoport alakul, melynek tagja lehet minden kezdő, úgyszintén a bélyeggyüjtésben már jártas ifjú. A KIE ezúton felhívja tehát a bélyeggyüjtés iránt érdeklődő ifjakat, hogy akik a csoportba belépni óhajtanak, 1937 január hó 4-én délután 5 órakor a KIE-ben (Piac u. 36. I. em.) tartandó alakuló gyülésen megjelenni szíveskedjenek.

— **Az Egyetemi Népszerű Főiskolai Tanfolyamon** január 7-én este 6 órakor dr. Wallisch Oszkár egyetemi olasz lektor tart előadást »A fasicista Olaszország irodalma« címen.

— **A Debreceni Testnevelési és Népgondozó Kirendeltség** a szegénysorsú leventék részére karácsonyfaünnepélyt és ezzel kapcsolatban szeretetvendégséget rendezett. A lélekemelő szentbeszédet Faragó László lelkész tartotta meg s utána Cserta György oktató szép karácsonyi verset szavalt, ezután 300 szegénysorsú levente kapott ízletes gulyást és 1 darab cipót. Azonkívül mindazon leventék, akik igen rászorultak és jó magaviseletükkel kiérdemelték, 10 télikabát, 10 nadrág, 10 pár csizma és 38 pár bakkanes adományban részesültek. Az ünnepségen megjelentek a város képviseletében dr. Balogh Sándor tanácsnok és Dobray Endre fogalmazó. Hajdú vármegye és Debrecen város tn. felügyelője és a testneveléshez beosztott vezetők teljes számban. — Itt mondanak köszönetet a IX. L. E. kis leventéinek, kik összegyüjtve 6.20 P-t, lehetővé tették egyik kis társuk külön felsegélyezését lábbelivel.

SPORT

Ujabb nagy győzelmet aratott a Bocskay

A Bocskay újév napján Luxemburgban pályavató mérkőzésen játszott és 7:0 (3:0) arányban győzött. Ellenfelét egy héttel ezelőtt a bécsi Autria 5:2-re győzte le. A Bocskay góljait Finta (4), Orosz, Teleki és Berecz (11-esből) lőtték.

A Bocskayban Belesik helyén Berecz, jobbösszekötőt pedig Orosz játszott. Szünet után Palotás is kiállt, Orosz ment a helyére, míg ennek posztját Hevesi foglalta el. A debreceni csapat játéka nagyon tetszett. A túra utolsó mérkőzése ma lesz, aztán hazajön a csapat.

A pénteki győzelem örömébe üröm is vegyült. Távirat érkezett, hogy Takács azonnal utazzék haza, mert édesapja váratlanul meghalt. A szimpatikus játékost az egész csapat nagy részvéttel vette körül.

— **Tudományos előadás a Munkás-Otthonban.** Vasárnap, 1937 január 3-án délután fél 4 órai kezdettel a Munkás-Otthonban (Margit-fürdő) tudományos előadást tart az Oktatásügyi Bizottság. — Előadó: Veress Péter, az ismert balmazújvárosi író, ki a »Munkásság, parasztság, értelmiség« címen tart előadást. Belépődíj nincs.

— **Lopások.** Papp István, Kálmánchelyi uccai lakostól 6 fajnyulat loptak. — Kerekes Ferenc, Domonkos Lajos ucca 6. szám alatti lakostól egy rézüstöt vittek el újév éjszakáján. — Marján Gábor, Böszörményi út 72. szám alatti lakos kerékpárját lopták el a klinika elől. A tolvajokat nyomozza a rendőrség.

— **ásároljon a FÜGGETLEN UJSAG-ban hirdető cégeknél!**

— **A Tanítók Szabadegyeteme** keretében a mult évben megtartott előadássorozat folytatásaként az ez évi előadássorozat január hatodikán, szerdán d. u. félöt órakor kezdődik. Tíz szerdán lesz 2—2 előadás, öt órától hétig. Csak az első, a megnyitó előadás kezdődik félöt órakor. A Ref. Tanítók Vegyeskara énekli el a Himnuszt s ez után vitéz dr. Bessenyei Lajos tankerületi főigazgató tart megnyitóbeszédet. Ez után Ilyefalvi Tankó Béla dr. egyetemi ny. r. tanár e. i. Rector kezdi meg „A modern világkép kialakítói" című előadását. Ezt még a három következő szerdán folytatja. Hat órakor a másik előadó dr. Rugonfalvi Kiss István egyetemi ny. r. tanár lesz, ki hat előadást fog tartani „A világnézetek harca" címmel. Az előadás helye a Kollégium díszterme lesz. A tanítóságot s az előadások iránt érdeklődőket ez uton hivja meg a rendezőség. A mult évi előadásokból kiadott könyvet az előfizetők Csapó ucca 46. szám alatti iskolában vehetik át.

— **Halálozás.** Súlyos csapás érte Weisz N. Gyula ismert és közbecsülésben álló debreceni kereskedőt. Felesége szombaton délben elhunyt. Az 53 esztendős úriasszony már hónapok óta betegeskedett, a belgyógyászati klinikán kezelték, de a gondos ápolás sem tudta megmenteni és a halál szombaton megváltotta szenvedéseitől. Weisz N. Gyulánét családtagjain kívül ismerőseinek és tisztelőinek nagy serege gyászolja. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz az izraelita temető halottasházából.

— **Gyorsírók!** Előadást irni tudó gyorsíró szegény diák jelentkezzék Csapó u. 46.

— **Decemberi épitési engedélyek.** 1936 december hóban a következő magán építkezési engedélyeket adták ki Debrecenben: Juhász Gyula (Fehér Lajos köm.) István út 31. a) 2 szoba, kamara, előszoba, fürdőszoba. Kovács Ferenc, Kishegyes (Magyar Géza köm.) szoba, konyha. Tar Erzsébet, Kender u. 16. sz. szoba, konyha, kamara. Nikolics Milán Lónyai u. 2 szoba, 2 konyha, 2 kamara, (Bakos István köm.). Mikó István Gyár u. (Bakos István köm.) 2 szoba, kamara, előszoba, Ferenez Jó-Keresztszegi u. (Pásztori Lajos köm.) szoba, konyha, kamara, belépő. Onodi József és neje Szoboszlai Pap István u. 29. a) nyári konyha. Magyar János és neje Sebes u. 23. Told. mosókonyha, fáskamara, sertésól, kerítés, özv. Kovács Istvánné Homok utca 108. 3 szoba, 2 konyhából álló épület bontására kapott engedélyt. Kovács István Kishegyes 12. a) (Magyar Géza köm. m., Lázár Gábor ács m.) Szoba, konyha, kamara, magtár, istálló, sertésól és WC.

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A »DEBRECENI FÜGGETLEN UJSAG.«

FŐZZÜNK ÉS FÜRÖDJÜNK GÁZZAL!
Lakásunkat fütsük gázgyári kokszal!
A gáz Debrecenben legolcsóbb egész Európában!
A GÁZ
használatának számtalan előnyei közül kiemelkednek a következők:
1. A gázfőzés tiszta.
2. Kényelmes.
3. Gyors.
4. Szagtalan.
5. Minden pillanatban használatba vehető.
6. Okszerű kezelésnél sokkal olcsóbb, mint a fatüzelés.
A gázberendezésnek költségei hamar megtérülnek. Adóból a felét az állam téríti vissza, a másik felét pedig ugyszólván filléres havi részletekben fizetheti.
Takaréktüzhelyet, autogeysert, kályhát sem kell venni, mert egészen olcsón bérbeadunk ilyeneket.
Az autogeyser azonnal adja a meleg vizet. Egy fürdőhöz egy köbméter gáz kell, ára 22 fillér.
A KOKSZ,
fütéssel nincsen piszok, sohasem kell kormozni a folytonégő kályhában használva egész télen sohasem kell tüzet rakni. Összel begyujtja, tavasszal eloltja. Ennél nagyobb kényelmet el sem lehet képzelni. Látogassa meg mintaraktárunkat Batthyány utca 12. szám alatt, hol mindenről szívesen folytatunk megbeszélést, minden vétel kötelezettség nélkül. Telefonhívásra szakembereinket is kiküldjük. Telefonszám: 28—52.
DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS VILÁGITÁSI VÁLLALATA.

METEOR MOZI MUSORA

Vasárnap:
»VIHAR A SÁRGA TENGEREN«, Jean Harlow, Clark Gable, Wallace Beery izgalmas világfilmje. Előadások: 3—5—7—9 órakor.

— **Gyengélkedés idején,** különösen ha a rosszullétet szorulás vagy keresztfájás fokozza, az enyhe és igen kellemes természetes „Ferenc József" keserüviz mindig puha, könnyü székürülést és kielégitő emésztést szerez. Híres nőorvosok a legnagyobb elismerés hangján irnak a valódi *Ferenc József* vízről, mert ez a kritikus életkorban is hosszabb időn át alkalmazható anélkül, hogy szerfelett kedvező hatása csökkenne.

Vasárnapi istentiszteleti rend

ISTENTISZTELETI REND VASÁRNAP 1937 JANUÁR 3-ÁN A REF. TEMPLOMOKBAN: Nagytemplom d. e. 10 órakor Nagy Dezső, d. u. 5 órakor Szabados László, Kistemplom d. e. 9 órakor dr Lencz G. Sándor, d. e. 11 órakor Kolozsváry Kiss László d. u. 5 órakor dr Lencz G. Sándor. Dóczi Intézet d. e. 10 órakor Kulcsár Dezső. Árpádtér d. e. 10 órakor Siposs Imre d. u. 3 órakor Nagy Dezső, Ispotály d. e. 10 órakor Uray Sándor, d. u. 5 órakor prédikál Kántor József, előadást tart Lukács László, Homokkert d. e. 10 órakor Kovács József d. u. 5. órakor Böör József th. Kerekestelep d. e. 10 órakor Polgár Sándor, d. u. 3 órakor Sántha Károly th., Wolaffkatelep d. u. 3 órakor Szilágyi László. Nyilastelep délelőtt 10 órakor Mezei Béla, d. u. 3 órakor Mezei Béla. Csapókert d. e. 10 órakor dr Dancsházy Sándor, d. u. 3 órakor Farkas Dezső th. Nyulas d. e. 10 órakor dr Farkas Pál, Téglaskert délelőtt 10 órakor Bininyi János. Téglavető d. u. 3 órakor v. Szabó Endre, Lukaháza d. e. 10 órakor Bíró Béla, — Szata d. u. 2 órakor Bíró Béla. Pipóhegy d. e. 10 órakor Bárdi Ferenc. — Állóhegy d. u. 2 órakor Bárdi Ferenc. Nagycsere d. u. 5 órakor Bárdi Ferenc. Ondód-Kádárdülő d. e. 10 órakor Rápolty Árpád. Sámsoni úti iskola d. u. 3 órakor Vándor Ernő.

*

A SZENT ANNA UCCAI RÓM. KATH. TEMPLOMBAN

Rendes miserend 6, 7, 8 és 9 órakor. Félíz órakor nagy mise, melyet tart dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, prédikál ugyanő. A további szentmisék kezdete 11, háromnegyed 12 és félegykor. A kápolnákban a mult vasárnapi miserend az irányadó.

*

AZ UNITÁRIUS TEMPLOMBAN

Debrecen, Hatvan ucca 24. szám alatt levő unitárius templomban 1937. évi január hó 3-án, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel rendes vasárnapi istentiszteletet tartanak. Ez alkalommal imádkozik, prédikál: Dr. Csiky Gábor, budapesti unitárius missziós lelkész, kormányfőtanácsos. Istentisztelet után kerületi tanácsi ülés lesz. Templom fütve van.

Az evangélikus templomban (Miklós u. 3. sz.) vasárnap d. e. 10 órakor istentisztelet lutheri liturgiával. Prédikál Pass László alesperes-lelkész, tb. esperes. Este 5 órakor imahét-megnyitó istentisztelet igehirdetéssel. Prédikál Böjtös Sándor segédlelkész.

A baptista imaházban, A Szappanos ucca 23. alatt levő imaházban vasárnap d. e. fél 9—fél 10-ig imaóhtat, fél 10—fél 11-ig prédikáció, 11—12-ig vasárnapi iskola, d. u. 6—7-ig prédikáció, 7—8-ig urvacsoraosztás. Január 4—9-ig minden este imaóra alliance programmal.

Változatlan a pápa állapota

Róma, január 2. A pápa állapotában a mai nap folyamán nem történt változás. A betegség továbbra is súlyos, de közvetlen aggodalomra most sincs még ok.

Hétfőn a Bazilikából temetik Sipőcz Jenő budapesti főpolgármestert

Budapest, jan. 2. Dr. *Sipőcz* Jenő főpolgármester újév napján délben, 58 éves korában hirtelen meghalt. Halála megdöbbentő váratlansággal hatott, bár az utóbbi időben előrehaladt érelmeszesedése képtelenné tette a munkára. Sipőcz Jenő Budapesten született 1878-ban, fia volt Sipőcz Lászlónak, a székesfővárosi árvaszék nagyhírű elnökének. Tanulmányai elvégzése után, 196-ban a székesfőváros tiszti ügyészségéhez került. 1920-ban a kormányzó a székesfőváros kormánybiztosává és helyettes polgármesterré nevezte ki. Kevés idő mulva az újonnan megalakult törvényhatósági bizottság a polgármesteri székbe ültette. Polgármesterségének ideje alatt rendbehozta a főváros zilált pénzügyi viszonyait és deficitmentes költségvetést teremtett. Ké izben választották meg polgármesterré, míg *Borvendég* Ferenc halála után főpolgármesterré lett. Munkásságának ideje alatt, különösen vezető állásban töltött 17 esztendeje alatt tiszteletet és népszerűséget vívott ki magának.

Hosszú évekkel ezelőtt kezdődött a betegsége. Egyideig nem állt be rosszabbodás az állapotában, de a mult esztendőben, hirtelen leromlott a szervezet én állandóan orvosi felügyelet alatt állott. Újév napján még fogadott több látogatót is, akik jókívánságaikkal felkeresték. Szendy Károly polgármesterrel még meghitt hangon beszélgetett, de a polgármester távozása után alaludt és minden haláltusa nélkül meghalt.

Temetése hétfőn délelőtt 10 órakor lesz a Bazilikából. A főpolgármester halála alkalmával Darányi Kálmán miniszterelnök és a kormány tagjai, a hatóságok, intézmények táviratilag fejezték ki részvétüket Sipőcz Jenő özvegyének.

Sipőcz Jenő halálával megindultak már a kombinációk az utód kérdésében. A legnagyobb valószínűség szerint átmenetileg Szendy Károly polgármester kap megbizást a teendők végzésére és valószónűleg január végén nevezik ki az új főpolgármestert. A kombinációkban szerepel: Rupka Ferenc, Veress Imre számszéki igazgató, Lamotte Károly alpolgármester, Némethy Károly tanácsnok és Preszly Elemér főispán neve.

15 millió pengő a fedezeti hiány a Magyarországon működő biztosító társaságoknál?

A közönség szorongva várja a megnyugtató felvilágosításokat, de a BIOSz hallgat, mint a sir. A legerélyesebb intézkedésekkel kell megakadályozni a pánikhangulat kitörését.

Fájó meglepetést és kínos megdöbbenést keltett országszerte a biztosító intézetek Felügyelő Hatósága több hónapig tartó szigorú reviziójának eredménye. A katasztrófális Phönix-botrány tanulságai nyomán ugyanis a Felügyelő Hatóság dicséretreméltó éberrel irányította reflektorát a Magyarországon működő valamennyi biztosító társaság vagyoni helyzetének kikutatására s ennek során kiderült, hogy néhány kivételtől eltekintve igen jelentékeny hiányok mutatkoznak a díjtartalékok körül. Már pedig

a díjtartalék épsége végtelenül fontos a kliensek szempontjából, hiszen a Phönix összeomlását is a díjtartalék hiánya eredményezte

s láthatjuk, hogy a szerencsétlen Phönix-ügyfelek mennyire póruljártak ennek következtében.

Köztudomású, hogy különösen a jó békebeli aranykoronákban befizetett életbiztosítások szégyenteljes és nyomorék 5 százalékos valorizációja óta mennyire megrendült a bizalom a magyar publikum körében a biztosítási szakma iránt. És ezt a válságot alaposan megnövelte a Phönix-botrány, amelynél a közönség úgy látta, hogy

a Phönix konkurrensei a biztosítási szakma presztizsének megvédése helyett a legönzőbb módon járnak el és a közönség érdekeinek megvédése helyett minél több hasznot igyekeznek huzni a saját javukra a Phönix összeomlásából.

És éppen akkor, amikor a publikum egyre nagyobb ellenszenvvel és elkeseredéssel látta a biztosítási szakma körül mutatkozó kínos jelenségeket, a Felügyelő Hatóság kemény reviziója kideritette, hogy alig van olyan intézet, amelynek díjtartaléka körül minden rendben volna. Hirek szerint mintegy 15 millió pengőt tesz ki az összes belföldi intézeteknél és a külföldi biztosítók itt működő fiókjainál a fedezeti hiány. Ez olyan horribilis összeg, hogy bármennyire is remélni szeretnénk e nyomasztó probléma sima megoldását: az érdekelt publikum mégsem türheti szó nélkül, ölbetett kézzel, hogy a biztosítási szakma érdekképviselete, a BIOSz, előkelő hallgatással térjen napirendre a dolog felett. Több százezer polgárt érint ez a nagyon nehéz kérdés és az érdekelt kliensek azt hiszik, hogy ha az ő keservesen befizetett biztosítási díjuk nem Csáky-szalmája, akkor

éppen ideje lenne, hogy a BIOSz vezetői álljanak már végre a nyilvánosság elé és magyarázzák meg kétségbevonhatatlan adatokkal, hogy a Felügyelő Hatóság által feltárt hajok nem okoznak-e ujabb földrengést a magyar biztosítási szakmában

s van-e félnivalója a közönségnek, avagy nincs? Mondják meg azt is, a BIOSz vezetői, hogy

a 15 millió pengő hiányból pótoltak-e már valamennyit az érintett biztosító társaságok, mennyi a még mindig fennálló hiány s a mutatkozó deficiteket miképen lehet kiegyenliteni, vagy eltüntetni?

Arra is joggal kivánesi a publikum, hogy

amikor nehéz milliók hiányzanak a díjtartalékokból, miként lehetséges, hogy a szóbaforgó biztosító intézetek vezetői krőzusi fizetéseket és jutalékokat kapnak s közülök számosnak az évi jövedelme meghaladja a magyar kormány elnökének a fizetést?

Lehet-e tovább is türni egy olyan rendszert, amely mellett ijesztő hiányok mutatkoznak a díjtartalékok körül, viszont ugrásszerüen gyarapodik a biztosító társaságok vezetőinek a magánvagyona? Természetesen senki sem kételkedik ezeknek az uraknak az egyéni és üzleti tisztességében, de

kétségbeejtően kirivó, hogy egyes biztosító intézetek üzleti helyzete egyáltalán nem áll párhuzamban a vezetők dotációival.

A BIOSz további némasága könnyen pánikot kelthet a biztosított közönség körében s ha ez bekövetkezik: teljes mértkben terhelni fogja a felelősség a bajokért a biztosítási szakma közismerten kétbalkezes vezetőségét.

Büzbombás szilveszteri merénylet egy budapesti kávéházban

Budapest, január 2. Szilveszter éjszakáján megdöbbentő merénylet zavarta meg Budapest egyik legnagyobb kávéházának hangulatát. Azalatt, mig a zenekar a Himnuszt játszotta és 12 órakor eloltották a lámpákat, néhány éretlen fiatalember bűzbombát szórt szét a közönség között és pánikot keltett. A közben riadóautón megérkezett rendőrség igazoltatta a merénylőket, akiket a közönség dühétől alig tudtak megmenteni a rendőrök, igy is az egyik merénylőt egy férfi, a másikat pedig egy magas szőke nő inzultálta. A mentőket is ki kellett hívni, mert az éretlen merényletnek több komoly áldozata is volt. Öt fiatalembert tartóztatott le a rendőrség: ifj. Hahn Henrik székesfővárosi tisztviselő, Nagy Ferenc képkeretező segéd, Baranesi András magántisztviselő, Gebauer József gazdász, Balatoni Levente. A nyomozás megállapitotta hogy előre megbeszélt terv szerint követték el a merényletet.

Időjóslás

Élénkebb déli, délnyugati szél, több helyen még köd. Egyes helyeken (inkább csak az északi megyékben) havazás és havaseső. A hőmérséklet a hegyeken kissé emelkedik, idelent az olvadáspont körül ingadozik.

AZ ORTE GYÜLÉSE

Az Országos Református Tanitó Egyesület a napokban tartotta választmányi gyülését Budapesten a Tanítók Házában Ormós Lajos elnöklete alatt.

Dr. Baltazár Dezső püspök emlékét, ki a református tanitóságnak valóban atyai jóbarátja volt, jegyzőkönyvében örökítette meg a választmány, Makláry püspököt táviratilag üdvözölte főpásztori munkásságának meggkezdése alkalmából.

Majd a balatonalmádi üdülőház s a hajduszoboszlói gyógyház berendezési s élelmezési ügyeivel foglalkozott a gyülés. Mindkét ház felkészülve fogja várni az üdülni és gyógyulni vágyó tanitóságot.

Nagy örömmel vette tudomásul a választmány, hogy az elnökség megvette Debrecenben a Bethlen u. 14. sz. házat székház céljaira. Hálás köszönetét fejezte ki a választmány Uray Gyula derecskei nyug. igazgatónak, ki nagyszerű lelkiségével és a Fonciere Biztosító Intézetnek, amely anyagi segitségével lehetővé tette a székház létesitését.

Molnár János debreceni református igazgatót az egyesület ügyvezető elnökévé, dr. Nagy Lajos karcagi ref. igtanitót alelnökké, dr. Ormós Pál debreceni ref. tanitót jegyzővé választották.

Végül Nagy József főtitkár számolt be azokról a mozgalmakról, melyek az elnökséget az utóbbi 6 hónap alatt foglalkoztatták.

A folyó évi közgyülés helyéül Debrecent jelölte ki a választmány.

KÖZGAZDASÁG

TARTOTT A BUZA ÉS A ROZS

Határidőpiac.

Rozs márciusra: 18.02, 18.06, 17.90, zárlat 18.05—18.06.

Tengeri márciusra: 13.38, 13.31, 13.4, zárlat 13.46—13.47.

Készárupiac.

Búza: tiszavidéki 77 kg-os 19.75—20.10, 78 kg-os 19.95—20.25, 79 kg-os 20.20—20.45, 80 kg-os 20.35—20.60, felsőtiszai 77 kg-os 19.70—20.00, 78 kg-os 19.9—2.15, 79 kg-os 20.15—20.35, 80 kg-os 20.30—20.55.

Rozs: pestvidéki 17.20—17.30, más származású 17.25—17.40.

Takarmányárpa: elsőrendű 14.60—14.85, középminőségű 14.25—14.40.

Sörárpa: kiváló 20.00—21.50, prima 17.50—19.00, sörárpa 16.50—17.50.

Tengeri: tiszántúli új 11.10—11.30, egyéb áll. új 11.05—11.25.

Őrlemények: korpa 10.20—10.40, 8-as liszt 13.25—13.50.

Bza: 150 mm hajduszoboszlói 80-as 20.55, 450 mm hajdui 80-as 20.55, 300 mm tiszavidéki 80-as 20.50, 150 mm tiszavidéki 80-as 20.42 budapesti paritásban.

Rozs: 300 mm nyiri 17.25, 150 mm nyiri 17 30 budapesti paritásban,

tengeri: 150 mm kabai 11.25.

PIACI ÁRAK

Előbarnfárak: Pulyka, kövér kg 1.20—1.30, liba, sovány drb 5.50—7.50, kövér 1.20—1.30, kacsa, sovány drb 2.50—3.10, kövér kg 1.25—1.35, kappan 1.10—1.15, tyuk, párja 4.50—5.80, jérce 3.60—4.20, csirke sütnivaló 2.10—3.20, rántanivaló 1.60—2.00, tojás —.06—.07.

Gyümölcspiaci árak: Nemes alma kg 0.48—0.95, közönséges 0.30—0.50, dió 0.62—0.70, citrom drb 0.06—0.10, narancs 0.08—0.12.

Konyhakerti vetemények árai: Vereshagyma kg 0.08—0.10, fokhagyma 0.70—0.90, burgonya rózsa 0.08—0.09, vegyes 0.04—0.06, fejeskáposzta drb 0.04—0.10, kélkáposzta 0.02—0.04, savanyúkáposzta 0.16—0.18, karfiol drb 0.15—.4, karalábé 0.01—0.03, perezselyen, sárgarépa csomója 0.04—0.05, bab száraz kg 0.26—0.30, borsó, szemes kg 0.42—0.46, retek drb 0.02—0.03, spenót csomója 0.05—0.08, zöldhagyma 0.04—0.06, gomba kg 0.60—0.80, zeller 0.01—0.03.

Kenyérárak: Fehér kg —.36, félbarna —.32, barna —.28, rozs —.24, Péksüteménv drb —.5.

Pesti tőzsdeárak: Búzaliszt 0-ás, 0-ás —.34, 2-ős —.32, 4-es —.30, búzadara —.4, rozsliszt —.24, korpa —.24, korpa —.12.

TERMÉNY ÉS TAKARMÁNY-PIACI ÁRAK

Búza 17.60—18.00, rozs 15.00—15.50, árpa 14.20—14.50, tengeri 9.20—10.00, zab 14.50—15.00, lucerna 4.60—6.50, széna 3.20—4.50, szalma 1.30—1.4, répa cukor 1.30—1.40, takarmány répa 0.90—1.10.

BE KELL JELENTENI AZ EBEKET

HIRDETMÉNY

Az ebtartási szabályrendelet 6. §-ára utalással felhívja a városi adóhivatal az ebtulajdonosokat, illetve ebbirtokosokat, hogy a tulajdonjogukban, illetve birtokukban lévő ebeket *1937 évi jan. 31-ig* bejelenteni, az ebbárcát kiváltani és az ebadót befizetni el nem mulasszák. Figyelmezteti a városi adóhivatal az ebtulajdonosokat, illetve ebbirtokosokat arra, hogy a bejelentés és az ebbárca kiváltásának elmulasztása kihágást képez, az ebadó be nem fizetése pedig a kivetett ebadónak végrehajtás útján való beszedését, behatjhatatlanság esetén az eb kiirtását vonja maga után. A bejelentés naponként a hivatalos órák alatt 8—12 óráig a városi adóhivatal 5., 12., 13., 15. és 16. sz. szobáiban lévő könyvviteli osztály veszi tudomásul és ez alkalommal a fizetendő ebadóról nyugtát állít ki. Az ebtartási szabályrendelet szerint az ebadó díjtétele: 1. pásztoreb után 1.— pengő. Pásztoreb kizárólag csak állatok őrzése céljából tartható eb. 2. A házőrző eb után 2.— pengő. Házőrző ebnek csak alkatánál fogva erre alkalmas és tényleg erre a célra tartott ez tekinthető és csak az I. építési övezeten kívül fekvő területeken. A város belterületén tartott házőrző ebek, — minthogy ott a közbiztonságról a m. kir. államrendőrség gondoskodik — kedvtelésből tartott ebnek tekintendők. 3. patkányfogó eb után 5.— pengő. Patkányfogó az az eb, amely *fajtájánál fogva erre a célra alkalmas és azt tényleg patkányfogás céljára is használják.* Háztulajdonosoktól — amenyiben a tulajdonukban levő ebek ilyenekül (foxi, ratter, daxli, tacskó) irattak össze — hatósági állatorvosi igazolás megkívánása mellőzendő, ellenben minden más egyén (lakó) a birtokában levő s patkányfogónak bejelenteni szándékolt ebet hatósági állatorvossal tartozik megvizsgáltatni s bizonyítvánnyal igazolni, hogy a kérdéses eb katkányfogó és tényleg patkányfogás céljára tartja. 4. magyar fajtájú komondor, kuvasz, puli, pumi, sárga magyar vizsla a város belterületén 5.— pengő. Magyar fajtájú (komondor, kuvasz, puli, pumi és sárga magyar vizsla) ebnek csak az tekinthető, amely a „Magyar ebtörzskönyv"-be be van törzskönyvezve, vagy ennek hiányában az eb birtokosa ebének magyar fajtáját hatósági állatorvosi bizonyítvánnyal igazolja. A sárga magyar vizsla, ha vadászati célra szolgál is, az 5.— pengős díjtétel alá esik. 5. vadászeb után 7.— pengő. Vadászeb az, amely vadászjegygyel bíró személy tulajdonában van és amelyet tényleg vadászat céljára használnak. Bejelentés alkalmával a vadászjegy felmutatandó s annak száma a főkönyvbe feljegyzendő. 6. kedvtelésből tartott, valamint farkas kutya és ennek különféle kereszteződései, valamint korcs fajtái után úgy a bel- mint a külterületen 28.— pengő. Kedvtelésből tartott eb az, amely fenti pontok alá nem tartozik, valamint a német juhász — úgynevezett farkas kutya — és annak különféle kereszteződési, valamint korcs fajtái úgy a város belső, mint külső területén bármilyen célból tartatnak is. A honvédség, csendőrség és rendőrség rendszeresített állatállományába tartozó német juhász — úgynevezett farkas kutya — és annak különféle kereszteződései, illetve korcs fajtái után pásztoreb díjtétele fizetendő. Olyan esetekben, amikor az összeírás, bejelentés, vagy adófizetés alkalmával kétség merül fel az eb fajára, vagy rendeltetésére vonatkozóan és emiatt nem állapítható meg az adó díjtétele, — eb birtokosa hatósági orvosi bizonyítvánnyal tartozik igazolni az eb faját és rendeltetését. Az egynél nagyobb számban tartott minden eb után — kivéve a házőrző ebeket — a fenti osztályozásnak megfelelő adótételek kétszerese fizetendő olyan módon, hogy a kétszeres adótétel minden esetben a magasabb adótétel alá eső ebre szabandó ki. Ha az eb birtokosa nem személyesen, hanem megbízottja által eszközli a bejelentést, minden egyes esetben meghatalmazást tartozik a megbízottjának adni. Állatok őrzésére tartott ebek tulajdonosait figyelmezteti a városi adóhivatal, hogy ezen ebeket február havában kötelesek veszettség ellen beoltatni.

Városi Adóhivatal.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A »DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG«-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL ESZKÖZLI VÁSÁRLÁSAIT

Debrecen sz. kir. város Polgármesteréről.

52217—1936 VI. szám.

HIRDETMÉNY

A m. kir. Belügyminiszter Ur 122.700—1935. B. M. számú rendelete értelmében az 1919. évben született magyar állampolgárok (férfi és nő) 19-ik életévükbe való belépését 1937. évi január hó 31-ig — külön bejelentő lapon — bejelenteni kötelesek. Tekintet nélkül arra, hogy másik bejelentő lapon azaz szüleiknek, vagy hozzátartozóiknak bejelentő lapján már eddig is be voltak jelentve.

A bejelentést a m. kir. rendőrség debreceni kapitánysága bejelentőhivatalánál (Kossuth ucca 20. sz. II. lépcső I. emelet, 57. sz. szoba) az erre szolgáló bejelentőlapon kell megejteni.

A bejelentő lapokon az összes adatokat pontosan és a valóságnak megfelelően kell feltüntetni. A bejelentett adatok valódiságáról a bejelentésre kötelezett, a bejelentés megtörténtéért a bejelentésre kötelezettel együtt a szülő, a gondozó, szállásadó (családfő) is felelős.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy aki a bejelentést elmulasztja, kihágást követ el és azt a 122700—1935. B. M. számú rendelet 10. §-a értelmében kell büntetni.

Debrecen, 1936 december hó 29-én.

Polgármester.

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szóig két napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKÖZNAP 40 FILLÉR, VASÁRNAP 60 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak duplán számítanak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágosítással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József-út 49. szám. Telefon: 32-12

Levelezés

Szórakozzunk a Bagolyvárban, Hid u. 14.

Csalódás sohasem éri ha náluuk vásárol.
HAVAS
Harisnyaház
Bacsós u. 1.

Mária.
Még egy napnak kell eltelni, amig láthatlak. Egy évnek. 28

Női kabátot
is vehet nagyon olcsón Weisz Sándor férfiruha áruházában, Csapó u. 10. 4911

Katonatisztek, altisztek, katonai hivatalok, »Unió«-tagok elsőrendű **tűzifát, szenet, kokszot brikettet** téli beszerzésre is **havi részletfizetésre készpénzáron kapnak, 100 kg-ot már házhoz szállítva — »Margit« tűzifa- és szénkereskedelmi vállalatnál, a Margit fürdő mellett.** Telefon: 10—24

Betöltendő állás

Fiatal
bejárónőt délelőttre felveszek. Erzsébet u. 4. 18

Ügyes
fodrásznőt, aki mindenhez ért, jó fizetéssel keres Pásztor József, Mezőkövesd. 4645

Bejáró
parketthez értő mindenes takarítónő azonnal felvétetik Piac u. 73. Rácz. 3

Mindenes
bejárónő felvétetik. — József kir. herceg ucca 6. I. emelet. dr Eisler. 8

Jócsaládból
való nem iskolaköteles leány könnyű munkára felvétetik. Goldstein Dégenfeld tér 3. 7

Egy
mindenes kocsist felveszek Beyyegelő 57. Acsádi út. Jegenyefás tanya. 3202

Bejárónő
kerestetik. Rákosi Jenő u. 8. I. em. 2-ik ajtó, reggel 7—10-ig jelentkezni. 3204

Érettségizett
fiatal tisztviselő vagy tisztviselőnő irásbeli ajánlatát, fizetési igénnyel. — »Nagykereskedés« jeligére kiadóba. 1

Lapterjesztésben
jártas keresztyén ügynököt napidij és jutalékkal keresünk. Címet a kiadóhivatalba kérünk. 5

Jó megjelenésü
fiatal gépirónőt keresek. »Intelligens« jeligére a kiadóba kérek ajánlatot. 2

Szakképzett,
minden információt kibíró biztosítási titkár felvétetik, szép fizetéssel és napidijjal, szervezőnek. Jelentkezés: az Ankernél, Piac u. 72. szám alatt, vagy telefonon 22—29. számon. 17

Tanulólányokat
rövid tanulási időre is felvesz Szoboszlay Margit női divatterme, Piac 59., II. l. I. emelet. 3226

Délelőttre
keresek jobb lányt házimunkára. Batthyány ucca 16. 189

Szerény
igényű jobb nő, ki főzésben is jártas, családtagnak felvétetik. Kovács Zoltán, Hajdúszoboszló. 3233

Óvadékkal
portás Frohner-szállodában felvétetik.

Bejárónő
azonnal felvétetik. Vörösmarty u. 11. Deáknál. 3209

Egy
rendes szerény bennlakó mindenesleányt azonnal felveszek. Csapó 60. 3122

Üzletszerzőket
(nőket is) kitűnő referenciákkal és összeköttetésekkel felveszünk. Azonnali kereset biztosítva. Anker, Piac u. 72., I. em. 16

Nyugdijas
főtisztviselőt felveszünk üzleti reprezentánsnak. — Érdeklődés: Anker, Piac u. 72. sz. I. em 15

Ügyes
bejárónőt azonnal felveszek. Fischer, Degenfeld tér 2. 13

Falura
magános református lelkész egyedülálló, jól főzőt, a gazdálkodás minden ágát értő házvezetőnőt keres. Jelentkezés: Honvéd u. 23. 3230

Állást keresők

Intelligens
21 éves leány bármilyen könnyebb állást elvállalna üzletben vagy háztartásban, gyermekek mellé, vidékre is. Cím a kiadóban. 4656

Kiadó lakás

6 szobás
I. emeleti helyiség, központi fűtéssel, irodának május 1-re, esetleg előbbre is kiadó. Ferenc József út 34. szám. 4672

Elköltözés
miatt négy szobás modern lakás előnyös bérrel azonnal átvehető. Dr Serly Simonffy u. 11. 10

5 szobás
modern földszinti lakás 1937 május 1-re kiadó. Érdeklődni Rényi ügyvédnél, Miklós u. 4. sz. 24

Légfütéses
tágas uccai különbejáratú modernül bútorozott szoba január 15-re kiadó. Piac u. 28/b. II. 13. 4680

Központi
fűtésű uccai bútorozott szoba azonnalra kiadó. — Cím: Ujságíró Clubban, Piac 26. 4629

Havi
húsz pengőért csinosan bútorozott kis szoba kiadó a központban. Cím a kiadóban. 22

Légfütésü
útorozott szoba fwk üig b különbejáratú bútorozott szoba tizenötödikére esetleg ellátással is kiadó. — Svetits, harmadik lépcső II. 9. 6

Orvosi
rendelőnek uccai szoba várószoba használattal — központban kiadó. Érdeklődők »Kezdőt támogatok« jeligére irjanak a kiadóba. 4687

Modern
négyszobás, erkélyes, Piac uccára néző emeleti lakás teljes komforttal Hungária palotában azonnal kiadó. 3225

Uccai
különbejáratú bútorozott szoba kiadó. Kígyó u. 36. 3227

Változatlan a pápa állapota

Róma, január 2. A pápa állapotában a mai nap folyamán nem történt változás. A betegség továbbra is súlyos, de közvetlen aggodalomra most sincs még ok.

Hétfőn a Bazilikából temetik Sipőcz Jenő budapesti főpolgármestert

Budapest, jan. 2. Dr. *Sipőcz* Jenő főpolgármester újév napján délben, 58 éves korában hirtelen meghalt. Halála megdöbbentő váratlansággal hatott, bár az utóbbi időben előrehaladt érelmeszesedése képtelenné tette a munkára. Sipőcz Jenő Budapesten született 1878-ban, fia volt Sipőcz Lászlónak, a székesfővárosi árvaszék nagyhírű elnökének. Tanulmányai elvégzése után, 196-ban a székesfőváros tiszti ügyészségéhez került. 1920-ban a kormányzó a székesfőváros kormánybiztosává és helyettes polgármesterré nevezte ki. Kevés idő mulva az újonnan megalakult törvényhatósági bizottság a polgármesteri székbe ültette. Polgármesterségének ideje alatt rendbehozta a főváros zilált pénzügyi viszonyait és deficitmentes költségvetést teremtett. Kétizben választották meg polgármesterré, míg *Borvendég* Ferenc halála után főpolgármesterré lett. Munkásságának ideje alatt, különösen vezető állásban töltött 17 esztendeje alatt tiszteletet és népszerűséget vívott ki magának.

Hosszú évekkel ezelőtt kezdődött a betegsége. Egyideig nem állt be roszszabbodás az állapotában, de a mult esztendőben, hirtelen leromlott a szervezet én állandóan orvosi felügyelet alatt állott. Ujév napján még fogadott több látogatót is, akik jókívánságaikkal felkeresték. Szendy Károly polgármesterrel még meghitt hangon beszélgetett, de a polgármester távozása után alaludt és minden haláltusa nélkül meghalt.

Temetése hétfőn délelőtt 10 órakor lesz a Bazilikából. A főpolgármester halála alkalmával Darányi Kálmán miniszterelnök és a kormány tagjai, a hatóságok, intézmények táviratilag fejezték ki részvétüket Sipőcz Jenő özvegyének.

Sipőcz Jenő halálával megindultak már a kombinációk az utód kérdésében. A legnagyobb valószínűség szerint átmenetileg Szendy Károly polgármester kap megbizást a teendők végzésére és valószínűleg január végén nevezik ki az új főpolgármestert. A kombinációkban szerepel: Ripka Ferenc, Veress Imre számszéki igazgató, Lamotte Károly alpolgármester, Némethy Károly tanácsnok és Preszly Elemér főispán neve.

15 millió pengő a fedezeti hiány a Magyarországon működő biztosító társaságoknál?

A közönség szorongva várja a megnyugtató felvilágosításokat, de a BIOSz hallgat, mint a sir. A legerélyesebb intézkedésekkel kell megakadályozni a pánikhangulat kitörését.

Fájó meglepetést és kínos megdöbbenést keltett országszerte a biztosító intézetek Felügyelő Hatósága több hónapig tartó szigorú revíziójának eredménye. A katasztrófális Phönix-botrány tanulságai nyomán ugyanis a Felügyelő Hatóság dicséretreméltó erélyel irányította reflektorát a Magyarországon működő valamennyi biztosító társaság vagyoni helyzetének kikutatására s ennek során kiderült, hogy néhány kivételtől eltekintve igen jelentékeny hiányok mutatkoznak a díjtartalékok körül. Már pedig

a díjtartalék épsége végtelenül fontos a kliensek szempontjából, hiszen a Phönix összeomlását is a díjtartalék hiánya eredményezte

s láthatjuk, hogy a szerencsétlen Phönix-ügyfelek mennyire póruljártak ennek következtében.

Köztudomású, hogy különösen a jó békebeli aranykoronákban befizetett életbiztosítások szégyenteljes és nyomorék 5 százalékos valorizációja óta mennyire megrendült a bizalom a magyar publikum körében a biztosítási szakma iránt. És ezt a válságot alaposan megnövelte a Phönix-botrány, amelynél a közönség úgy látta, hogy

a Phönix konkurrensei a biztosítási szakma presztizsének megvédése helyett a legönzőbb módon járnak el és a közönség érdekeinek megvédése helyett minél több hasznot igyekeznek huzni a saját javukra a Phönix összeomlásából.

És éppen akkor, amikor a publikum egyre nagyobb ellenszenvvel és elkeseredéssel látta a biztosítási szakma körül mutatkozó kínos jelenségeket, a Felügyelő Hatóság kemény revíziója kideritette, hogy alig van olyan intézet, amelynek díjtartaléka körül minden rendben volna. Hirek szerint mintegy 15 millió pengőt tesz ki az összes belföldi intézeteknél és a külföldi biztosítók itt működő fiókjainál a fedezeti hiány. Ez olyan horribilis összeg, hogy bármennyire is remélni szeretnénk e nyomasztó probléma sima megoldását: az érdekelt publikum mégsem türheti szó nélkül, ölbetett kézzel, hogy a biztosítási szakma érdekképviselete, a BIOSz, előkelő hallgatással térjen napirendre a dolog felett. Több százezer polgárt érint ez a nagyon nehéz kérdés és az érdekelt kliensek azt hiszik, hogy ha az ő keservesen befizetett biztosítási díjuk nem Csáky-szalmája, akkor

éppen ideje lenne, hogy a BIOSz vezetői álljanak már végre a nyilvánosság elé és magyarázzák meg kétségbevonhatatlan adatokkal, hogy a Felügyelő Hatóság által feltárt bajok nem okoznak-e ujabb földrengést a magyar biztositási szakmában

s van-e félnivalója a közönségnek, avagy nincs? Mondják meg azt is, a BIOSz vezetői, hogy

a 15 millió pengő hiányból pótoltak-e már valamennyit az érintett biztosító társaságok, mennyi a még mindig fennálló hiány s a mutatkozó deficiteket miképen lehet kiegyenlíteni, vagy eltüntetni?

Arra is joggal kiváncsi a publikum, hogy

amikor nehéz milliók hiányzanak a díjtartalékokból, miként lehetséges, hogy a szóbaforgó biztosító intézetek vezetői krőzusi fizetéseket és jutalékokat kapnak s közülök számosnak az évi jövedelme meghaladja a magyar kormány elnökének a fizetést?

Lehet-e tovább is türni egy olyan rendszert, amely mellett ijesztő hiányok mutatkoznak a díjtartalékok körül, viszont ugrásszerüen gyarapodik a biztosító társaságok vezetőinek a magánvagyona? Természetesen senki sem kételkedik ezeknek az uraknak az egyéni és üzleti tisztességében, de

kétségbeejtően kirivó, hogy egyes biztosító intézetek üzleti helyzete egyáltalán nem áll párhuzamban a vezetők dotációival.

A BIOSz további némasága könnyen pánikot kelthet a biztosított közönség körében s ha ez bekövetkezik: teljes mértkben terhelni fogja a felelősség a bajokért a biztosítási szakma közismerten kétbalkezes vezetőségét.

Büzbombás szilveszteri merénylet egy budapesti kávéházban

Budapest, január 2. Szilveszter éjszakáján megdöbbentő merénylet zavarta meg Budapest egyik legnagyobb kávéházának hangulatát. Azalatt, míg a zenekar a Himnuszt játszotta és 12 órakor eloltották a lámpákat, néhány éretlen fiatalember büzbombát szórt szét a közönség között és pánikot keltett. A közben riadóautón megérkezett rendőrség igazoltatta a merénylőket, akiket a közönség dühétől alig tudtak megmenteni a rendőrök, így is az egyik merénylőt egy férfi, a másikat pedig egy magas szőke nő inzultálta. A mentőket is ki kellett hívni, mert az éretlen merényletnek több komoly áldozata is volt. Öt fiatalembert tartóztatott le a rendőrség: ifj. Hahn Henrik székesfővárosi tisztviselő, Nagy Ferenc képkeretező segéd, Baranesi András magántisztviselő, Gebauer József gazdász, Balatoni Levente. A nyomozás megállapította hogy előre megbeszélt terv szerint követték el a merényletet.

Időjóslás

Élénkebb déli, délnyugati szél, több helyen még köd. Egyes helyeken (inkább csak az északi megyékben) havazás és havaseső. A hőmérséklet a hegyeken kissé emelkedik, idelent az olvadáspont körül ingadozik.

AZ ORTE GYÜLÉSE

Az Országos Református Tanító Egyesület a napokban tartotta választmányi gyülését Budapesten a Tanítók Házában Ormós Lajos elnöklete alatt.

Dr. Baltazár Dezső püspök emlékét, ki a református tanitóságnak valóban atyai jóbarátja volt, jegyzőkönyvében örökítette meg a választmány, Makláry püspököt táviratilag üdvözölte főpásztori munkásságának meggkezdése alkalmából.

Majd a balatonalmádi üdülőház s a hajduszoboszlói gyógyház berendezési s élelmezési ügyeivel foglalkozott a gyülés. Mindkét ház felkészülve fogja várni az üdülni és gyógyulni vágyó tanitóságot.

Nagy örömmel vette tudomásul a választmány, hogy az elnökség megvette Debrecenben a Bethlen u. 14. sz. házat székház céljaira. Hálás köszönetét tejezte ki a választmány Uray Gyula derecskei nyug. igazgatónak, ki nagyszerü lelkiségével és a Fonciere Biztosító Intézetnek, amely anyagi segítségével lehetővé tette a székház létesitését.

Molnár János debreceni református igazgatót az egyesület ügyvezető elnökévé, dr. Nagy Lajos karcagi ref. igtanítót alelnöké, dr. Ormós Pál debreceni ref. tanítót jegyzővé választották.

Végül Nagy József főtitkár számolt be azokról a mozgalmakról, melyek az elnökséget az utóbbi 6 hónap alatt foglalkoztatták.

A folyó évi közgyülés helyéül Debrecent jelölte ki a választmány.

KÖZGAZDASÁG

TARTOTT A BUZA ÉS A ROZS

Határidőpiac.

Rozs márciusra: 18.02, 18.06, 17.90, zárlat 18.05—18.06.

Tengeri márciusra: 13.38, 13.31, 13.4, zárlat 13.46—13.47.

Készárupiac.

Búza: tiszavidéki 77 kg-os 19.75—20.10, 78 kg-os 19.95—20.25, 79 kg-os 20.20—20.45, 80 kg-os 20.35—20.60, felsőtiszai 77 kg-os 19.70—20.00, 78 kg-os 19.9—2.15, 79 kg-os 20.15—20.35, 80 kg-os 20.30—20.55.

Rozs: pestvidéki 17.20—17.30, más származású 17.25—17.40.

Takarmányárpa: elsőrendű 14.60—14.85, középminőségü 14.25—14.40.

Sörárpa: kiváló 20.00—21.50, prima 17.50—19.00, sörárpa 16.50—17.50.

Tengeri: tiszántúli új 11.10—11.30, egyéb áll. új 11.05—11.25.

Őrlemények: korpa 10.20—10.40, 8-as liszt 13.25—13.50.

Bza: 150 mm hajduszoboszlói 80-as 20.55, 450 mm hajdui 80-as 20.55, 300 mm tiszavidéki 80-as 20.50, 150 mm tiszavidéki 80-as 20.42 budapesti paritásban.

Rozs: 300 mm nyiri 17.25, 150 mm nyiri 17.30 budapesti paritásban, tengeri: 150 mm kabai 11.25.

PIACI ÁRAK

Élőbaromfiárak: Pulyka, kövér kg 1.20—1.30, liba, sovány drb 5.50—7.50, kövér 1.20—1.30, kacsa, sovány drb 2.50—3.10, kövér kg 1.25—1.35, kappan 1.10—1.15, tyuk, párja 4.50—5.80, jérce 3.60—4.20, csirke sütnivaló 2.10—3.20, ránfanivaló 1.60—2.00, tojás —.06—.07.

Gyümölcspiaci árak: Nemes alma kg 0.48—0.95, közönséges 0.30—0.50, dió 0.62—0.70, citrom drb 0.06—0.10, narancs 0.08—0.12.

Konyhakerti vetemények árai: Vereshagyma kg 0.08—0.10, fokhagyma 0.70—0.90, burgonya rózsa 0.08—0.09, vegyes 0.04—0.06, fejeskáposzta drb 0.04—0.10, kélkáposzta 0.02—0.04, savanyúkáposzta 0.16—0.18, karfiol drb 0.15—.4, karalábé 0.01—0.03, perezselyen, sárgarépa csomója 0.04—0.05, bab száraz kg 0.26—0.30, borsó, szemes kg 0.42—0.46, retek drb 0.02—0.03, spenót csomója 0.05—0.08, zöldhagyma 0.04—0.06, gomba kg 0.60—0.80, zeller 0.01—0.03.

Kenyérárak: Fehér kg —.36, félbarna —.32, barna —.28, rozs —.24, Péksütemény drb —.5.

Pesti lisztárak: Búzaliszt 0-ás, 0-ás —.34, 2-ős —.32, 4-es —.30, búzadara —.4, rozsliszt —.24, korpa —.24, korpa —.12.

TERMÉNY ÉS TAKARMÁNY-PIACI ÁRAK

Búza 17.60—18.00, rozs 15.00—15.50, árpa 14.20—14.50, tengeri 9.20—10.00, zab 14.50—15.00, lucerna 4.60—6.50, széna 3.20—4.50, szalma 1.30—1.4, répa cukor 1.30—1.40, takarmány répa 0.90—1.10.

BE KELL JELENTENI AZ EBEKET

HIRDETMÉNY

Az ebtartási szabályrendelet 6. §-ára utalással felhívja a városi adóhivatal az ebtulajdonosokat, illetve ebbirtokosokat, hogy a tulajdonjogukban, illetve birtokukban lévő ebeket *1937 évi jan. 31-ig* bejelenteni, az ebbárcát kiváltani és az ebadót befizetni el nem mulasszák. Figyelmezteti a városi adóhivatal az ebtulajdonosokat, illetve ebbirtokosokat arra, hogy a bejelentés és az ebbárca kiváltásanak elmulasztása kihágást képez, az ebadó be nem fizetése pedig a kivetett ebadónak végrehajtás útján való beszedését, behatjhatatlanság esetén az eb kiirtását vonja maga után. A bejelentés naponként a hivatalos órák alatt 8—12 óráig a városi adóhivatal 5., 12., 13., 15. és 16. sz. szobáiban lévő könyvviteli osztály veszi tudomásul és ez alkalommal a fizetendő ebadóról nyugtát állót ki. Az ebtartási szabályrendelet szerint az ebadó díjtétele: 1. pásztoreb után 1.— pengő. Pásztoreb kizárólag csak állatok őrzése céljából tartható eb. 2. A házőrző eb után 2.— pengő. Házőrző ebnek csak alkatánál fogva erre alkalmas és tényleg erre a célra tartott ez tekinthető és csak az I. építési övezeten kívül fekvő területeken. A város belterületén tartott házőrző ebek, — minthogy ott a közbiztonságról a m. kir. államrendőrség gondoskodik — kedvtelésből tartott ebnek tekintendők. 3. patkányfogó eb után 5.— pengő. Patkányfogó az az eb, amely *fajtájánál fogva erre a célra alkalmas és azt tényleg patkányfogás céljára is használják*. Háztulajdonosoktól — amenyiben a tulajdonukban levő ebek ilyenekül (foxi, ratter, daxli, tacskó) irattak össze — hatósági állatorvosi igazolás megkívánása mellőzendő, ellenben minden más egyén (lakó) a birtokában levő s patkányfogónak be jelenteni szándékolt ebet hatósági állatorvossal tartozik megvizsgáltatni s bizonyítvánnyal igazolni, hogy a kérdéses eb katkányfogó és tényleg patkányfogás céljára tartja. 4. magyar fajtájú komondor, kuvasz, puli, pumi, sárga magyar vizsla a város belterületén 5.— pengő. Magyar fajtájú (komondor, kuvasz, puli, pumi és sárga magyar vizsla) ebnek csak az tekinthető, amely a „Magyar ebtörzskönyv"-be be van törzskönyvezve, vagy ennek hiányában az eb birtokosa ebének magyar fajtáját hatósági állatorvosi bizonyítvánnyal igazolja. A sárga magyar vizsla, ha vadászati célra szolgál is, az 5.— pengős díjtétel alá esik. 5. vadászeb után 7.— pengő. Vadászeb az, amely vadászjegygyel bíró személy tulajdonában van és amelyet tényleg vadászat céljára használnak. Bejelentés alkalmával a vadászjegy felmutatandó s annak száma a főkönyvbe feljegyzendő. 6. kedvtelésből tartott, valamint farkas kutya és ennek különféle kereszteződései, valamint korcs fajtái után úgy a bel- mint a külterületen 28.— pengő. Kedvtelésből tartott eb az, amely fenti pontok alá nem tartozik, valamint a német juhász — úgynevezett farkas kutya — és annak különféle kereszteződései, valamint korcs fajtái úgy a város belső, mint külső területén bármilyen célból tartatnak is. A honvédség, csendőrség és rendőrség rendszeresített állatállományába tartozó német juhász — úgynevezett farkas kutya — és annak különféle kereszteződései, illetve korcs fajtái után pásztoreb díjtétele fizetendő. Olyan esetekben, amikor az összeírás, bejelentés, vagy adófizetés alkalmával kétség merül fel az eb fajára, vagy rendeltetésére vonatkozóan és emiatt nem állapítható meg az adó díjtétele, — eb birtokosa hatósági orvosi bizonyítvánnyal tartozik igazolni az eb faját és rendeltetését. Az egynél nagyobb számban tartott minden eb után — kivéve a házőrző ebeket — a fenti osztályozásnak megfelelő adótételek kétszerese fizetendő olyan módon, hogy a kétszeres adótétel minden esetben a magasabb adótétel alá eső ebre szabandó ki. Ha az eb birtokosa nem személyesen, hanem megbízottja által eszközli a bejelentést, minden egyes esetben meghatalmazást tartozik a megbízottjának adni. Állatok őrzésére tartott ebek tulajdonosait figyelmezteti a városi adóhivatal, hogy ezen ebeket február havában kötelesek veszettség ellen beoltatni.

Városi Adóhivatal.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A »DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG«-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL ESZKÖZLI VÁSÁRLÁSAIT

Debrecen sz. kir. város Polgármesteréről.

52217—1936 VI. szám.

HIRDETMÉNY

A m. kir. Belügyminiszter Ur 122.700—1935. B. M. számú rendelete értelmében az 1919. évben született magyar állampolgárok (férfi és nő) 19. életévükbe való belépését 1937. évi január hó 31-ig — külön bejelentő lapon — bejelenteni kötelesek. Tekintet nélkül arra, hogy másik bejelentő lapon azaz szüleiknek, vagy hozzátartozóiknak bejelentő lapján már eddig is be voltak jelentve.

A bejelentést a m. kir. rendőrség debreceni kapitánysága bejelentőhivatalánál (Kossuth ucca 20. sz. II. lépcső I. emelet, 57. sz. szoba) az erre szolgáló bejelentőlapon kell megejteni.

A bejelentő lapokon az összes adatokat pontosan és a valóságnak megfelelően kell feltüntetni. A bejelentett adatok valódiságáról a bejelentésre kötelezett, a bejelentés megtörténtéért a bejelentésre kötelezettel együtt a szülő, a gondozó, szállásadó (családfő) is felelős.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy aki a bejelentést elmulasztja, kihágást követ el és azt a 122700—1935. B. M. számú rendelet 10. §-a értelmében kell büntetni.

Debrecen, 1936 december hó 29-én.

Polgármester.

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szóig két napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKÖZNAP 40 FILLÉR, VASÁRNAP 60 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak duplán számítanak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágosítással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József-út 49. szám. Telefon: 32-12

Levelezés

Szórakozzunk a Bagolyvárban, Hid u. 14.

Családás sohasem éri ha náluk vásárol.
HAVAS
Harisnyaház
Bacsos u. 1.

Mária.
Még egy napnak kell eltelni, amig láthatlak. Egy évnek. 28

Női kabátot
is vehet nagyon olcsón Weisz Sándor férfiruha áruházában, Csapó u. 10. 4911

Katonatisztek, altisztek, katonai hivatalok, »Unió«-tagok elsőrendű **tűzifát, szenet, kokszot, brikettet** téli beszerzésre is **havi részletfizetésre készpénzáron kapnak.** 100 kg-ot már házhoz szállítva — **»Margit« tűzifa- és szénkereskedelmi vállalatnál, a Margit** fürdő mellett. Telefon: 10—24

Betöltendő állás

Fiatal
bejárónőt délelőttre felveszek, Erzsébet u. 4. 18

Ügyes
fodrásznőt, aki mindenhez ért, jó fizetéssel keres Pásztor József, Mezőkövesd. 4645

Bejáró
parketthez értő mindenes takarítónő azonnal felvétetik Piac u. 73. Rácz. 3

Mindenes
bejárónő felvétetik. — József kir. herceg ucca 6. I. emelet. dr Eisler. 8

Jócsaládból
való nem iskolaköteles leány könnyű munkára felvétetik. Goldstein Dégenfeld tér 3. 7

Egy
mindenes kocsist felveszek Beyyegelő 57. Acsádi út. Jegenyefás tanya. 3202

Bejárónő
kerestetik, Rákosi Jenő u. 8. I. em. 2-ik ajtó, reggel 7—10-ig jelentkezni. 3204

Érettségizett
fiatal tisztviselő vagy tisztviselőnő irásbeli ajánlatát, fizetési igénnyel. — »Nagykereskedés« jeligére kiadóba. 1

Lapterjesztésben
jártas keresztyén ügynököt napidij és jutalékkal keresünk. Címet a kiadóhivatalba kérünk. 5

Jó megjelenésű
fiatal gépírónőt keresek. »Intelligens« jeligére a kiadóba kérek ajánlatot. 2

Szakképzett,
minden információt kibíró biztosítási titkár felvétetik, szép fizetéssel és napidíjjal, szervezőnek. Jelentkezés: az Ankernél, Piac u. 72. szám alatt, vagy telefonon 22—29. számon. 17

Tanulólányokat
rövid tanulási időre is felvesz Szoboszlay Margit női divatterme, Piac 59., II. l. I. emelet. 3226

Délelőttre
keresek jobb lányt házimunkára. Batthyány ucca 16. 189

Szerény
igényű jobb nő, ki főzésben is jártas, családtagnak felvétetik. Kovács Zoltán, Hajdúszoboszló. 3233

Óvadékkal
portás Frohner-szállodában felvétetik.

Bejárónő
azonnal felvétetik. Vörösmarty u. 11. Deáknál. 3209

Egy
rendes szerény bennlakó mindenesleányt azonnal felveszek. Csapó 60. 3122

Üzletszerzőket
(nőket is) kitűnő referenciákkal és összeköttetésekkel felveszünk. Azonnali kereset biztosítva. Anker, Piac u. 72., I. em. 16

Nyugdíjas
főtisztviselőt felveszünk üzleti reprezentánsnak. — Érdeklődés: Anker, Piac u. 72. sz. I. em. 15

Ügyes
bejárónőt azonnal felveszek. Fischer, Degenfeld tér 2. 13

Falura
magános református lelkész egyedülálló, jól főzőt, a gazdálkodás minden ágát értő házvezetőnőt keres. Jelentkezés: Honvéd u. 23. 3230

Állást keresők

Intelligens
21 éves leány bármilyen könnyebb állást elvállalna üzletben vagy háztartásban, gyermekek mellé, vidékre is. Cím a kiadóban. 4656

Kiadó lakás

6 szobás
I. emeleti helyiség, központi fűtéssel, irodának május 1-re, esetleg előbbre is kiadó. Ferenc József út 34. szám. 4672

Elköltözés
miatt négy szobás modern lakás előnyös bérrel azonnal átvehető. Dr Serly Simonffy u. 11. 10

5 szobás
modern földszinti lakás 1937 május 1-re kiadó. Érdeklődni Rényi ügyvédnél, Miklós u. 4. sz. 24

Légfűtéses
tágas uccai különbejáratú modernül bútorozott szoba január 15-re kiadó. Piac u. 28/b. II. 13. 4680

Központi
fűtésű uccai bútorozott szoba azonnalra kiadó. — Cím: Ujságíró Clubban, Piac 26. 4629

Havi
húsz pengőért csinosan bútorozott kis szoba kiadó a központban. Cím a kiadóban. 22

Légfűtésű
bútorozott szoba fwk üig b különbejáratú bútorozott szoba tizenötödikére esetleg ellátással is kiadó. — Svetits, harmadik lépcső II. 9. 6

Orvosi
rendelőnek uccai szoba várószoba használattal — központban kiadó. Érdeklődők »Kezdőt támogatok« jeligére írjanak a kiadóba. 4687

Modern
négyszobás, erkélyes, Piac uccára néző emeleti lakás teljes komforttal Hungária palotában azonnal kiadó. 3225

Uccai
különbejáratú bútorozott szoba kiadó. Kígyó u. 36. 3227

Változatlan a pápa állapota

Róma, január 2. A pápa állapotában a mai nap folyamán nem történt változás. A betegség továbbra is súlyos, de közvetlen aggodalomra most sincs még ok.

Héttőn a Bazilikából temetik Sipőcz Jenő budapesti főpolgármestert

Budapest, jan. 2. Dr *Sipőcz* Jenő főpolgármester újév napján délben, 58 éves korában hirtelen meghalt. Halála megdöbbentő váratlansággal hatott, bár az utóbbi időben előrehaladt érelmeszesedése képtelenné tette a munkára. Sipőcz Jenő Budapesten született 1878-ban, fia volt Sipőcz Lászlónak, a székesfővárosi árvaszék nagyhírű elnökének. Tanulmányai elvégzése után, 196-ban a székesfőváros tiszti ügyészségéhez került. 1920-ban a kormányzó a székesfőváros kormánybiztosává és helyettes polgármesterré nevezte ki. Kevés idő mulva az újonnan megalakult törvényhatósági bizottság a polgármesteri székbe ültette. Polgármesterségének ideje alatt rendbehozta a főváros zilált pénzügyi viszonyait és deficitmentes költségvetést teremtett. Ké izben választották meg polgármesterré, míg *Borvendég* Ferenc halála után főpolgármesterré lett. Munkásságának ideje alatt, különösen vezető állásban töltött 17 esztendeje alatt tiszteletet és népszerűséget vívott ki magának.

Hosszú évekkel ezelőtt kezdődött a betegsége. Egyideig nem állt be roszszabbodás az állapotában, de a mult esztendőben, hirtelen leromlott a szervezet én állandóan orvosi felügyelet alatt állott. Újév napján még fogadott több látogatót is, akik jókívánságaikkal felkeresték. Szendy Károly polgármesterrel még meghitt hangon beszélgetett, de a polgármester távozása után aláludt és minden haláltusa nélkül meghalt.

Temetése hétfőn délelőtt 10 órakor lesz a Bazilikából. A főpolgármester halála alkalmával Darányi Kálmán miniszterelnök és a kormány tagjai, a hatóságok, intézmények táviratilag fejezték ki részvétüket Sipőcz Jenő özvegyének.

Sipőcz Jenő halálával megindultak már a kombinációk az utód kérdésében. A legnagyobb valószínűség szerint átmenetileg Szendy Károly polgármester kap megbizást a teendők végzésére és valószónűleg január végén nevezik ki az új főpolgármestert. A kombinációkban szerepel: Ripka Ferenc, Veress Imre számszéki igazgató, Lamotte Károly alpolgármester, Némethy Károly tanácsnok és Preszly Elemér főispán neve.

15 millió pengő a fedezeti hiány a Magyarországon működő biztosító társaságoknál?

A közönség szorongva várja a megnyugtató felvilágosításokat, de a BIOSz hallgat, mint a sir. A legerélyesebb intézkedésekkel kell megakadályozni a pánikhangulat kitörését.

Fájó meglepetést és kínos megdöbbenést keltett országszerte a biztosító intézetek Felügyelő Hatósága több hónapig tartó szigorú revíziójának eredménye. A katasztrófális Phönix-botrány tanulságai nyomán ugyanis a Felügyelő Hatóság dicséretreméltó erélyel irányította reflektorát a Magyarországon működő valamennyi biztosító társaság vagyoni helyzetének kikutatására s ennek során kiderült, hogy néhány kivételtől eltekintve igen jelentékeny hiányok mutatkoznak a díjtartalékok körül. Már pedig

a díjtartalék épsége végtelenül fontos a kliensek szempontjából, hiszen a Phönix összeomlását is a díjtartalék hiánya eredményezte

s láthatjuk, hogy a szerencsétlen Phönix-ügyfelek mennyire póruljártak ennek következtében.

Köztudomású, hogy különösen a jó békebeli aranykoronákban befizetett életbiztosítások szégyenteljes és nyomorék 5 százalékos valorizációja óta mennyire megrendült a bizalom a magyar publikum körében a biztosítási szakma iránt. És ezt a válságot alaposan megnövelte a Phönix-botrány, amelynél a közönség úgy látta, hogy

a Phönix konkurrensei a biztosítási szakma presztizsének megvédése helyett a legönzőbb módon járnak el és a közönség érdekeinek megvédése helyett minél több hasznot igyekeznek huzni a saját javukra a Phönix összeomlásából.

És éppen akkor, amikor a publikum egyre nagyobb ellenszenvvel és elkeseredéssel látta a biztosítási szakma körül mutatkozó kínos jelenségeket, a Felügyelő Hatóság kemény revíziója kideritette, hogy alig van olyan intézet, amelynek díjtartaléka körül minden rendben volna. Hirek szerint mintegy 15 millió pengőt tesz ki az összes belföldi intézeteknél és a külföldi biztosítók itt működő fiókjainál a fedezeti hiány. Ez olyan horribilis összeg, hogy bármennyire is remélni szeretnénk e nyomasztó probléma sima megoldását: az érdekelt publikum mégsem türheti szó nélkül, ölbetett kézzel, hogy a biztosítási szakma érdekképviselete, a BIOSz, előkelő hallgatással térjen napirendre a dolog felett. Több százezer polgárt érint ez a nagyon nehéz kérdés és az érdekelt kliensek azt hiszik, hogy ha az ő keservesen befizetett biztosítási díjuk nem Csáky-szalmája, akkor

éppen ideje lenne, hogy a BIOSz vezetői álljanak már végre a nyilvánosság elé és magyarázzák meg kétségbevonhatatlan adatokkal, hogy a Felügyelő Hatóság által feltárt bajok nem okoznak-e ujabb földrengést a magyar biztositási szakmában

s van-e félnivalója a közönségnek, avagy nincs? Mondják meg azt is, a BIOSz vezetői, hogy

a 15 millió pengő hiányból pótoltak-e már valamennyit az érintett biztosító társaságok, mennyi a még mindig fennálló hiány s a mutatkozó deficiteket miképen lehet kiegyenlíteni, vagy eltüntetni?

Arra is joggal kiváncsi a publikum, hogy

amikor nehéz milliók hiányzanak a díjtartalékokból, miként lehetséges hogy a szóbarforgó biztosító intézetek vezetői krőzusi fizetéseket és jutalékokat kapnak s közülök számosnak az évi jövedelme meghaladja a magyar kormány elnökének a fizetést?

Lehet-e tovább is türni egy olyan rendszert, amely mellett ijesztő hiányok mutatkoznak a díjtartalékok körül, viszont ugrásszerüen gyarapodik a biztosító társaságok vezetőinek a magánvagyona? Természetesen senki sem kételkedik ezeknek az uraknak az egyéni és üzleti tisztességében, de

kétségbeejtően kirivó, hogy egyes biztosító intézetek üzleti helyzete egyáltalán nem áll párhuzamban a vezetők dotációival.

A BIOSz további némasága könnyen pánikot kelthet a biztosított közönség körében s ha ez bekövetkezik: teljes mértkben terhelni fogja a felelősség a bajokért a biztosítási szakma közismerten kétbalkezes vezetőségét.

Büzbombás szilveszteri merénylet egy budapesti kávéházban

Budapest, január 2. Szilveszter éjszakáján megdöbbentő merénylet zavarta meg Budapest egyik legnagyobb kávéházának hangulatát. Azalatt, míg a zenekar a Himnuszt játszotta és 12 órakor eloltották a lámpákat, néhány éretlen fiatalember büzbombát szórt szét a közönség között és pánikot keltett. A közben riadóautón megérkezett rendőrség igazoltatta a merénylőket, akiket a közönség dühétől alig tudtak megmenteni a rendőrök, így is az egyik merénylőt egy férfi, a másikat pedig egy magas szőke nő inzultálta. A mentőket is ki kellett hívni, mert az éretlen merényletnek több komoly áldozata is volt. Öt fiatalembert tartóztatott le a rendőrség: ifj. Hahn Henrik székesfővárosi tisztviselő, Nagy Ferenc képkeretező segéd, Baranesi András magántisztviselő, Gebauer József gazdász, Balatoni Levente. A nyomozás megállapította hogy előre megbeszélt terv szerint követték el a merényletet.

Időjóslás

Élénkebb déli, délnyugati szél, több helyen még köd. Egyes helyeken (inkább csak az északi megyékben) havazás és havaseső. A hőmérséklet a hegyeken kissé emelkedik, idelent az olvadáspont körül ingadózik.

AZ ORTE GYÜLÉSE

Az Országos Református Tanító Egyesület a napokban tartotta választmányi gyűlését Budapesten a Tanítók Házában Ormós Lajos elnöklete alatt.

Dr. Baltazár Dezső püspök emlékét, ki a református tanítóságnak valóban atyai jóbarátja volt, jegyzőkönyvében örökítette meg a választmány, Makláry püspököt táviratilag üdvözölte főpásztori munkásságának meggkezdése alkalmából.

Majd a balatonalmádi üdülőház s a hajduszoboszlói gyógyház berendezési s élelmezési ügyeivel foglalkozott a gyűlés. Mindkét ház felkészülve fogja várni az üdülni és gyógyulni vágyó tanítóságot.

Nagy örömmel vette tudomásul a választmány, hogy az elnökség megvette Debrecenben a Bethlen u. 14. sz. házat székház céljaira. Hálás köszönetét tejezte ki a választmány Uray Gyula derecskei nyug. igazgatónak, ki nagyszerű lelkiségével és a Fonciere Biztosító Intézetnek, amely anyagi segítségével lehetővé tette a székház létesítését.

Molnár János debreceni református igazgatót az egyesület ügyvezető elnökévé, dr. Nagy Lajos karcagi ref. igtanítót alelnökké, dr. Ormós Pál debreceni ref. tanítót jegyzővé választották.

Végül Nagy József főtitkár számolt be azokról a mozgalmakról, melyek az elnökséget az utóbbi 6 hónap alatt foglalkoztatták.

A folyó évi közgyülés helyéül Debrecent jelölte ki a választmány.

KÖZGAZDASÁG

TARTOTT A BUZA ÉS A ROZS

Határidőpiac.

Rozs márciusra: 18.02, 18.06, 17.90, zárlat 18.05—18.06.

Tengeri márciusra: 13.38, 13.31, 13.4, zárlat 13.46—13.47.

Készárupiac.

Búza: tiszavidéki 77 kg-os 19.75—20.10, 78 kg-os 19.95—20.25, 79 kg-os 20.20—20.45, 80 kg-os 20.35—20.60, felsőtiszai 77 kg-os 19.70—20.00, 78 kg-os 19.9—2.15, 79 kg-os 20.15—20.35, 80 kg-os 20.30—20.55.

Rozs: pestvidéki 17.20—17.30, más származású 17.25—17.40.

Takarmányárpa: elsőrendű 14.60—14.85, középminőségű 14.25—14.40.

Sörárpa: kiváló 20.00—21.50, prima 17.50—19.00, sörárpa 16.50—17.50.

Tengeri: tiszántúli új 11.10—11.30, egyéb áll. új 11.05—11.25.

Őrlemények: korpa 10.20—10.40, 8-as liszt 13.25—13.50.

Bza: 150 mm-hajduszoboszlói 80-as 20.55, 450 mm hajdui 80-as 20.55, 300 mm tiszavidéki 80-as 20.50, 150 mm tiszavidéki 80-as 20.42 budapesti paritásban.

Rozs: 300 mm nyiri 17.25, 150 mm nyiri 17.30 budapesti paritásban, tengeri: 150 mm kabai 11.25.

PIACI ÁRAK

Előbarnfárak: Pulyka, kövér kg 1.20—1.30, liba, sovány drb 5.50—7.50, kövér 1.20—1.30, kacsa, sovány drb 2.50—3.10, kövér kg 1.25—1.35, kappan 1.10—1.15, tyuk, párja 4.50—5.80, jérce 3.60—4.20, csirke sütnivaló 2.10—3.20, rántanivaló 1.60—2.00, tojás —.06—.07.

Gyümölcspiaci árak: Nemes alma kg 0.48—0.95, közönséges 0.30—0.50, dió 0.62—0.70, citrom drb 0.06—0.10, narancs 0.08—0.12.

Konyhakerti vetemények árai: Vereshagyma kg 0.08—0.10, fokhagyma 0.70—0.90, burgonya rózsa 0.08—0.09, vegyes 0.04—0.06, fejeskáposzta drb 0.04—0.10, kélkáposzta 0.02—0.04, savanyúkáposzta 0.16—0.18, karfiol drb 0.15—.4, karalábé 0.01—0.03, perezselyen, sárgarépa csomója 0.04—0.05, bab száraz kg 0.26—0.30, borsó, szemes kg 0.42—0.46, retek drb 0.02—0.03, spenót csomója 0.05—0.08, zöldhagyma 0.04—0.06, gomba kg 0.60—0.80, zeller 0.01—0.03.

Kenyérárak: Fehér kg —.36, félbarna —.32, barna —.28, rozs —.24, Péksütemény drb —.5.

Prici pisztarák: Búzaliszt 0-ás, 0-ás —.34, 2-ős —.32, 4-es —.30, búzadara —.4, rozsliszt —.24, korpa —.24, korpa —.12.

TERMÉNY ÉS TAKARMÁNY-PIACI ÁRAK

Búza 17.60—18.00, rozs 15.00—15.50, árpa 14.20—14.50, tengeri 9.20—10.00, zab 14.50—15.00, lucerna 4.60—6.50, széna 3.20—4.50, szalma 1.30—1.4, répa cukor 1.30—1.40, takarmány répa 0.90—1.10.

BE KELL JELENTENI AZ EBEKET

HIRDETMÉNY

Az ebtartási szabályrendelet 6. §-ára utalással felhívja a városi adóhivatal az ebtulajdonosokat, illetve ebbirtokosokat, hogy a tulajdonjogukban, illetve birtokukban lévő ebeket *1937 évi jan. 31-ig* bejelenteni, az ebbárcát kiváltani és az ebadót befizetni el nem mulasszák. Figyelmezteti a városi adóhivatal az ebtulajdonosokat, illetve ebbirtokosokat arra, hogy a bejelentés és az ebbárca kiváltásának elmulasztása kihágást képez, az ebadó be nem fizetése pedig a kivetett ebadónak végrehajtás útján való beszedését, behatjhatatlanság esetén az eb kiirtását vonja maga után. A bejelentés naponként a hivatalos órák alatt 8—12 óráig a városi adóhivatal 5., 12., 13., 15. és 16. sz. szobáiban lévő könyvviteli osztály veszi tudomásul és ez alkalommal a fizetendő ebadóról nyugtát állót ki. Az ebtartási szabályrendelet szerint az ebadó díjtétele: 1. pásztoreb után 1.— pengő. Pásztoreb kizárólag csak állatok őrzése céljából tartható eb. 2. A házőrző eb után 2.— pengő. Házőrző ebnek csak alkatánál fogva erre alkalmas és tényleg erre a célra tartott ez tekinthető és csak az I. építési övezeten kívül fekvő területeken. A város belterületén tartott házőrző ebek, — minthogy ott a közbiztonságról a m. kir. államrendőrség gondoskodik — kedvtelésből tartott ebnek tekintendők. 3. patkányfogó eb után 5.— pengő. Patkányfogó az az eb, amely *fajtájánál fogva erre a célra alkalmas és azt tényleg patkányfogás céljára is használják.* Háztulajdonosoktól — amenyiben a tulajdonukban levő ebek ilyenekül (foxi, ratter, daxli, tacskó) irattak össze — hatósági állatorvosi igazolás megkívánása mellőzendő, ellenben minden más egyén (lakó) a birtokában levő s patkányfogónak bejelenteni szándékolt ebet hatósági állatorvossal tartozik megvizsgáltatni s bizonyítvánnyal igazolni, hogy a kérdéses eb katkányfogó és tényleg patkányfogás céljára tartja. 4. magyar fajtájú komondor, kuvasz, puli, pumi, sárga magyar vizsla a város belterületén 5.— pengő. Magyar fajtájú (komondor, kuvasz, puli, pumi és sárga magyar vizsla) ebnek csak az tekinthető, amely a „Magyar ebtörzskönyv"-be be van törzskönyvezve, vagy ennek hiányában az eb birtokosa ebének magyar fajtáját hatósági állatorvosi bizonyítvánnyal igazolja. A sárga magyar vizsla, ha vadászati célra szolgál is, az 5.— pengős díjtétel alá esik. 5. vadászeb után 7.— pengő. Vadászeb az, amely vadászjegygyel bíró személy tulajdonában van és amelyet tényleg vadászat céljára használnak. Bejelentés alkalmával a vadászjegy felmutatandó s annak száma a főkönyvbe feljegyzendő. 6. kedvtelésből tartott, valamint farkas kutya és ennek különféle kereszteződései, valamint korcs fajtái után úgy a bel- mint a külterületen 28.— pengő. Kedvtelésből tartott eb az, amely fenti pontok alá nem tartozik, valamint a német juhász — úgynevezett farkas kutya — és annak különféle kereszteződései, valamint korcs fajtái úgy a város belső, mint külső területén bármilyen célból tartatnak is. A honvédség, csendőrség és rendőrség rendszeresített állatállományába tartozó német juhász — úgynevezett farkas kutya — és annak különféle kereszteződései, illetve korcs fajtái után pásztoreb díjtétele fizetendő. Olyan esetekben, amikor az összeírás, bejelentés, vagy adófizetés alkalmával kétség merül fel az eb fajára, vagy rendeltetésére vonatkozóan és emiatt nem állapítható meg az adó díjtétele, — eb birtokosa hatósági orvosi bizonyítvánnyal tartozik igazolni az eb faját és rendeltetését. Az egynél nagyobb számban tartott minden eb után — kivéve a házőrző ebeket — a fenti osztályozásnak megfelelő adótételek kétszerese fizetendő olyan módon, hogy a kétszeres adótétel minden esetben a magasabb adótétel alá eső ebre szabandó ki. Ha az eb birtokosa nem személyesen, hanem megbízottja által eszközli a bejelentést, minden egyes esetben meghatalmazást tartozik a megbízottjának adni. Állatok őrzésére tartott ebek tulajdonosait figyelmezteti a városi adóhivatal, hogy ezen ebeket február havában kötelesek veszettség ellen beoltatni.

Városi Adóhivatal.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A »DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG«-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL ESZKÖZLI VÁSÁRLÁSAIT

Debrecen sz. kir. város Polgármestere tétől.

52217—1936 VI. szám.

HIRDETMÉNY

A m. kir. Belügyminiszter Ur 122.700—1935. B. M. számú rendelete értelmében az 1919. évben született magyar állampolgárok (férfi és nő) 19-ik életévükbe való belépését 1937. évi január hó 31-ig — külön bejelentő lapon — bejelenteni kötelesek. Tekintet nélkül arra, hogy másik bejelentő lapon azaz szüleiknek, vagy hozzátartozóiknak bejelentő lapján már eddig is be voltak jelentve.

A bejelentést a m. kir. rendőrség debreceni kapitánysága bejelentőhivatalánál (Kossuth ucca 20. sz. II. lépcső I. emelet, 57. sz. szoba) az erre szolgáló bejelentőlapon kell megejteni.

A bejelentő lapokon az összes adatokat pontosan és a valóságnak megfelelően kell feltüntetni. A bejelentett adatok valódiságáról a bejelentésre kötelezett, a bejelentés megtörténtéért a bejelentésre kötelezettel együtt a szülő, a gondozó, szállásadó (családfő) is felelős.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy aki a bejelentést elmulasztja, kihágást követ el és azt a 122700—1935. B. M. számú rendelet 10. §-a értelmében kell büntetni.

Debrecen, 1936 december hó 29-én.

Polgármester.

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szóig két napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKÖZNAP 40 FILLÉR, VASÁRNAP 60 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak duplán számítanak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágosítással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József-út 49. szám. Telefon: 32-12

Levelezés

Szórakozzunk a Bagolyvárban, Hid u. 14.

Családás sohasem éri ha náunk vásárol.
HAVAS
Harisnyaház
Bátonyos u. 1.

Mária.
Még egy napnak kell eltelni, amig láthatlak. Egy évnek. 28

Női kabátot
is vehet nagyon olcsón Weisz Sándor férfiruha áruházában, Csapó u. 10. 4911

Katonatisztek, altisztek, katonai hivatalok, »Unió«-tagok elsőrendű tűzifát, szenet, kokszot brikettet téli beszerzésre is havi részletfizetésre készpénzáron kapnak, 100 kg-ot már házhoz szállítva — »Margit« tűzifa- és szénkereskedelmi vállalatnál, a Margit fürdő mellett. Telefon: 10—24

Betöltendő állás

Fiatal
bejárónőt délelőttre felveszek. Erzsébet u. 4. 18

Ügyes
fodrásznőt, aki mindenhez ért, jó fizetéssel keres Pásztor József, Mezőkövesd. 4645

Bejáró
parketthez értő mindenes takarítónő azonnal felvétetik Piac u. 73. Rácz. 3

Mindenes
bejárónő felvétetik. — József kir. herceg ucca 6. I. emelet. dr Eisler. 8

Jócsaládból
való nem iskolaköteles leány könnyű munkára felvétetik. Goldstein Dégenfeld tér 3. 7

Egy
mindenes kocsist felveszek Bevyegelő 57. Acsádi út. Jegenyefás tanya. 3202

Bejárónő
kerestetik, Rákosi Jenő u. 8. I. em. 2-ik ajtó, reggel 7—10-ig jelentkezni. 3204

Érettségizett
fiatal tisztviselő vagy tisztviselőnő irásbeli ajánlatát, fizetési igénnyel. — »Nagykereskedés« jeligére kiadóba. 1

Lapterjesztésben
jártas keresztyén ügynököt napidij és jutalékkal keresünk. Címet a kiadóhivatalba kérünk. 5

Jó megjelenésű
fiatal gépirónőt keresek. »Intelligens« jeligére a kiadóba kérek ajánlatot. 2

Szakképzett,
minden információt kibíró biztosítási titkár felvétetik, szép fizetéssel és napidíjjal, szervezőnek. Jelentkezés: az Ankernél, Piac u. 72. szám alatt, vagy telefonon 22—29. számon. 17

Tanulólányokat
rövid tanulási időre is felvesz Szoboszlay Margit női divatterme, Piac 59., II. l. I. emelet. 3226

Délelőttre
keresek jobb lányt házimunkára. Batthyány ucca 16. 189

Szerény
igényű jobb nő, ki főzésben is jártas, családtagnak felvétetik. Kovács Zoltán, Hajdúszoboszló. 3233

Óvadékkal
portás Frohner-szállodában felvétetik.

Bejárónő
azonnal felvétetik. Vörösmarty u. 11. Deáknál. 3209

Egy
rendes szerény bennlakó mindenesleányt azonnal felveszek. Csapó 60. 3122

Üzletszerzőket
(nőket is) kitűnő referenciákkal és összeköttetésekkel felveszünk. Azonnali kereset biztosítva. Anker, Piac u. 72., I. em. 16

Nyugdijas
főtisztviselőt felveszünk üzleti reprezentánsnak. — Érdeklődés: Anker, Piac u. 72. sz. I. em 15

Ügyes
bejárónőt azonnal felveszek. Fischer, Degenfeld tér 2. 13

Falura
magános református lelkész egyedülálló, jól főzőt, a gazdálkodás minden ágát értő házvezetőnőt keres. Jelentkezés: Honvéd u. 23. 3230

Állást keresők

Intelligens
21 éves leány bármilyen könnyebb állást elvállalna üzletben vagy háztartásban, gyermekek mellé, vidékre is. Cím a kiadóban. 4656

Kiadó lakás

6 szobás
I. emeleti helyiség, központi fűtéssel, irodának május 1-re, esetleg előbbre is kiadó. Ferenc József út 34. szám. 4672

Elköltözés
miatt négy szobás modern lakás előnyös bérrel azonnal átvehető. Dr Serly Simonffy u. 11. 10

5 szobás
modern földszinti lakás 1937 május 1-re kiadó. Érdeklődni Rényi ügyvédnél, Miklós u. 4. sz. 24

Légfűtéses
tágas uccai különbejáratú modernül bútorozott szoba január 15-re kiadó. Piac u. 28/b. II. 13. 4680

Központi
fűtésű uccai bútorozott szoba azonnalra kiadó. — Cím: Ujságíró Clubban, Piac 26. 4629

Havi
húsz pengőért csinosan bútorozott kis szoba kiadó a központban. Cím a kiadóban. 22

Légfűtésű
bútorozott szoba fwk üig b különbejáratú bútorozott szoba tizenötödikére esetleg ellátással is kiadó. — Svetits, harmadik lépcső II. 9. 6

Orvosi
rendelőnek uccai szoba várószoba használattal — központban kiadó. Érdeklődők »Kezdőt támogatok« jeligére irjanak a kiadóba. 4687

Modern
négyszobás, erkélyes, Piac uccára nézö emeleti lakás teljes komforttal Hungária palotában azonnal kiadó. 3225

Uccai
különbejáratú bútorozott szoba kiadó. Kígyó u. 36. 3227

Üzletek

Portálos
üzlethelyiség Piac uccán olcsó bérrel kiadó. Cim a kiadóban. 4590

Frohner-
épületben, mozival szemben — egy üzlethelyiség azonnal kiadó, Miklós ucca 2. szám. Erdeklődni: Iskola ucca 6. Tóthnál. 21

Azonnal
átadó egy forgalmas szatócsüzlet, Csapó u. 72. sz.

Város
szívében kocsma jogfolytonossággal, berendezéssel azonnal átadó. Cim a kiadóban. 3203

Legforgalmasabb
központon bolt azonnal kiadó. Bor eladó (termelői). Csapó 19. 14

Szikvizgyár
olcsón eladó. Értekezni: Veress, Hatvan u. 47. és egyben megtekinthető Zolnai, Hajdúböszörmény, városháza. 3141

Társ

Jó helyen
fekvő pékségbe kevés pénzes társat keresek. Cim a kiadóban.

Ingatlan

ELADÓ HÁZINGATLANOK.

Hatvan ucca 50. sz. modern, most tatarozott 6 fürdőszobás lakással P 3400.— bruttó évi jövedelemmel.

József kir. herceg ucca 58. szám 6 lakással P 2250 évi bruttó jövedelemmel.

Szent Anna ucca 58. szám, újonnan tatarozott alápincézett épület négy szép lakással és üzlethelyiséggel P 1900 bruttó évi jövedelemmel.

Simonffy ucca 55. sz. 3 lakással, többrendbeli raktárral és pincével P 1824 bruttó évi jövedelemmel.

Malvin ucca 6. számú öt lakásos épület, melynek bruttó évi jövedelme P 756.

Kinizsi ucca 49. számú, két épületet magában foglaló nagytelkü ház Debrecenben, továbbá Hajdúnánáson, Hajdúböszörményben családi és üzleti ház igen jutányosan, kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

MAGYAR ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR RT. debreceni fiókja, Piac ucca 81.

Olcsó házhelyek
eladók a Luther és Kuruc uccák sarkán. Felvilágosítást ad dr. Csányi Farkas Attila ügyvéd, Werbőczy ucca 12., I. emelet. 3412

Bánki
43 hold tanyás birtok esetleg bankterherrel eladó. — Farkas ügyvéd, Hungáriapalota. 23

Nagyerdőnél
eladó földek. Értekezni: Kassa út 34. Monti ezredes u. 9. 3200

Déli sor 19. sz.
ház, (Gazdasági gépgyár volt igazgatósági épülete) 7 szoba és mellékhelyiségekkel, megalápodás szerinti nagyságú telekkel eladó. Érdeklődni lehet telefonon 28—29 aaltt. 4

Böszörményi
út 53—55. számú ház vendéglővel, nagy gazdasági udvarral eladó. Értekezni ugyanott. 3206

Eladók:
Baross u. 16. sz. ház és Árva u. 2. sz. hízlaló. Baross u. 16. szám alatt. Ügynököt díjazok. 3213

Eladó
központban kisebb családi ház, 3500 pengővel átvehető. Kölcsey u. 16. 3224

K. Tóth u. 4.
sz. háromszobás kertes ház örökösödés miatt olcsón eladó. Telek 316 négyszögöl. 3201

Oktatás

Német
anyanyelvű úr irodalmi német nyelvre tanít s társalgást folytat. Hatvan ucca 1., I. kapu, III. 54. 3000

Nemet
oktatás: 24 óra 6 pengő. — Kossuth ucca 41. 2227

Rádió

Rádiók
átalakítását, valamint javítását a legolcsóbban felelősség mellett végzem. — Eredeti gyári gépek raktáron. Miklós u. 2. 3931

Eladás

Ebédlőasztal
használt, olcsón eladó. József kir. hg. 58. Frenkel. 4682

Eladó
egy lábbalhajtós fúrógép. Esetleg villanyra is szerelhető. Csapó u. 95. szám. 3053

Öt méteres
új góré eladó Szabó Kálmán u. 14. Értekezni Késes u. 74. 11

Ebédlőasztal,
használt, olcsón eladó. József kir. hg. 58. Frenkel. 4682

Frakköltöny,
erősebb alakra eladó. Magoss György tér 28. szám. 3205

Városi
bunda perzsa gallérral nutria bélssel jutányosan eladó. — Értekezni lehet Katz szücsnél, Piac u. 79. 9

Halápon
a 167. sz. tanyában búza- és rozsszalma, csutka eladó. Budai Ézsaiás uccából nyíló Tarr ucca 3. szám.

Fiatal
prima mangalica zsírsertés eladó. Hortobágy u. 7. 3216

Eladó
két darab hizott sertés, 130 kg. darabonként. Kassa út 37.

3 drb.
prima kövér sertés van eladó. Hortobágy u. 19. 3215

Elköltözés
miatt egy éjjeliszekrény, cselédágy, asztal olcsón eladó. Piac 77. 3194

Eladó
egy fehér korcsolyaszvetter, takaréktüzhely, kis gázkályha. Kossuth 48. 3149

Korcsolyák,
vaságy sodronnyal, konyhaasztal, előszobafogas tükörrel, vaskályhák, kályhavédők eladók. Jókai ucca 52. 3225

Vétel

Pénzt adok
használt bútorért, zálogjegyért, varrógépért, ruhaneműért, szőnyegért, mindenféle ingóságért. Barna, Csapó 16. Hívásra jövök. Telefon: 32—11. 4199

Transzmissziót
veszek, villanymotor eladó. Teleki 56. 19

Pénz

Kölcsönöket
első helyi bekebelezésre, vagy árufedezet mellett folyósítunk, tőzsdei megbízásokat elfogadunk, betéteket gyümölcsöztetünk. Magyar Általános Takarékpénztár, Piac ucca 81. 3814

Ajánlat

Keszler
nemcsak kerékpárban és alkatrészben a legolcsóbb, hanem a javításba adott kerékpárokat jóformán fillérekért javítja Széchenyi u. 1. 3805

Egyetlen
speciális keleti szőnyegjavító üzeme perzsaszőnyegek művészi javítását garanciával vállalja Tütüdjián, Arany János u. 34. 4639

Ajándék
kosaras naptárak óriási választékban már **10 fillértől** kaphatók. Ugyanott előjegyzési és zsebnaptárak. Acézl antikvárium. — Széchenyi u. 2. 4367

Ajánlja,
mint alkalmi vételt, a **Steuer divatház Csapó ucca 10. szám,** puha- és keménygallérral, dupla manzsettás, végig bélelt, igen jól mosható puplinette ingeit **5.48 P helyett 3.88 fillérért,** márkás hibátlan »Viskosa« női selyem harisnyáit **2.28 P helyett 1.68** fillérért és más alkalmi áruit, igen olcsón. Eszköljön egy próbavásárlást saját érdekében 4198

Modelleket
ingyen ondulál: Párisi hölgyfodrászszalon, Piac u. 61., félemelet. 3228

Használt
ruhákat cserél Weisz posztóüzlete, Piac ucca 73. — Ugyanott szövetek legolcsóbban beszerezhetők. 3980

Tükörgyártás
üvegesiszolás, régi tükrök újjáöntése. Előszoba, fürdőszoba tükrök. **Sipkovits,** Nagyvárad ucca 15. 4509

Tökéletes
szabás, elsőrendű munka, olcsó ár Buglyó István férfiszabónál, Piac u. 9., udvarban jobbra. 4438

Ünnepi likörvásár
Császárkörte
Vaniliás
Meggy likör
Állás
Kcantro
literenként 2·60 P
RÉVI, DEBRECEN
Kisállomással szemben.
Bor kihordásra 1 liter 44 fillér.

Budapesti
gallértisztító és ruhafestő felvételi hely Csapó u. 3. alól Hatvan u. 16. szám alá költözött. 12

Harisnyafejelés
3 párból 2 pár, párja 20 fillér. Barna u. 15., keresztépület. 4469

Olcsón
fürdőberendezések, pipere cikkek nagy választékban: **Fülöp** vízvezetékszerelőmesternél, Piac u. 83. 4133

Január elsejétől
abonnálja magát az Ujságírók Clubjának éttermében. Sokat takarít meg, mert 4 fogásos nagy menü 1.10, kismenü 90 fillér étlap szerint. Elsőrangú prima házikoszt. Külön diétás konyha orvosi előírás szerint. Piac ucca 26., első emelet. (Bejárat a böröndös üzlet mellett.)

Lengyelbundák,
börkabátok, öltönyöket karácsonyra legolcsóbban vásárolhat Gerő ruhaházban, Piac u. 59.

Ujévre
iskolaruhák, kötények, — pongyolák jó kivitelben, leszállított árban: Kertész Degenfeldtér 9. 4581

Kerékpárt — rádiót
legolcsóbban Emerich és Budaházy autómüszaki üzletében vásárolhat Halköz 3. szám. 4468

Fajborok
kiváló jók, literenként 44 öt liternél **40 fillér.** Termelőnél, Széchenyi ucca 29. 4538

Maradékáruk
olcsó beszerzési forrása: Degenfeld téri Maradékáruház, Degenfeldd tér 11.

Tetőfedő bádog
minden mennyiségben kaphatók: esztergapad eladó. Fischer, Csapó u. 89. Telefon: 28—59. Öcska vas anyagot a legmagasabb árért veszek 776

Tégla és cserép
jó minőségben olcsó áron kapható Sebestyén Lajos téglagyárában. — Iroda Fürdő u. 2. Telefon 26 10 3433

Király kávéi mégis a legjobbak!
Aromás, zamatos kávét! Király üzletében a vevő előtt pörkölik.
Degenfeld-tér 11. szám.

Konyhabútorok
gyönyörű kivitelben, nagy választékban olcsón beszerezhetők konyhabútorlerakatnál, Deák Ferenc ucca 3. 4517

Férfiszövetek
legolcsóbban beszerezhetők. Maradékok állandóan raktáron. Kupfer posztós, Kistemplombazár. 4418

Varrógép,
írógép, kombinált szobák, hálók, ebédlők, konyhák, szezlonok, amerikai íróasztalok, iratszekrények, bőr garnitúrák, székek, asztalok: Bútormagazin, Széchenyi 6. 4319

Ellátás

Jövedelmét gyarapítja,
ha az Ujságírók Clubjának éttermében étkezik. 4 fogásos nagy menü 1.10, kis menü 90 fillér. Elsőrangú házikoszt. Külön diétás konyha. Piac ucca 26., I. em. (Bejárat a böröndös üzlet mellett.)

Hungária pensio
Debrecen, Ferenc József út 59. szám. — Telefon 23-39.
Családi otthon, kitünő konyha, a legszigorúbb diéták.

Különféle

Orth. kóser
vendéglőmet Piac 66. üzlet helyiségbe helyezem, hol gyönyörü helyiség áll a tisztelt közönség rendelkezésére. Klein vendéglős. 4593

Zongora-
gyakorlatot elfogadok. Török Bálint ucca 25. 3211

Akadémista
fiatalember hegedüs, zongorista partnert keres, kivel hetenként néhány órát gyakorolna. — Leveleket: »Kamarazene« jeligére kérek a kiadóba. 3217

Fehérneművarrást
olcsón vállalok, házhoz is megyek. Cim a kiadóban. 4408

HUSFÜSTÖLÉS
olcsón, pontosan, kifogástalanul Teleki ucca 88. szám alatt.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **THURY LEVENTE.** Laptulajdonos: **Debreceni Független Ujság Vállalat.** Nyomta: **Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó R. T., József kir. herceg ucca 1. szám.**